

Švede zanimajo naše izkušnje z JE

Predstavniki štirih občin obiskali Krško jedrsko elektrarno in Kostanjevico

KRŠKO — Ob koncu aprila je krško občino obiskala skupina predstavnikov lokalnih oblasti iz štirih švedskih občin, namen obiska pa je bil predvsem seznanjanje z JE Krško. Zato so Švedom najprej pripravili splošno informacijo o JE Krško v delavskem domu, kasneje pa so si gostje ogledali še elektrarno samo in Kostanjevico.

Švedski gostje so postavili vrsto strokovnih vprašanj, ki so razkrila dokaj široke razlike med našim in njihovim odnosom do jedrske energije. Temeljna razlika pa je brzokone v tem: večje kot je zaupanje v politični sistem, manj je nezaupanja v jedrsko energijo, v stroko. Poleg tega se je izkazalo, da Švedski v svojih štirih jedrskih elektrarnah živijo v sožitju, ki je celo tako veliko, da v območju, kjer jedrske elektrarne stojijo, turizem celo narašča, gradnja vikendov pa se povečuje. Zato so Švedski z dokajšnjo nejeverjo sprejeli izjavo podpredsednika krške občinske skupščine Aleksandra Strupeha, ki je dejal, da bližina JE Krško ogroža prodajo kmetijskih pridelkov. Prav tako jih ne moti bližina velikih mest, saj je ena izmed elektrarn samo 22 km oddaljena od Kopenhagna. Ker so okoličani proti odločitvi švedskega parlamenta (bliže so Švedski JE objektom, manj jim nasprotujejo),

ki je izglasoval, naj bi elektrarne zaprli do leta 2010, o tem ukrepu na moč razmišljajo in lahko se zgodi, da bodo odločitve spremenili.

Seveda je bilo največ razprave posvečene varnosti obratovanja in infor-

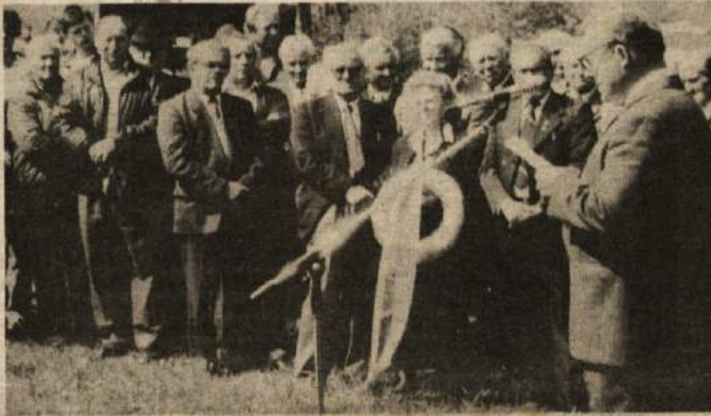
miranju javnosti. Že leto dni pred černobilsko katastrofo so na Švedskem izdali posebno brošuro s podatki o tem, kaj se lahko zgodi. Po katastrofi v Černobilu pa so delovanje informativne službe še okrepili. Na ravni občin delujejo posebne komisije, ki imajo pravico zahtevati strokovno preverjanje delo-

• Da je švedska država bogata in dobro organizirana, govori tudi podatek, da so po nesreči na Otoku treh milj še okrepili merjenje emisij z novimi instrumenti, hkrati pa so vložili velike napore, da so emisije zmanjšali. Švedski gostje so govorili tudi o posebnih filterih, ki so jih namestili za primer nesreče, ti filterji pa naj bi poskrbeli za zmanjšanje škodljivih izpuštev. Razlika pa je tudi v tem, da Švedski ne poznajo rente v našem smislu, saj ima vse na skrbi država.

MARINKI ŠKUFCA PRVOMAJSKA NAGRADA DELA

BEOGRAD — V palači federacije v Beogradu so 27. aprila letos podelili letošnje prvomajske nagrade dela. Prejela jo je tudi Marinka Škufca, dipl. inž. živilske tehnologije in direktorica Kolinske Mirna. V obrazložitvi za njeno nagrado je rečeno, da so pod njenim vodstvom v omenjeni mirenki proizvodni enoti bistveno izboljšali splošno raven kakovosti dela in proizvodov. Skupno so letos prejeli to visoko priznanje v Sloveniji štirje nagrajenci.

J. SIMČIČ

PRVOMAJSKO SLAVJE NA JAVOROVICI — Ob prazniku dela in krajevnem prazniku Sentyernej je bila 1. maja na Javorovici tradicionalna spominska slovesnost, posvečena padlim borcem 4. bataljona Cankarjeve brigade. Zbranim, ki jih je bilo letos nekaj manj kot prejšnja leta, je spregovoril general Lojze Hren, zatem pa je delegacija borcev, pričratičnega dogodka na Javorovici (na sliki), položila venec v spominsko avlo. Na proslavi so nastopili pevci iz Orchovice in godba na pihalah Iskra iz Sentyernej, potem pa je bilo veselo do poznih večernih ur. (Foto: J. Pavlin)

PRAZNIK 1. MAJ — Slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl se je na Debencu praznovanju zoperstavil morebitnim namenom za ukinitve praznika 1. maja. (Foto: L. M.)

»Delavec si ga je vzel kot hlapec Jernej svojo pravico«

Ob prazniku dela na Debencu govoril dr. M. Kmecl

MIRNA — Na Debencu pri Mirni je bilo po utrjeni navadi prvomajsko srečanje, na katerem je kot slavnostni govornik pozdravil številne praznovalec dr. Matjaž Kmecl. Član predsedstva Republike Slovenije je povabilo na to približljeno izletniško točko izkoristil za to, da je v slovesnem nagovoru načel vprašanje porajajočih se medčloveških in družbenih odnosov, poudaril pomen enotne Slovenije in razmišljal o (ne)potrebnosti praznika 1. maja.

Mnogi prejšnji tovariši, je rekel Kmecl, so kar naenkrat vsi gospodje. Toda nam je potrebno nekaj kot tovarštvu, saj ne moreš graditi dobre prihodnosti, če boš vseprek vpil zoper drugega. Lahko še tako vpijemo proti komunizmu, pa nas to ne bo pripeljalo kdove kam, je menil na Debencu bivši slovenski kulturni minister in dodal, da je treba imeti pred očmi Aškerčevo Svetopolkovo oporoko, po kateri se ena sama palica da zlomiti, tri trdno skupaj pa ne. Matjaž Kmecl je v nadaljevanju dejal, da ni dobro, če se ljudje ženirajo praznovati 1. maj, kot tudi ni bilo dobro, da so se ženirali praznovati npr. veliko noč. Kot praznik ima 1. maj tradicijo, »delavec si ga je vzel kot hlapec Jernej svojo pravico«.

• Na debenskem srečanju, kjer sta v kulturnem in zabavnem delu programa nastopila Trebanjski oktet in ansambel Brodniki s Senovega, so podelili tri srebrne znake Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Prejele so jih Antonija Kregelj iz Zmaje Mokronog, Marija Brajer iz mirenške Dane in Ana Gorenčič iz Novolesa-Polimerov iz Trebnjega.

Letošnje prvomajsko druženje na Debencu je bilo po mnenju prenekat-

PO PRELETU ATLANTIKA — Sprejem Jožeta Udovča na brniškem letališču 19. junija 1988.

Jože Udovč na večerji z Bushem

Dolenjski rojak sprejet v ugledni senatorski klub v ZDA

Prvega Slovenca, ki je 19. junija 1988 sam z enomotornim letalom preletel Atlantik, Jožeta Udovča iz San Franciscu, je v njegovi novi domovini, Združenih državah Amerike, doletela posebna čast. Na predlog senatorja Phila Gramma je bil sprejet za člana ugledne organizacije Republikanskega senatorskega notranjega kroga, 3. maja letos pa je bil povabljen tudi na slavnostno večerjo, ki se jo lahko udeležijo člani te organizacije in na kateri je bil tudi ameriški predsednik George Bush.

Jože Udovč ali Joseph Udovch, kot se zdaj uradno imenuje, je doma iz Podlice pri Dobrniču na Dolenjskem. V Združene države Amerike se je izselil kot dvanajstleten fantič pred več kot tremi desetletji. S tridim delom je uspel in ustanovil lastno podjetje za ogrevalne naprave. Med vojno je zbral pomoč za Titove partizane. Član Republikanskega senatorskega notranjega kroga je postal zaradi zaslug za ameriško nacijo, kot je napisano v predlogu za članstvo. Člani te organizacije so ugledni posamezniki. Zbirajo se na občasnih srečanjih, kjer razpravljajo o pomembnih temah. Na srečanjih pridejo do stikov s pomembnimi politiki in uradniki ameriške vlade.

Razprava je zgrešila svoj namen

Zeleni Slovenije pomagali pri razpravi o skladišču NSRAO

BOŠTANJ, SEVNICA — Ako bi sklepali po odzivnosti krajanov, pa tudi po vsebini in tonu javnih razprav o usodi gradnje dodatnega začasnega skladišča za nizko in srednje radioaktivne odpadke (NSRAO) znotraj ograje krške nuklearke, v krajevnih skupnostih Boštanj in Sevnica, potem teh dolgo napovedovanih razprav vsaj v sevnški občini Socialistični zvezi sploh ne bi bilo treba organizirati.

V obeh krajih se je zbralo po manj kot 30 ljudi (če smo natančno prešteli: v Boštanju 26 in v Sevnici 29!), a še od tega skromnega števila navzočih je bila vsaj tretjina nekako bolj po službeni dolžnosti. Tistih nekaj domačinov, ki so si drznili sploh kaj vprašati vodjo službe projekta RAO v NE Krško mag. Krešimirja Finka, je kaj hitro minilo, da bi kaj globlje vrtali tudi o drugih vprašanjih v zvezi z nuklearko, kajti mag. Fink je dal jasno vedeti, kje sedi nezmotljiva stroka in kje neuki laiki. »Kdo pa ste vi, da si dovolite diskreditirati kar dve republiški instituciji za jedrsko varnost?« je, denimo, zabrusil Fink predstavniku Zelenih Slovenije Andreju Klemencu, ki je opozoril, da mu, kljub temu da je član ene izmed teh, nikakor ni uspelo dokopati se do zapisnikov medrepubliške komisije oz. delovne skupine, ki jo vodi podpredsednika slovenske in hrvaške vlade, njena osnovna naloga pa je bila najti rešitev za trajno odlagališče NSRAO.

• V Sevnici, kjer so bili Zeleni Slovenije posebej močno zastopani, tudi s svojim podpredsednikom Vanetom Gošnjikom, so v na trenutke že kar tragikomičnem položaju predstavnika »atomске« tako sprovocirali, da je kar nekajkrat vzkliknil: Bog nam pomagaj ob taki oblasti, če kanite takole peljati Slovenijo v prihodnost!«

Vaščane Metnega Vrha pa je silno neprijetno presenetila izjava sevnške županje Brede Mijovič, da ona nič ne ve za to, da bi bil kdaj govor o kakšni možni lokaciji za odlagališče NSRAO v sevnški občini. Ko so jo vaščani pobarali, ali ne bere časopise, in dodali: »Potem, pa novinarji lažejo!«, je moral pisec teh vrstic in tistega članka o možnem odlagališču NSRAO v Drožanju zaradi zaščite osebnosti in poklicne integritete pojasniti predsednici SO, da je o tem pisal Skupščinski poročevalec slovenske skupščine in da ji ga lahko tudi dostavi na občino. Županja je na to samo odvrnila: »Nimam komentarja!« In res ni imela nič več priloženosti, da bi komentirala, kaj vse naj bi Posavje dobilo iz t.i. rente na račun nuklearke, kar ji je še uspelo v Boštanju, v Sevnici pa so nejevoljni ljudje v pozni nočni uri začeli zapuščati dvorano gasilskega doma.

L. M.

P. PERC

LESOTON

lazurni premaz za les
CHEMCOLOR, Sevnica d.o.o.

Več kakor en sam dan

Dr. Matjažu Kmeclu se je zdela na proslavi prvega maja 1990 na Debencu umestno pripomniti, da rok trajanja temu prazniku ni potekel. Tega novoizvoljeni član predsedstva Slovenije najbrž ne bi toliko poudaril kdaj v preteklosti; zakaj je letos, si je mogoče pojasniti s tektonskimi političnimi premiki v Jugoslaviji in znotraj te predvsem v Sloveniji. Najnovejša popraviljanja in popravljanja v našem umetnem rajju so vključila na tak ali drugačen način tudi tovrstne politične in kulturne simbole, kot so prazniki.

V omenjenih operacijah, ki jim zagotavlja energijo menjava ideologij na Slovenskem, ima prvi maj verjetno sorazmerno dosti možnosti za svoje preživetje. Če povemo drugače: družba nekako priznava dokaj enotno, čeprav je dobrodu razklana in od znotraj načeta, da prvi maj ni primeren hitro pokvarljivega ideološkega blaga. In najbrž bi bilo narobe, če bi v vsestranski prenovitveni vneti zmanjkalo časa in moči za tako priznanje. In tudi kratkovidno. Prvi maj so si delavci vzeli kot si je Cankarjev hlapec Jernej vzel svojo pravico, je položil na srce zbranim na srečanju delovnih ljudi na Debencu dr. Kmecl. Vsekakor pa ne gre v prvi vrsti le za en sam dan, ki bi si ga bili vzeli delavci za smeh, jed in pižve, gre bolj za to, da ta praznik simbolično in zmeraj znova sporoča o nekih človeških stiskah, ki pa jim Slovenija takih ali drugačnih barv vsaj do tega trenutka še zdaleč ni naredila konca.

M. LUZAR

TEDEEN RDEČEGA KRIŽA

LIUBLJANA — Od 8. do 15. maja bo teden Rdečega križa, za katerega so letos izbrali geslo Humanost — zaščita človeških življenj. Ob mednarodnem dnevu Rdečega križa in Rdečega polmesečca, 8. maja, se Rdeči križ Slovenije zahvaljuje vsem, ki so v preteklem letu pomagali ljudem v stiski. Ob tednu Rdečega križa je potrebno na pošte pošiljke nalepiti posebne dodatne znamke, javni prevozniki pa zaračunavajo dodatek; omenjeni denar se zbira na račun RKS in je namenjen za humanitarne akcije te organizacije.

TOPNIČARJI PRAZNOVALI

RIBNICA — Prva slovenska topniška brigada je bila ustanovljena 5. maja 1944 na Dvoru pri Novem mestu in je imela pomembno vlogo v zadnjih letih NOB. V spomin na ta dogodek nadaljuje vojaki iz vojašnice Mirka Bračiča tradicije 1. slovenske SAB. Ob jubileju je bila minulo soboto v vojašnici slovesnost, katere so se udeležili nekdanji borci te brigade, narodni heroji, predstavniki družbenopolitičnega življenja občine Kočevje iz Ribnica in številni vojaki. Kulturni program so izvedli vojaki iz tukajšnje garnizije.

ZARADI ZALOG DALJŠI PRAZNIKI

ČRNOMELJ — V črnomaljskem programu Kompressorji, ki spada v Gorenjevo podjetje Gospodinjiskih aparatov, so imeli že po terminskem koledarju načrtovane nekoliko daljše prvomajske praznike, vendar so jih še podaljšali, ker so se v njihovem kolektivu nakopičile večje zaloge izdelkov, kot je dopustno. Ugotovili so, da je cenejše ostati na dopustu, kot delati prekomerne zaloge. Doma so ostali 11 delovnih dni, od sredine aprila do 7. maja. Sicer pa so imeli podaljšane praznike v celotnem podjetju Gospodinjiskih aparatov. Prodaja gospodinjiskih aparatov se je na domačem trgu skoraj ustavila, ostaja jim le še izvoz, kjer pa je dinar precenjen. Zato je razumljivo, da tudi kompressorji, ki jih vgrajujejo v hladilno in zamrzovalno tehniko, ne gredo v prodajo tako, kot so pričakovali in načrtovali, zato že razmišljajo o novem programu.

BERITE DANES!

- na 3. strani:
 - Čebele, barometer našega okolja
- na 4. strani:
 - Kako do novih delovnih mest
- na 7. strani:
 - Slovenski verski muzej v Stični
- na 8. strani:
 - Le obljubljeni in požrli besedo?
- na 10. strani:
 - Mrtvec je prišel na sodišče
- na 11. strani:
 - Ljubezen do kapljice in geni
- na 12. strani:
 - Požar uničil večji del žage LIK
- na 20. strani:
 - »Cvičkarija 90« potolka vse rekorde

TRG JE BIL SKORAJDA PREMAJHEN — Najbrž bo še precej besed o tem, ali doslej največja dolenska prireditel Teden cvička in 1. vinogradniški sejem res sodita na novomeški Glavni trg. O tem zagotovo ne bi govorili v Metliki, Ljubljani, Škofji Loki, Kamniku in drugih slovenskih krajih, kjer pripravljajo še večje »fešte«. Re je le eno, da je prireditel, ki je v 18 letih na raznih lokacijah doživel vzpone in padce, končno našla svoj pravi prostor in model. Tokrat so zmagali vinogradniki v veselje vseh 20.000 obiskovalcev, ki so v štirih dneh prišli na trg pokušati cviček in dolenski jedi. Tristo jih je skrbelo za vse in na koncu je bil uspeh, saj je spet zmagala prostovoljnost. Več o prireditvi na zadnji strani. (Foto: J. Pavlin)

Morebiti pa tudi ne

Da je demokracija z večstrankarstvom vendarle nekoliko trši oreh, kot smo si Kranjski Janezki evforično zamišljali v sicer že zelo zrahljanem realnem socializmu, je dokazal že prvi dan zasedanja novega slovenskega parlamenta. Poslanci, tako pravimo po novem oziroma starem tistim, ki nas zastopajo, se niso mogli sporazumeti niti o dnevnem redu. Demos je bil namreč, tak je očitek opozicije, na neki način proti temu, da bi položaje v predsedstvu parlamenta določili sporazumno in proporcionalno glede na zastopnost strank v skupščini. Predstavila parlamentarne večine je sicer to ost prestregla z besedami, da je Demos od devetih čelnih mest v parlamentu zase zahteval le tri, druga pa prepustila opoziciji. Kljub temu se ni mogoče znebiti vtisa, da hoče Demos, ki sestavlja vlado, maksimum tudi v parlamentu, kar je nekoliko v nasprotju z običaji po svetu, kjer v državah z večstrankarskim parlamentom nekaj glavnih mest pustijo tudi strankam, ki nimajo vladne večine. Parlament je navsezadnje vendarle ljudska skupščina. Demosu je opozicija celo navrgla, da se je navzel lastnosti nekdanje Zeze komuni-

stov, razlika je le v tem, da bo političnim nasprotnikom dovoljeno obstajati in gledati, kako ima parlamentarna večina vse niti v svojih rokah.

En, in to celo prvi, dan v življenju slovenske skupščine ni dovolj za kakršnekoli ocene in napovedi, vendar se je rahla ali manj rahla boljše naravnost Demosa pokazala tudi v njihovem predlogu, naj se ob izvolitvi predsednika vlade, njenih članov ter predsednika in podpredsednika slovenske skupščine glasuje javno. Javno glasovanje gotovo ni ne vem kakšna demokracija, prej gre za okove, ki jih nadelež poslancem. To so spoznale celo komunistične partije, zato toliko bolj preseneča, da je javno glasovanje predlagala stranka, ki je bila še do pred kratkim edina demokratična opozicija na Slovenskem. To (prilastek demokratična) jo je tudi pripeljalo na oblast.

Vsekakor bo moral Demos v bodoče paziti, kakšne korake bo delal. Predvsem zaradi slovenskih volitev, ki so v tako velikem številu podprli njegov program. Zanj so glasovali tudi zato, da bi se znebili nevarnosti absolutizmov vseh vrst in barv, da bi končno zaživelo nekaj,

čemu preprosto pravimo Slovenija. Današnja in jutrišnja. Demos se mora zavedati, da voliči večinoma niso pripadniki strank, ljudje so se zanje odločili predvsem zato, da so bili proti. Ve se, proti komu in čemu. Prave volitve bodo šele naslednje volitve. Takrat se bo glasovalo za. Vedelo se bo tudi, za kaj in koga.

Vse, kar doživljamo, pa je vstop v demokracijo, nastajanje prave države. Na državotvornem parketu Slovenci nimamo pretranih izkušenj, marsikateri spodrstaj bomo morali prezreti. Vsekakor pa bi bilo lepo in koristno, če bi bilo opotekanja čim manj, predvsem tistega, ki ga zakrivita neznanje in nagnjenost k razprtjam. Težav bo tudi brez tega dovolj. Skratka, postanimo končno normalna država. To smo ves čas hoteli. Morebiti pa tudi ne.

M. BAUER

Nelikvidnost tepe tudi krški Videm

Rešitev je v izvozu

KRŠKO — V krškem podjetju Videm so začutili potrebo, da se sestanejo z novinarji, zato so pretekli petek sklicali tiskovno konferenco, na kateri so odgovarjali na vprašanja. Na kratko bi bilo mogoče reči, da ima Videm podobne težave kot vsi drugi, vendar pa iz odgovorov Miloša Medveda in Franca Pipana ni bilo začuti pretirane zaskrbljenosti glede prihodnosti.

S podobnimi občutki so novinarje prevečevali tudi izjave o poslovnem uspehu, ki je več ali manj zavil v meglo, kajti oba sogovornika nista uporabljala številk, ki so v svetu v navadi, kadar se pač govori o poslih. Kolikor toliko jasno je bilo razvidno, da se Videm otepa s hudo nelikvidnostjo, kar pa je po mnenju sogovornikov splošen jugoslovanski problem. Videm ta čas dogajuje 12 milijonov dolarjev, čaka pa na povračilo 9 milijonov dolarjev. Po besedah Miloša Medveda zadolženost znaša komaj petino možne, ki pa jo računajo glede na vrednost podjetja po tuji metodologiji. Sicer pa ocena dejanske vrednosti podjetja še ni izdelana. Šele ko bo ta ocena znana, bodo v Vidmu začeli razmišljati o zunanjih ponudbah, nakupu delnic in podobnem. Njihova osnovna usmeritev je namreč, da se proda čim manj naše lastnine in tudi s tem ohranja naša gospodarska in politična suverenost.

V Vidmu gradijo svoj optimizem na dobrih poslovnih uspehih v tujini, kamor so lani prodali za 90 milijonov dolarjev; letos naj bi se izvoz še povečal in tako naj bi prvi presegli magično mejo polovico prodaje na tuje trge. K povečanemu izvozu pa je pripomogla tudi beogradska Politika, ki je bila doslej med največjimi kupci, a je zaradi srbske blokade ni več na spiskih kupcev. V Vidmu nimajo kritičnih pripomb samo na Markovića, na srbsko blokado, ampak tudi na domače banke. Menijo, da kar predolgo čakajo na novo organiziranost Ljubljanske banke, s katero bi lahko edino sklepali aranžmaje, medtem ko na krško sestro ne računajo kaj dosti. Še vedno so mnenja, da je posavska banka premajhna zanje ali pa oni preveliki.

Svoj čas se je v Vidmu veliko govorilo o prihodu Evrope na tovarniško dvorišče. V prvi vrsti velja tu zapisati, da sta v ta namen že začeli investiciji — obnova PS — I in belinice — v polnem teku. Z njima naj bi namreč posodobili proizvodnjo, hkrati pa v veliki meri izboljšali ekologijo. Zatika se le pri pridobivanju denarja iz znanega italijanskega posojila. Tudi sicer naj bi zmanjšali obremenitve, zlasti pa stroške proizvodnje. Že vedo za okoli 70 ljudi, ki bodo vzeli odpravnino, v nekako petih letih pa naj bi se število zaposlenih postopoma zmanjšalo za 400. Veliko skrbi posvečajo izobraževanju kadrov, kmalu naj bi šlo 400 vodstvenih ljudi na seminarje, kjer se bodo učili, kako ravnati z ljudmi. Dolgoročni cilj pa je, da si pridobijo na Harvardu ali kateri drugi ameriški univerzi dve mesti za svoje bodoče menedžerje. Na zajedljivo vprašanje podpisane, zakaj zdaj zaposlujejo direktorje iz drugih firm, so dejali, da gre za nekaj ljudi, ki so vsak na svojem področju strokovnjaki in jih Videm nujno potrebuje.

J. SIMČIČ

Naša anketa

Optimizem za Slovenijo

Dr. Anton Bebler pravi, da je z volitvami 1990 Slovenija prestopila prag med avtoritarnim sistemom, ki je bil v zadnjih letih sicer precej omejen, in demokratičnim političnim sistemom. Prvo priložnost po dolgih desetletjih, da na miren način zamenjajo vladajoče, so Slovenci izrabili podobno kot vsi drugi narodi v Vzhodni Evropi. Z veliko večino so svoje zaupanje izkazali novim, opozicijskim strankam, do sedaj vladajoči partiji pa odrekli nadzor nad republičkim parlamentom in vlado, s čimer so tudi povsem jasno povedali, kaj si mislijo o 45 letih partijske vladavine in o njenih rezultatih. Volitve 1990 so prinesle veliko dobrega: stvarno in bolj množično udeležbo množic v političnem življenju, osvežitev in prevetritev slovenske države, prodor velikega števila mlajših in do zdaj neznanih ljudi na javno prizorišče, med katerimi bi utegnili biti tudi politični talenti, ki jih posebno pri majhnih narodih ni nikoli preveč (po prvem zasedanju novega parlamenta žal ne kaže najbolje). Odgovor na vprašanje, ali so se Slovenci odločili prav — gre pa seveda za čim boljše prihodnost Slovenije —, bo dala prihodnost. Vsekakor novoizvoljene in tiste, ki se bodo zrinili v ministrske in še malo nižje stolčke, čaka garaško delo, če naj se kdaj približno uresničijo sanj, da bi Slovenija lahko bila druga Švica.

DR. SVETOZAR RAINER, kirurg v brežiški bolnišnici: »Od nove slovenske vlade pričakujem, da bo uresničila vsaj del tistega, kar so stranke obljubljale pred volitvami. Že samo s tem, da bomo imeli pozicijo in opozicijo, smo veliko dosegli, ker smo si voliči zagotovili nadzor. Upam, da bo posledično strokovnost odločilni kriterij za službe in funkcije in da bo nova oblast kmalu spravila v red tudi šolstvo, da bo pokazala večjo odgovornost do mladega rodu.«

ANTON RUS, avtomehanik, Novo mesto: »Ne verjamem, da se bo takoj po volitvah kaj bistveno spremenilo, saj je vse skupaj odvisno še od drugih dejavnikov, ne pa le od tistih, ki so trenutno na oblasti. Pričakujem predvsem več sproščenosti v zasebnem gospodarstvu, več iniciativ, kar bo odprlo nova delovna mesta. Moralno bi bilo tako, kot je na zahodu, da tistim, ki hočejo odpreti obrat, pomagajo z ugodnimi krediti ne pa postavljajo ovire, kot se je pri nas do gajalo do sedaj.«

DR. VLASTA PERTOT, upokojenka iz Črnomlja: »Jaz sem, kar se tiče prihodnjega življenja v Sloveniji, optimistka, bolj me skrbi, kako se bodo stvari zasukale na Hrvaškem. Sicer pa se zavedam, da bo nov začetek pri nas težak. Ne vem tudi, ali so člani predsedstva republike toliko podkovani, da se bodo znali boriti proti Beogradu. Sicer pa bo — glede na strankarsko obarvanost — tako v skupščini kot v vladi potrebnega veliko demokratičnega dialoga in strpnosti.«

BOJAN GLIHA, iz Malega Vidma prvega šentlovcu, Trebnje: »Nimamo pravega predsednika. Kot osebnost je pravi, vendar če je komunizem vladal 45 let, bi moral zdaj kaj drugega. Kako bo v Sloveniji potem, ko je v parlamentu zmagal Demos, bomo pokazali čas. Sestava slovenskega parlamenta zagotavlja Sloveniji boljše čase in samostojnejši položaj. Nova oblast bi moral prihodnost Slovenije tako urediti, da bi delavci delavci, kmetje pa kmetje in da njihov položaj ne bi bil brezizhoden.«

FRANC BRAČUN, obratovodja tiskarne v Papirkonfekciji Krško: »Jaz si Slovenijo prihodnosti predstavljam kot samostojno državo, ki bo lahko glede na pridnost in marljivost ljudi druga Švica. Začetek te poti bo gotovo težak, toda cilj je znan. Mislim, da popolna politična in gospodarska samostojnost za Slovenijo nista nemogoča, še več, mislim, da je to za nas edina možna rešitev. Šele tedaj lahko upamo, da bomo doživeli spremembo na bolje. Vse drugo bi bilo za nas stranpot, ki ne bi pripeljala nikamor.«

DARINKA AVGUŠTIN, konfekcionarka v sevniški Jutrjanki: »Zaupam novi oblasti in mislim, da nam slabše ne more, kakor v zadnjem času, ko povsod tarnamo o slabih plačah, visokih cenah in grozečih stečajih. Ne zdi se mi pa pravično, da zdaj prav tisti, ki so nas pripeljali v tako godljivo najbolj glasno vpijejo, da ne bodo niti malo prizanesljivi kritiki in opozicija novi oblasti. Če ne bomo Slovenci bolj enotni, se nam slabšo piše!«

JOŽE MIHELČIČ, upokojenec iz Metlike: »Pričakujem, da se bomo v Sloveniji po volitvah obnašali pametneje kot doslej, predvsem pa, da bodo stvari tekle bolje. Sreča je, da smo dobili Kučana za predsednika. V parlamentu pa se bodo stranke praskale med seboj in si pod roke gledale in gotovo se bo manj kradlo, kot se je doslej. To, da je več strank in konkurenca med njimi, je prav in pošteno. Jasno pa je, da bo treba trdo delati. Priden in sposoben naj ima, lenuh naj pa crkne!«

LJUBO ŽAGAR, mesar iz Osilnica: »Nisem za politiko, ampak le za delo. Kučan se je boril za to, kar imamo vsi v Sloveniji in kar se uveljavlja v Jugoslaviji. Pučnik pa je prišel tako rekoč na gotovo. Ni pa sicer tako, da je Demos dobil večino, saj imamo tako več strak in bodo ljudje laže prišli besede, kot so zdaj. Vsi upamo, da bo bolje.«

MARTA LOVŠIN, upokojenka iz Ribnice: »Kučan je v redu, zato sem glasovala zanj, Pučnika pa premalo poznam. Kako bo z demoso, se še ne ve, prepričana pa sem, da tudi oni niso slabi. Menim, da med strankami ne bo razprtij ter da bodo vsi iskali skupne rešitve v gospodarstvu, politiki in na drugih področjih. Pričakujem, da bomo delali v zadovoljstvo in za dobro vseh ljudi.«

Adria zalaga desetino Evrope

Desetina evropskega trga prikolic in 95 odstotkov izvoza še vedno ni dovolj

NOVO MESTO — Novomeška Adria zalaga kar desetino evropskega trga, ima razvezano mrežo lastnih podjetij v tujini ter je med petdesetimi evropskimi proizvajalci prikolic v vodilni trojici. Nova generacija prikolic iz leta 1988 in lani še dopolnjena je iskano in dobro prodajano blago, delež na trgu raste, proizvodnja komaj dohaja naročila.

To so podatki, ki na prvi pogled razveseljujejo, v vodstvu Adrie, kjer prav sedaj pripravljajo triletni plan, pa niso nad njimi preveč navdušeni, saj še vedno ne dajejo dobička, ki bi omogočil pogumnejše in bolj sproščeno gospodarjenje. Spremeniti tega na hitro ni mogoče, saj je precenjen tečaj dinarja, banka pa zaračuna visoke obrestne mere za izposojeni denar. To dvoje še kako tepe naše izvoznike. Vzroki za nedonost so tudi v lastnih slabostih, predvsem v nizki produktivnosti, ki je

tudi za polovico manjša kot pri evropskih konkurentih.

»Prepričani smo, da so drobne inovacije tiste, ki bodo Adriji pomagale, ne veliki izumi, ki jih je malo. Vsakdo je na svojem delovnem mestu prvi poklican, da izboljša, izumi, naša naloga pa je pametno vodenje, spremljanje in takojšnje nagrajevanje teh inovacij. Vsakdo je lahko ustvarjalen na svojem delovnem mestu, otrepi pa se moramo togih komisij in dolgotrajnih obravnavanj.«

• Triletni plani za Adrio pomenijo tudi nove programe, katerih realizacija traja približno toliko časa. Že letos nameravajo popestriti izbiro avtomobov s serijo polintegriiranega avtodoma (predstavili ga bodo na jesenskem sejmu), že prihodno jesen pa bodo kupcem prikazali polointegrirani avtodom, ki bo prišel na trg v letu 1993. Prodaja avtomobov v Evropi strmo narašča, zato tudi Adria načrtuje v treh letih povečati proizvodnjo od enega na tri tisoč vozil.

je prepričan glavni direktor Adrije Jože Sagadin.

»Naše težave so tudi v tem, da smo v primerjavi s tujimi konkurenti kapitalno šibki in dražji. Tudi to nas spravlja v

podrejen položaj, ki se ga bomo rešili le tako, da bomo svoje prihodke dobivali tam, kjer nastajajo — se pravi v državah, kamor izvažamo — ter se tam lahko tudi zadolževali oziroma financirali.« nadaljuje Sagadin, ki, na kratko povedano, vidi prihodnost Adrije tako: »Iz tovarne prikolic moramo postati inovativno mednarodno podjetje, ki bo svoje aktivnosti usmerjalo tja, kjer dobre rezultate lahko tudi dosega. Za nas velja absolutno samo evropski tržni kriterij. Temu primerno hočemo prilagoditi delovni čas pa tudi osebne dohodke. Razvojne možnosti so velike, trg je odprt, gre samo za to, da to čim bolj izkoristimo in začnemo končno ustvarjati tudi dobiček. V naši strategiji in triletnem planu je med drugim tudi ustanavljanje manjših zasebnih podjetij, oddajanje del na dom in več podobnih potez.«

T. JAKŠE

Jože Sagadin

O NARODNI SPRAVI — Na osmi svobodni katedri v tej sezoni — bila je 26. aprila zvečer v konferenčni dvorani hotela Metropol v Novem mestu — je beseda tekla o narodni spravi. Pred nabito polno dvorano so o tej temi govorili (od leve) Franček Saje, Spomenka Hribar, Franc Miklavčič in Stanislav Klep. Tako kot med udeleženci, natančneje med Sajem in ostalimi tremi, so bila tudi med poslušalci, ki so se kar v precejšnjem številu vključevali v pogovor, različna mnenja o narodni spravi in o vsem, kar je v zvezi s to pobudo prišlo na dan. (Foto: A. Bartelj)

PRVI METRI — ROGENROLA — Ta teden je novomeški filmski režiser Filip Robr pričel s snemanjem dokumentarnega filma Rogenrol, s katerim posega v dolgo prepovedano temo, poboj slovenskih domobrancev in drugih ljudi, ki so jih likvidirali v dneh po vojni na številnih moriščih po Sloveniji. Terensko snemanje v enem od roških brezov, kjer so po ocenah pobili več tisoč domobrancev, je bilo zelo težavno. Le majhen del sicer zminiranega in zasutega brezna je dolgoletna erozija odprla in razkrila človeška okostja v njem. (Več o tem v naslednji Prilogi.) Na sliki: Snemalna ekeipa v zasutem breznu. (Foto: M. Markelj)

mokratu Janezu Gajšku in liberalcu Andreju Verliču (slednji pa je tako več v Ljubljani kot v Mariboru); tudi ne samo zaradi tega, ker jim s svojimi glasovi ni uspelo spraviti v skupščino niti tako uglednih in znanih Mariborčanov, kot je, denimo, Tone Vogrinec. Občutek opeharjenosti stopnjuje dejstvo, da so očitno bili preslabo seznanjeni z načinom izračunavanja glasov in so na volišča šli s prepričanjem, da bo iz njihove volilne enote odšlo v parlament toliko poslancev kolikor so jih volili.

Maribor (skupaj s Pesnico) naj bi jih namreč izvolil sedem in večina je računala, da jih bo najmanj toliko tudi izvoljenih v DPZ. Šlo je kajpada za napačen račun, kajti potrebno število glasov je dobila le omenjena trojica in je bila s tem neposredno izvoljena, ostali glasovi Mariborčanov pa so bili tako razpršeni med posameznimi kandidati in strankami, da z njimi nikomur niso pomagali do neposredne izvolitve, in so zato ti glasovi, v skladu z volilno zakonodajo, odpotovali v Ljubljano, v republiški zbirnik.

In tam se je pač zgodilo, kar se je zgodilo: glasove so dobile stranke in jih dale svojim vodilnim kandidatom, med njimi pa žal ni bilo nobenega Mariborčana. Tako so mariborski volivci dejansko namesto someščanov izvolili v parlament še nekaj ljubljancov, ki jih je že tako bilo v zboru vse polno. In če k temu dodamo, da obema mariborskima kandidatom za predsedstvo, Križmanu in Geč-Korošiču, niti visoki deleži glasov v njunem matičnem mestu niso zadostovali za izvolitve, je vtis o »izvislosti« Maribora na teh volitvah popolna.

MILAN PREDAN

Opozorilna stavka

V torek, 15. maja, popoldne bo za eno uro zastalo delo v vseh tekstilnih in usnjarsko-predelovalnih obratih širom po Sloveniji in seveda tudi v dolenski in posavski regiji, kot so potrdili predstavniki SSS na teh območjih. Tekstilni in usnjarski delavci bodo izvedli enourno opozorilno stavko, s katero bodo opozorili na nerешevanje zahtev za ureditev izjemno slabih razmer v tekstilni in usnjarsko-predelovalni industriji, ki jih država ignorira že več kot leto dni. Delavci teh industrijskih panog, ki so dolgo ustvarjali pomemben delež akumulacije slovenskega gospodarstva, zahtevajo zmanjšanje davkov za skupne in splošne potrebe, učinkovit sistem zaščite pred neloyalno konkurenco iz uvoza.

Poparjeni Maribor V DPZ izvoljeni samo trije deletagi!

MARIBOR — Maribor se po prvih pravih slovenskih volitvah čuti opeharjenega. Mnogi bodo sicer trdili, da neupravičeno, da je to pač volilna aritmetika, ki je nemu v prvi, drugemu v škodo; vendar proporcionalni sistem za volitve v republiški družbenopolitični zbor (DPZ) najbrž nobenega večjega slovenskega mesta ni tako prizadel kot prav Maribor. Zgovoren je podatek, da bo štajerska prestolnica v tem najpomembnejšem zboru novega parlamenta imela samo tri delegate — torej niti 2 odstotka od vseh delegatskih sedežev, kar je za drugo največje slovensko mesto, posebno če to primerjamo z zastopnostjo Ljubljane v tem zboru, naravnost škandalozen delež.

Večina Mariborčanov se ne čuti opeharjena samo zaradi tega, ker je prodor v republiški parlament od množice imen, za katera so glasovali, uspel le kandidatu ZKS-SDP Franciju Pivcu, krškščanskemu de-

Kmetijstvo

Čebela, barometer našega okolja

Čebelarški dan v Šentjernej — čas za ponoven razmislek o vlogi čebel

ŠENTJERNEJ — Čebelarji s šentjernejskega polja, predvsem iz krajevnih skupnosti Šentjernej in Orehovica, združeni v Čebelarstvo društvo Šentjernej, nameravajo odsej aktivne posegati v družbeno dogajanje, propagirati svoje delo in se boriti za mesto čebelarstva in čebele, kot jima v družbi in naravi gre. To so dokazali tudi s prvim čebelarškim dnevom v Šentjernej.

Vse se je dogajalo na dvorišču in v atriju osnovne šole Šentjernej, kamor je v nedeljo, 29. aprila, dopoldne skozi Šentjernej, kjer se je zbrala množica radovednežev, prispela povorka, v kateri so čebelarji prikazali, kako so včasih skrbeli, da so čebele prišle do dobre pašne. Tako so bili v povorki zastopani: čebelar, ki je sam prenašal panj na hrbtni, ter panji na raznih prevoznih sredstvih, od volovske vprege do modernega tovornjaka, s kakršnimi prevajajo čebele danes. Na eni od kompozicij je bil tudi čebelnjak društva, ki naj bi ga postavili pri šoli za pouk in vzgojo mladih čebelarjev. Le-tem je društvo darovalo en naseljen panj. Seveda v povorki ni manjkalo proporov sosednjih društev, ki so prišla pozdravit razvite novega čebelarstva prapora v Šentjernej. Letega je iz rok predsednika društva Alojza Hoste prejel Jože Šuštaršič za svojega brata Martina, novega praporščaka. Seveda je bil prapor okrašen tudi s trakovi, katere so darovali Turistično društvo Šentjernej, Kartuzija Pleterje, KS Orehovica, KS Šentjernej, Iskra Šentjernej in predsednik Alojz Hosta, ter z različnimi žlahtnimi žeblički številnih darovalcev. Med prispevki pa so čebelarji pogršali tistega od družbenega kmetijstva.

ČEBELARŠKI PRAZNIK — Številni čebelarji so si z zanimanjem ogledali sprevid, v katerem so čebelarji prikazali, kako so včasih poskrbeli, da so čebele dobile dobro pašo. Še zlasti je veliko zanimanje zbudil nosač panja v stari opravi.

belico. Ko jo bomo s strupi umorili, je ne bo več. Zato ne bodimo krivični do ljudi niti do čebel. Kako pomembno je vzdrževati zdravo ravnatežje v naravi, se lahko učimo tudi pri čebelah.

Znani dolenski čebelar Lojze Kastelic je navzočim povedal nekaj iz slavne zgodovine čebelarstva na Slovenskem, poznane v strokovnih krogih širom po svetu, ter razpredel misel o tem, kako je naš sedanji razvoj pravzaprav zamujena priložnost, saj nismo znali izkoristiti

• Na dnevu čebelarstva v Šentjernej je bil z redom Antona Janše 2. stopnje odlikovan tajnik društva Tone Hočevar, z redom Antona Janše 3. stopnje pa Janko Zalokar in Lojze Hosta. Posebna priznanja za zasluge v društvu in pri čebelarstvu so prejeli še: Iskra Šentjernej, Karuzija Pleterje, Tone Simonič, Marjan Gorisek, Jože Šuštaršič, Tončka Simončič, Slavko Judež, Tone Pavlič in Anton Jakše.

ogromnega kapitala znanja in naravnega bogastva, ki ga predstavlja čebelarstvo. Vendar vse še ni zamujeno, saj nas današnja huda onesnaženost sama sili nazaj k pozabljenim znanjem in kulturam.

T. JAKŠE

NAŠ NEBOGLJENI KMEČKI TURIZEM

KRANJ — Tudi pri nas v Sloveniji bi se lahko vsaka deseta kmetija ukvarjala in služila s kmečkim turizmom, so ugotovljali na nedavnem posvetu, organiziranem na krajskem kmetijskem sejm. V Avstriji imajo namreč zdaj že 29.000 kmetij, ki razpolagajo s skupno 300.000 turističnih ležišč, pri nas pa je kmečki turizem še vedno na samem začetku. Imamo le 168 turističnih kmetij, ki sprejemajo goste, nekaj pa jih je še v gradnji. Vsekakor je to daleč manj, kot smo pričakovali do obetavnega 1983. leta, ko je zaradi nerazumevanja oblasti kmečki turizem začel nazadovati. Pričakujemo lahko, da bo nova, bolj kmetijsko usmerjena vlada pokazala več pripravljenosti kmetom pomagati s posojili in se jim ne bo le pred volitvami dobrihala.

Prepoved lova na velikega vrtnega polža

Podprimo Zelene!

Letošnje leto bo po vsej verjetnosti zadnje v dolgoletnem neumljenem zasluzkarskem pogonu na velikega vrtnega polža (Helix pomatia), ki je, ne oziraje se na to, da je pomemben člen v naravni verigi življenja, končeval kot gurmanska poslastica na mizah (presih) ljudi. Zanj so se zdaj odločno zavzeli Zelene Slovenije, in četudi zaenkrat niso dosegli zakonske prepovedi lova, upajo, da bodo pogon ustavili s pomočjo občinskih odlokov po vsej naši republiki, zlasti pa tam, kjer so bile nabiralske strasti najhujše.

Poročajo, da so takečasne odločbe že sprejele nekatere občinske skupščine v Pomurju, pa tudi pri nas v Krškem, enako pa nameravajo storiti v Kočevju, kjer se sprašujejo, zakaj ne bi polža vendarle zaščitili z republiškim zakonom in z enim zamahom zmanjšali papirnato vojno, ki se z množico občinskih odlokov samo še povečuje. O sami zaščiti skorajda nikjer več ne dvomijo, saj sta z množičnim nabiranjem polžev in izvozom, ki je šel v stotine ton, že močno prizadeta ekosistem in prehranjevalna veriga, v kateri je polž pomemben prehranski člen mesojedim živalim in pticam.

Če bo prepoved dosledno uveljavljena — s tem se bodo nabiralci in preprodalci, med katerimi je tudi novomeška Krka, seveda težko sprizgajili — bo treba poskrbeti za drugačen način pridobivanja polžjega mesa, da bodo sladkusi še lahko prišli na svoj račun. V mislih imamo polže farme, za katere se odpirajo nove možnosti zlasti v vzgojo t. i. espresnega polža, o čemer smo na tej strani pisali 12. aprila. — n

Globoko novo leglo čebelje kuge

Svet posavskih čebelarjev ocenil zdravstveno stanje čebel kot zadovoljivo — Preglavce z neorganiziranimi čebelarji — Novo vodstvo republiške zveze

KRŠKO — Svet posavskih čebelarjev, ki povezuje okrog 300 čebelarjev v brežiški, krški in sevniški občini, je ocenil, da je zdravstveno stanje čebel zadovoljivo, kar so pokazali tudi marčevski pregledi okoli 7500 panjev. Tedaj so čebelarški pregledniki skušali zlasti ugotoviti, kako uspešni so čebelarji pri organiziranem zatiranju varoze.

Takoj je treba poudariti, da je stanje pri neorganiziranih čebelarjih (teh pa je v Posavju približno desetina) kritično. Prav zato pri Svetu posavskih čebelarjev pogosto opozarjajo na hude posledice neodgovornega oz. neosveščene obnašanja neorganiziranih čebelarjev, ki čebel ne zdravijo in s tem povzročajo ne le sive lase ostalim čebelarjem, temveč tudi gospodarsko škodo.

Svet načrtuje ponovno organizirano akcijo zatiranja varoze s pomočjo veterinarske službe, ki naj bi tudi zagotovila ustrezna zdravila in preverjala uspešnost zdravljenja. Hude posledice pa letos posavskim čebelarjem povzročata tudi poapnela zalega, zato bodo jeseni v času krmljenja čebel dodajali Krkin antimitokozol in C vitaminom.

Medobčinski veterinarski inšpektor Hinko Maver je povedal, da so sanirali in niso ugotovili nadaljnje širjenja čebelje kuge oz. hude gnilobe čebelje zalege na Blanci in v Krškem, žal pa se je spomladaj pojavilo novo žarišče kuge v Globokem.

Prav zavoljo poostrelega zdravstvenega varstva čebel bodo še bolj strogo nadzirali, ako imajo čebelarji, ki bi radi pripeljali čebele na kostonjevo pašo na Gorjance in drugam v Posavje, ustrezna

zdravstvena spričevala. Prijave pa bosta sprejemala novoizvoljeni predsednik sveta posavskih čebelarjev Branko Vodopivec iz Dolenje vasi pri Krškem in tajnik Martin Frankovič iz Leskovca. Svet je sklenil podeliti posebno priznanja za lanskoletno prizadevanost pri zatiranju nevarnih čebeljih boleznih medobčinskemu veterinarskemu inšpektorju Hinku Mavru ter čebelarškim preglednikom Romanu Kosu iz Krškega, Jožetu Kelharju iz Brežic in Jožetu Zmavcu iz Kapel. Lepo priznanje za posavske čebelarje pomeni izvolitev prizadevne in uspešne čebelarke in mentorice mladih čebelarjev Minke Zupančič iz Krškega za podpredsednico Zveze čebelarških društev Slovenije na nedavnem občnem zboru te zveze. P. P.

Sadjarsko podjetništvo

Družina Koršič, Agraria in Bio Standard v mešanem podjetju — Hlajenje in prodaja

ARNOVO SELO — Koršičevi so v okolici Brežic znani sadjarji, saj letno pridelajo okrog 150 ton jabolk in od 10 do 15 ton breskev. Toda 4 ha sadovnjaka je ravno toliko, da družina samo od njih ne more živeti, hkrati pa preveč, da bi ob tem hodili še v službo. Zaradi tega so si omislili dopolnilno dejavnost, ki jim bo omogočila, da bodo kot družina lahko preživel na kmetiji.

Skupaj z Agrario (TOK Kooperacija) in z zasebnim podjetjem Bio Standard E 92 so ustanovili mešano podjetje z omejeno odgovornostjo, ki je danes kot firma ABK že registrirano. Osnovni namen take organizacijske oblike je izgradnja sodobne hladilnice za skladiščenje visoko kakovostnega sadja in seveda tudi prodaja. Vsi trije partnerji imajo tretjinski delež v vložku in v dobičku. Družina Koršič prispeva k investiciji gradbo in zemljišče ter pozneje seveda tudi lastno delo v hladilnici, Agraria bo zagotavljala takšne količine sadja, da bodo napolnile hladilnico, Bio Standard pa bo skrbel za prodajo. Z lastnimi sredstvi nameravajo pokriti 30 do 40 odst. investicije, ob tem pa računajo še na sredstva iz sklada za pospeševanje kmetijstva in na tista, ki so namenjena nerazvitim območjem.

V hladilnici bo prostora za 800 do 900 ton sadja, ki bo hlajeno po sodobnih sistemih. Najbolje sadje bodo lahko uskladiščili vse do maja

ali junija, ne da bi pri tem izgubilo svoje lastnosti. Čeprav Agraria danes gradi svojo, veliko večjo hladilnico, Toni Koršič meni, da jo bo njihova manjša hladilnica lahko dobro dopolnjevala.

V firmi ABK predvidevajo, da bodo že to jesen hladilnico lahko napolnili s sadjem. »Prepričani smo, da bomo konkurenčni, saj bo delo potekalo v okviru družine in bo samo dopolnjevalo osnovno ali junija, ne da bi pri tem izgubilo svoje lastnosti. Čeprav Agraria danes gradi svojo, veliko večjo hladilnico, Toni Koršič meni, da jo bo njihova manjša hladilnica lahko dobro dopolnjevala.

sadjarsko dejavnost. Seveda se že na začetku oziramo po nadaljnjem razvoju v obliki kakega predelovalnega obrata ali morda trgovine z repromaterialom za sadjarje. Vsekakor pri vsem tem raven družinskih članov ne bo nihče zaposlen (izjema je sezonsko delo jeseni), v družbi pa bosta najmanj dve delovni mesti več, namreč ženina in kaj kmalu tudi moja,« je povedal Toni Koršič.

B. D.

ZAGATE ŽIVINOREJCEV

Predsednik vlade Ante Marković drži dano besedo. V aprilu je inflacija res prislala pri ničli, šla je celo pod njo, tako da smo namesto inflacije dobili deflacijo, to je večanje vrednosti denarja. Seveda ima to tudi negativne posledice, ena med njimi je, da se je ob padajočih cenah začela zmanjševati proizvodnja, tudi živinorejska. Živinorejci negodujejo nad padanjem odkupnih cen živine, ki so zdaj že skoraj tolikšne, kot so bile ob koncu lanskega leta, negodujejo pa zato, ker hkrati ne padajo tudi cene reprodukcijskega materiala, zlasti močne živinske krme — kot da tržne zakonitosti zanjo ne veljajo.

VODNIK V KUPČIJI

Odkupne in prodajne cene v KZ Krka Novo mesto

Na trgu živine se ne dogaja nič posebnega. Ponudba in povpraševanje sta se uravnovesila, prav tako pa so stabilne tudi cene. Drobni namig, da bi se znale cene povečati zaradi povečanega povpraševanja po mesu, se je izkazal kot preuranjen. Na srečo, bi lahko rekli, po drugi strani pa se človeku zdi kar za malo, ko solato plačuje po 70 din, medtem ko je kila dobrega mesa po 40 din. Pa kaj bi, tako pač je. Sicer pa ponovimo cene: mlado pitano govedo plačujejo od 26 do 30 din kila, teleta za klanje plačujejo po 28 din kilo žive teže, za pisanje jih plačujejo po 28 do 31. Na trgu živine je opazno sezonsko gibanje, kar pomeni, da se ponudba živine manjša.

V hladilnici na Cikavi so prodali že

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so prodali češnje po 60 din kilo, sadike paprike in paradiznika po 3 do 5 din primerek in rdečo redkvice po 5 in 10 din šopek. Kilo solate je bilo moč dobiti za 50 in 60 din, špinaca za 30, pora za 18, kolerabe za 20, krompirja za 10 in fižola za 25 do 30 din. Jajce je bilo 1,50 do 2 din, lonček smetane je veljal 25 do 30 din, kilogram skute pa 24 do 40 din. Hlebček sira so cenili 70 din. Naprodaj so imeli male živali, in to papige in kanarčke po 250 in hčerke po 80 din.

vsaj jabolka, čakajo na manjšo pošiljko iz Sevnice in Krškega, potem pa bo konec s temi jabolki. Prav tako je zmanjkalo olja in ostalih artiklov, kot so nam povedali v hladilnici, pa nameravajo vrata za drobno prodajo kar zapreti. Z delom za individualne kupce naj bi spet začeli jeseni, veseli pa jih, da so razgibali novomeško »trgovsko sceno«.

Odkupne in prodajne cene v M-Agrokombinat Krško

Krški M-Agrokombinat odkupuje mlado pistano govedo v ekstra klasi po 30 din, teleta so po 28 din za kilo žive teže in prašiče po 16 din.

V hladilnici v Žadovinku imajo še nekaj lanskih jabolok, ki jih prodajajo po 18 din, solato po 20 din; ta solata je zelo poceni in se splača stopiti do njih. Dobil pa so tudi že novi krompir, ki ga prodajajo po 18 din kila, medtem ko je stari po 6 din.

- SEJMIŠČE V BREŽICAH — V soboto so imeli naprodaj 148 prašičev, starih do 3 mesece, in 47 starejših. Prodali so 79 mlajših po 30 do 35 din kilogram žive teže in 17 starejših po 18 do 20 din kilogram žive teže.
- SEJMIŠČE V NOVEM MESTU — 7. maja so imeli naprodaj 132 puskov, starih do 12 mesecev, in 12 starejšega. Mlajši so bili po 900 do 1.400 din, starejši pa po okrog 25 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Sadjarska novost: barka

Če bi v kmetijstvu v hipu prenehali uporabljati mineralna gnojila in pesticide, bi resda zavladala lakota, res pa je tudi, da je mogoče s postopnim uvajanjem biološkega, to je naravnega pridelovanja hrane zmanjšati zastrupljanje okolja ali pa ga celo preprečiti, ne da bi se katastrofalno zmanjšal pridelek hrane.

Biološko pridelovanje hrane ne pomeni posevek ali nasad prepustiti na milost in nemilost naravi, boleznim in škodljivcem, marveč poiskati take metode pridelovanja, da se rastlina sama ubrani nevarnosti ter se dovolj oskrbi s hranili, ki so v tleh. V sadjarstvu, na primer, so ugotovili, da je dovolj že sprememba gojitvene oblike. Razvili so tako imenovani sistem barka, ki je delno spremenjena gojitvena oblika Thomasa Bouchéja.

Vsa stvar temelji na preprostem znanem dejstvu, da se na delih sadnega drevesa, ki so obsejani s soncem, ne razvijejo rastlinske bolezni niti ne zaređijo škodljivci. Ob običajnih vzgojnih za zaprti krono je večina rastlinskih delov v senci, na njih se dolgo zadržuje vlaga, tako da se glivice, povzročiteljice bolezni, zlahka razmnožujejo. Če s preprostim trikom — nagnjenjem krošnje — spremenimo kot osvetlitve, se razmere bistveno spremenijo, to pa je tudi osnova sistema barka.

Da se osoneženje sadovnjaka poveča, je treba ob sajenju vse vrste dosledno usmeriti v smeri sever — jug, sadne sadike pa posaditi ne navpično, temveč pod kotom 30 stopinj. Uporabne so le eoneletne sadike, ki še niso nakazale bodoče krošnje in ki imajo bo poševna lega izzvala povsem drugačen razvoj. S posebnim postopkom se da v letih po sajenju oblikovati »barko«, kot pravi imena vzgoje, to je odprto obliko krošnje z dvema krakoma, ogrodnima vejama, razprtima proti soncu, na katerih potem raste rodni les

• ZAKAJ OREH NE RODI? To vprašanje ne muči le C. C. iz Mokronoga, marveč še kakega lastnika oreha, zato bo odgovor zanimiv še za druge. Oreh je endodarna in dvispolna rastlina, kar pomeni, da so na istem drevesu moški in ženski cvetovi. Mlajša drevesa pogosto ne razvijejo dovolj moških cvetov, zato je opravištev motena, pridelek pa slabši, zlasti če ni v bližini kakega večjega drevesa, ki opravi mlajše. Če pričakujemo slabo opravištev, lahko to izboljšamo, če v vrh mlajšega oreha namestimo cvetočo vejico starejšega, trajno pa lahko opravištev in s tem rodnost oreha povečamo z dognojevanjem z dušikovim gnojilom ali hlevskim gnojem.

in zorijo plodovi. Tako vzgojeno drevo mnogo prej zarodi, je odpornije proti boleznim in škodljivcem, za nateček pa zahteva tudi mnogo manj dela, saj ga ni treba obrezovati ter ga je lažje obrirati. Sistemu barka obetajo lepo prihodnost in bi ga bilo vredno preizkusiti tudi pri nas.

Inž. M. L.

Lani rekordni pridelki

Kmetijski uspehi neupravičeno ostajajo v senci

Ob modi vsesplošne kritike in celo uničujočega krizuizma, ki vidi vse črno in ki se je razbohotilo zlasti v predvolilnem času, ko je bilo treba političnega tekmeča ali dosežanje oblast prikazati kar se da slabo, se težko prebije v javnost dobra novica. Denimo o lanski letini, ki je bila v mnogih pogledih rekordna — vendar ne le po zaslugi kmetijstvu naklonjene narave. To dokazujejo šele zdaj obdelani podatki zveznega statističnega zavoda.

Lani smo v Jugoslaviji pridelali 5,6 milijona ton pšenice, kar je sicer za desetino manj kot v rekordnem povojnem letu, je pa zato toliko bolj razveseljivo, da je znašal povprečni pridelek na hektar za nasal odličnih 3.780 kg, kar je trinajstkrat več kot pred vojno. Rekord je bil tudi pridelek rži, ječmena in ovsu.

Slovenija je lani pridelala kar 324.000 ton koruze, kar je več kot kdajkoli do sedaj. Vendar ta količina ne dosega niti 3,5 odstotka celotne jugoslovanske nafie, kot so svoj čas poimenovali pridelke naše najpomembnejše poljščine. Lani je imela Jugoslavija tudi rekordno letino sladkorne pese, rekordno so obrodile nekatere sadne vrste, že dolgo česmo pridelali tako orjaškega kupa česna — kar 65.000 ton, nadpovprečni pa so bili tudi pridelki soje, sončnic, tobaka ter več vrst zelenjave. Opazna izjema je bil le pridelek fižola, ki se je zaradi opuščanja klasičnega pridelovanja v obliki vmesnega posevka (uporaba herbicidov) zmanjšal za več kot tretjino, tako da mora Jugoslavija, nekdanja tako pomembna pridelovalka te poljščine, fižol zdaj celotno uvažati.

M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Poduk vinske razstave v Gomilici (A)

V naši neposredni sosesčini na avstrijskem Južnem Štajerskem v Gomilici (Gamlitz) so 28. aprila odprli razstavo z nazivom Weinkultur, ki bo odprta šest mesecev in pol. Menim, da je enkratna priložnost videti to razstavo, ki nam bo omogočila da naše vinske praznike najti prave ideje in vzorce. Svetujem društvom vinogradnikov, naj letos organizirajo za svoje člane skupinske obiske. Gotovo bodo največ pridobili organizatorji naših vinskih praznikov, ki še nimajo dovolj bogate vsebine. Ne potrebujejo samo dobrih organizatorjev, marveč tudi dobre sodelavce za manjše naloge in seveda razgledano publiko. Končni namen takih prireditelj je uveljavljanje na trgu.

Ugledu avstrijskega vina doma in v tujini je zelo škodila vinska afera z dietilenglikolom (antifriz), ki jo je zakrivila pečica »umazanah« vinarjev iz Avstrije. Avstrijska Štajerska ni bila kriva, toda osumljena so bila vsa avstrijska vina. Verjetno je tudi omenjena razstava ena od akcij za novo pridobivanje zaupanja v kakovost in naravnost vin. Kot poznavalec avstrijskih vin sem prepričan, da bomo obiskovalci uživali ob degustacijah, saj ne bomo našli vina, ki bi imelo najmanjšo napako ali bi bilo servirano neprimerno ogreto ali v neustreznem kozarcu. Tudi »špicarjev« ne bo, o tem sem prepričan. Ponujene sorte bodo ka-

zale svoje značilnosti v vonju, okusu, da bo kar težko nehati pokušati. Ob opazovanju razstave, ki ne bo prikazovala samo vin, ampak bo imela tudi bogat program kulturnih in drugih prireditev, pomislimo, da je na avstrijskem Štajerskem samo 3090 ha vinogradov in da imajo zasajene vse absolutne vinogradiške površine.

Samo v Posavju je 4951 ha rodnih vinogradov, mnogi od teh so nujno potrebni obnove. Imamo pa še 3855 ha absolutnih vinogradiških površin, nekatere so neobdelane, prerašča jih grmovje, vendar bi lahko zaposlile okrog 1500 ljudi. Naš problem je drug. Organizatorji komaj zberejo dovolj najboljšega vina, da zadostuje za prireditve. Pomanjkanje vina pri nas v Posavju in Beli krajini je očitno. Tudi ostala Slovenija bistveno ni na boljšem razen Primorske. Ta podatek že leta kliče po obnovi vinogradov, toda naša oblast se ni odzvala. Tistim, ki so v Sloveniji dolžni skrbeti za kmetijstvo, bi svetoval, naj si gredo ogledat razstavo v Gomilici, in odprlo se jim bo, da pri razviti sosedni državi bdi nad izkoriščenostjo vinogradiških leg, da vinogradniki dosegajo za svoje delo soliden dohodek, da kakovos na vina ne pospešujejo pijančevanja itd.

Moram priznati, da se na republiškem komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano spoznavanje o pomenu vinogradištva le uveljavlja, vendar prepočasno. Upajmo na boljši jutri! Vinogradniki naj se ne obotavljajo, če bodo na voljo sredstva za obnovo vinogradov, in vse kaže, da jih bo več. Prvi in najbolj korajžni bodo največ pridobili. Mag. J. NEMANIČ

POBUDA — Eden od delegatov črnomaljske občinske skupščine je na aprilski seji spomnil, da je dal že februarja pobudo, naj bi v občini opravili anketo o perečih vprašanih v kmetijstvu, pa do sedaj o anketi ni bilo ne duha ne sluha. Delegata lahko po volitvah tolaži vsaj to, da je bil ponovno izvoljen za poslanca in bo lahko svojo željo ponovljal še nadaljnja štiri leta, če bo tudi nova vlada tako neposlusna, kot je bila stara.

ZENSKI NOGOMET — Znanе Slovence, ki so pred mesecem dni igralе drobni nogomet v Črnomlju, so se tako navdušile za šport, da so se odločile pomeriti še z znanimi hrvaškimi ženskami. Menda naj bi bila tekma še ta mesec, sektor slovenske ženske reprezentance Jože Stegne pa zagotavlja, da bo vedelogoček zagotovo v Beli krajini. Izkupiček bi tokrat lahko namenili kar kakšnemu športnemu klubu, na primer nogometnemu, da bi se lahko v primeru, če bodo v Črnomlju še nekaj časa »razbremenjevali gospodarstvo«, sploh še postavil na noge.

KOLO SREČE — Po gledanju zadnje oddaje TV s tem naslovom, v kateri so nastopili tudi Miheličevih, iz Sečjega sela pri Vinici, nam je postalo jasno, zakaj v tej oddaji doslej še niso nastopili Belokranjci. Njihovi nasprotniki bi namreč ostali povsem brez daril, kot so tudi nasprotniki Miheličevih, ki so jim Viničani izprdeli nos poleg zmage izpuli tudi pet od devetih skrinj. Clovek je imel občutek, kot da jim neviden škrt prišepetava, kaj morajo storiti pred televizijskimi kamerami.

Drobne iz Kočevja

SMRAD IZ RINZE — Te dni Rinza spet cvete in iz nje se širi smrad, ki je najbolj moti tuje, medtem ko so se ga domačini že kar navadili. Vendar Rinza ne smrdi le spomlad, ampak vse leto. Zeleni in nekateri politiki zato vsake toliko časa organizirajo »Okroglo mizo o Rinzi« in si tako potolažijo vest, Rinza po smrdi naprej in to vedno bolj.

PISMO, KI PRINAŠA SREČO — Na kočevske naslove spet prihaja staro kitajsko pismo, ki prinaša srečo, če ga pošiljate naprej: če pa ga ne odposlujete, pa ti grozi nesreča. Druga vrsta podobnih pism na zahteva, da pošljete na neke naslove določeno vsoto denarja, nakar boš dobil po nekaj tednih ogromno vsoto denarja. Poleg drugih nesreč se torej otepašmo z nesrečnimi pismi, ki prihajajo že kar redno približno vsaka dva meseca.

VOLILNI ZAPLETI — Med volitvami je prihajalo sicer zelo redko tudi do zapletov, za katere ni zvedelo niti strogo uho volilne komisije. Tako sta se neki moji in žena kregala, ker je ona vztrajala, da bo volila Kučana, moč pa jo je prisilili, da je glasovala v prvem krogu za Pučnika, ker je šel z njo v volilno kabino in je morala glasovati, kot je hotel on. V drugem krogu pa ga je žena preliščila tako, da je spustila moža naprej v volilno kabino, sama pa je odšla v drugo kabino, hitro zaokrožila Kučana in listek vrgla v skrinjico, še predno je mož končal volitve.

Ribniški zobotrebci

NJIVE V CVETJU — Na obsežnih poljih od Ribnice preko Gorice in Nemske vasi do Prigorice, Dolnje rume in Jasnice je na številnih poljih polno rumenega cvetja. Prebivalci tega dela Ribniške doline so torej začeli ukvarjati z gojenjem cvetja. Tako bi pomislil površen opazovalec. Vendar gre za regratovo cvetje. Večina ljudi na tem območju sploh ni zorana in regratove lučke bodo ponese seme še na druga zorana polja. Ni povsem jasno, če prebivalci opušajo kmetovanje, ker se ne sploča, ali pa so se morda doslej preveč ukvarjali z volitvami, za kmetovanje pa bodo poprijeli šele zdaj.

ČISTILNA BO — Gradnja ribniške čistilne naprave med Ribnico in Gorico vasjo bo kmalu končana. Pravijo, da je otvoritev tako rekoč pred vrati.

LOKACIJE SE NI — Lokacije za romsko naselje v Ribnici ali neke v okolici še vedno ni, čeprav je bilo postavljenih več rokov. Vse so prekoračile. Pravijo, da zato, ker z Romi pač ni dobička. Če bi bil v ozadju kakšen dobičkarski interes tega ali onega podjetja ali pa zasebnika, bi bila zadeva že zdavnaj zadovoljivo urejena. Tako pa bo stari problem (ali križ) padel na rame nove občinske vlade.

Trebanjske iveri

DEBENEČ — Na tukajšnjem prvomajskem slavu se je imelo ljudstvo praznično lepo, nekaterim pa se je nasmešek tudi skisal. To velja za enega od obiskovalcev, ki je greoč na debeniški zbor razmišljal o novogradnji v bližnji kočje prav pri vrhu Debenca. Če obrneš na Rojahn na Mirni en zidak narobe, je bil obiskovalec vroč, te takoj preganjajo, tu pa dovolijo gradnjo na samem vrhu. Upam le, da ne bodo posekali še gozda, kot je to storil lastnik novozgrajenega objekta ob začetku makadamske poti na Debenec.

RDEČA ZASTAVA — Kakor smo izvedeli, v Sloveniji ob prvomajskih praznikih niso izobesili rdečih zastav, in kolikor nam je znano, je v Trebnjem takrat vibrala taka zastava. Kaj so z njo počastili, se bo mogoče kdo vprašal, saj je znano, da je rdeča zastava uradni simbol Zveze komunistov Jugoslavije. Ta pa je razpadla in je za letosnji 1. maj pravzaprav ni bilo več.

IZPOSOJA — Na širšem trebanjskem območju velja za javno skrivnost, da si posamezni državljanji točijo v svoje vodnjake »zastonj« vodo iz javnih hidrantov. Očitno pa niso tako zvitni samo posamezniki, ampak poznajo tak način odvzema kar celo kolektivi. Tako si je pred časom točilo vodo iz trebanjskega javnega vodovoda gasilsko društvo. Ker imajo gasilci nekakšno predpravicno do vode, pač zaradi svoje dejavnosti, povejmo, da so bili gasilci — iz druge, ne trebanjske občine.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

O samoprispevku enkrat tako, drugič drugače

Končno bo o njem le odločala nova skupščina

ČRNOMELJ — Kljub temu da so na februarjski seji črnomaljske občinske skupščine razpravljali nasprotovaleci kakšnemu koli odločanju o samoprispevku za družbene dejavnosti v prihodnjem 5-letnem obdobju ter kljub temu da je tudi sekretar Socialistične zveze opozoril, da so na razpravah v 12 krajevnih skupnostih samoprispevek, z izjemo bolnišnice, postavljali pod velik vprašaj, so na seji sprejeli osnutek odločbe o razpisu referenduma. Delegati so predlagali, naj bi o novem samoprispevku odločala nova skupščina, predsednikoma skupščine in izvršnega sveta pa se je močno mudilo in o kakšnem odločanju nove vlade o teh zadevah nista hotela veliko slišati.

Ze mora biti tako, bi rekel nepristranski opazovalec, če ne bi za aprilsko skupščino delegati prejeli tudi novega gradiva o samoprispevku, v katerem je med drugim rečeno, da so bile opravljene predhodne razprave na zborih občanov o nadaljnjem samoprispevku. Iz sporočil z javnih razprav, ki so jih prejeli iz KS Gričec, Heroja-Starihe, Tribuč, Dragatuša, Semeča in Starega Irza je moč razbrati, da so stališča občanov do tega problema različna. V glavnem pa uveljavi oz. podaljšanju samoprispevka nasprotujejo in predlagajo, naj o tem razpravljajo po izvolitvi nove skupščine. Tako je torej pisalo v poročilu, ki je bilo sprejeto brez razprave.

Marsikdo pa bi gotovo pričakoval, da bo tudi tokrat kdo odprl usta, ko pa so bili prav predlogi, ki so bili tokrat brez besed sprejeti, še pred dvema mesecema pobiti. Res, da je bilo nekaj delegatov drugih, vendar pa tistih, ki so bili isti, najbrž ni zapustil spomin, da ne bi vedeli, kaj se je dogajalo dve skupščini nazaj. Ali pa so delegati postali apatični in jim je bilo na zadnji skupščini že vseeno, kaj so dobili na mizo? In ne nazadnje: kakšen smisel je imelo ponavljati javne razprave o samoprispevku (čeprav hkrati z zbori volitev), ko pa je Socialistična zveza že prej »potipala« razpoloženje po krajevnih skupnostih? So morda odgovorni mislili, da si bodo ljudje premislili? Očitno pa bodo morali tisti, ki bodo v bodoče pripravljali samoprispevke, premisliti, na kakšen način se jih bodo lotili.

M. BEZEK-JAKŠE

Novo smetišče do leta 1995?

Vranovičani nasprotujejo širitvi odlagališča

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini imajo že dolgo časa težave z iskanjem primerne prostora za odlagališče komunalnih odpadkov pa tudi z odlaganjem odpadkov, in jih bodo imeli, dokler ne bo urejena lokacija za novo odlagališče. Dotlej pa vidijo v Črnomlju edino možnost, da še naprej odlagajo odpadke na sedanji deponiji pri Vranovičih, ki jo bo potrebno razširiti.

Kot začasno rešitev so zato predvideli širitev odlagališča južno od sedanjega, povečali pa naj bi ga za 6.700 m². To je najmanjša površina, ki jo je še moč ustrezno pripraviti s spodnjim tesnilnim slojem in opremiti z drenažnim sistemom za zbiranje izcednih vod ter vzdrževati z deponijskim strojem. Odlaganje odpadkov je predvideno v etažah, vendar jih bo na omenjenem prostoru ob sedanjih količinah moč odlagati največ 9 let. Ker vsaka etaža predstavlja samostojno celoto, jih bo moč zaključiti takoj, ko bo urejena nova deponija. Na razširjenem odlagališču bodo ustrezno pripravili tla, prav tako pa se bodo izcedne vode zbirale v rezervoarju s prostornino 5 m³, pozneje pa jih bodo očistili. Vse gradivo o razširitvi odlagališča pri Vranovičih je sedaj v presoji republiškega Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Prebivalci bližnjih Vranovičev pa negodujejo zaradi razširitve deponije. Zahtevajo njeno ukinitve, čeprav se zavedajo, da tega ne bo moč storiti čez noč. Zato pa bi radi vedeli vsaj, do kdaj bo začasna deponija še v njihovi bližini. Na komiteju za družbeni razvoj menijo, da je zaprtje odlagališča moč pričakovati do leta 1995, sicer pa opozarjajo, da tudi zadnji vzorci, ki jih je novo-meški Zavod za socialno medicino in higieno vzel iz Lahinje 13. marca, dokazujejo, da odlagališče ne vpliva na Lahinjo.

M. B.-J.

Dom starejših postaja bolnišnica

V črnomaljskem domu starejših občanov vseveč bolnih ljudi — Težave zaradi nezasedenosti bi jih rešilo Društvo multiple skleroze? — Visoke cene, nizki OD

ČRNOMELJ — Čeprav so ob gradnji črnomaljskega doma starejših občanov načrtovali, da se bo polnil postopoma, današnje ekonomske razmere zahtevajo, da bi bil dom poln čimprej. Prav nezasedenost predstavlja danes največji problem. Lansko leto je bilo zasedenih le 71 odst. postelj. Konec leta se je dom sicer napolnil, vendar je veliko ljudi prišlo le prezimit, tako da je tudi sedaj zasedenost le 87-odstotna.

Črnomaljce rešuje to, da so drugi domovi starejših občanov polno zasedeni, tako da so mnogi, ki potrebujejo domsko varstvo, skoraj prisiljeni priti k njim. Tako je kar 58 odst. oskrbovancev iz drugih občin. Sicer pa se, kot pravi direktor doma Milan Krajnc, zavedajo, da ne morejo čakati križemrok, kdaj bodo dobili dovolj oskrbovancev. Zato so z veseljem sprejeli pobudo Društva multiple skleroze Slovenije, naj bi bolnike s to boleznijo iz Dolenjske sprejeli v črnomaljskem domu. Pogoji za bivanje teh ljudi v domu so namreč primerne, le kader bi moral še izpopolniti znani.

PRIPREDITEV ZA PRAZNIKE

KOČEVJE — V počastitev dneva OF, praznika dela in praznika KS Kočevje-mesto je bila 26. aprila popolne slovesnosti na ploščadi v središču mesta. V kulturnem delu so sodelovali delavska godba Kočevje, moški pevski zbor Svoboda Kočevje in recitatorji osnovne šole Zbora odposlancev Kočevje.

DVEMA RIBNIČANOMA ZLATI ZNAK OF

LJUBLJANA — Na nedavni svečanosti ob dnevu OF v Ljubljani je bilo podeljenih tudi 25 zlatih znakov OF za uslužbenih posameznikov iz vse Slovenije. Med dobitniki teh priznanj sta dva iz Ribnice:

FRANC ZBAČNIK je bil rojen 12. aprila 1917 v Sajevcu, zdaj pa je upokojen in živi v Ribnici. Aktivist NOB je bil od julija 1941, nato pa borec in oficir, danes je rezervni major. Opravljal je številne odgovorne dolžnosti v gospodarstvu, občinski skupščini in družbenopolitičnih organizacijah.

ALOJZ MAROLT je bil rojen 1. junija 1937 v Junčah, danes pa živi v Ribnici. Kot gozdarski strokovnjak dela pri GG Kočevje že 20 let. Najprej je delal kot gozdarski inženir, danes pa je direktor tozda Transport-gradnje-vzdrževanje. Uspešen je pri svojem delu in vzgoji mladih strokovnjakov. Delal je na številnih odgovornih dolžnostih v občini Ribnica (podpredsednik občinske skupščine, predsednik OK SZDL, predsednik štaba CZ itd.), bil pa je tudi predsednik republiškega sindikata delavcev v gozdarstvu in lesarstvu.

deni, tako da so mnogi, ki potrebujejo domsko varstvo, skoraj prisiljeni priti k njim. Tako je kar 58 odst. oskrbovancev iz drugih občin. Sicer pa se, kot pravi direktor doma Milan Krajnc, zavedajo, da ne morejo čakati križemrok, kdaj bodo dobili dovolj oskrbovancev. Zato so z veseljem sprejeli pobudo Društva multiple skleroze Slovenije, naj bi bolnike s to boleznijo iz Dolenjske sprejeli v črnomaljskem domu. Pogoji za bivanje teh ljudi v domu so namreč primerne, le kader bi moral še izpopolniti znani.

• Kljub težavam z zasedenostjo se v Črnomlju lahko pohvalijo, da v preteklem letu niso imeli izgube, kar pa ne pomeni, da so poslovali tako dobro, da je tudi v resnici ne bi rabili imeti. Samo neporavnanih obveznosti je okrog 200.000 din. Največ od tega dolguje bivše socialno skrbstvo za razliko do ekonomske cene zaradi nižjih cen v domu. Vendar tega denarja najbrž nikoli ne bodo dobili, ker ga socialno skrbstvo nima.

nje. S tem pa bi se v Črnomlju, tako upajo, znebili težav zaradi nezasedenosti. Druga težava je, da se struktura oskrbovancev vse bolj slabša. »Dom postaja neke vrste bolnišnica. Pred leti so morali prinesiti ljudje za sprejem v dom potrdilo, da so zdravi, sedaj pa

PRIZNANJA OF

RIBNICA — Na proslavi dneva OF in 1. maja v Ribnici so med drugim podelili letošnja občinska priznanja (srebrne značke) OF. Prejeli so jih: Franc Lapajne, Peter Levstek, Angelca Rus, Milan Štupica, Andrej Peček, Vera Lavriv, Alenka Oberstar in Alojz Marolt.

Inles se premišljeno prilagaja

Počasna pot v Evropo je zanesljivejša — Skok bi se lahko končal s padcem v prazno — Vsaka država požrešna, naša pa še posebno — Gospodarstvo in trg

RIBNICA — Predelava lesa ima v ribniški občini večstoletno tradicijo. Inles je največje lesarsko podjetje v občini. Lesna industrija pa se otepa s težavami. Povprašali smo, kako je v Inlesu, in dobili tri zelo zanimive odgovore:

»Pred šestimi leti smo izvozili za 3 do 4 milijone dolarjev predvsem (80 odstotkov) žaganega lesa. Danes izvozimo za okoli 12 milijonov dinarjev stavbenega pohištva, finaliziranih pohištvenih front in bukovih plošč, medtem ko izvoz žaganega lesa ne predstavlja več niti odstotek. Včasih smo torej izvažali izdelke nižjega cenovnega razreda, medtem ko se zdaj korak za korakom vzpenjamo proti višjemu cenovnemu razredu in smo neke na polovici te poti. Hiter skok ni možen, ker se najpogosteje konča s padcem v prazno. Za uspešen

napredek so potrebni sposobni in usposobljeni ljudje, ki jih imamo še premalo, dobri materiali, ki jih je treba uvoziti tudi iz Evrope, sodobna tehnologija, z uvozom katere so tudi težave, in rentabilnost. Brez odprtosti v svet ni razvoja. Z bojem na tujih trgih prihajajo do dragocenih spoznanj. Vse to je zelo drago in se navidez niti ne izplača, a moraš to, sicer ne moreš naprej.« pravi Janez Lesar, član poslovodnega odbora Inlesa.

Viktor Pogorelec, vodja poslovodnega odbora Inlesa, k temu dodaja: »Lansko poslovanje smo zaključili z ni-

člo, ki pa smo jo morali državi krepko plačati. Izvozimo 30 odstotkov proizvodov, na jugoslovanskem trgu pa jih prodamo 70 odstotkov. Največ kupecv smo imeli v Srbiji, kjer imamo tudi pet lastnih prodajnih skladišč. Skupno smo v Srbiji prodali 35 odstotkov tega, kar smo prodali v Jugoslaviji, danes pa prodamo le še tretjino tega. Predvsem v aprilu se je začela na domačem trgu prava katastrofa. Kupci nimajo denarja in ne plačujejo, naš sklep pa je, da proizvodov ne dobavimo tistemu, ki ni plačal zadnje pošiljke. Prodajo preusmerjamo na zadruge in v maloprodajo, se pravi tja, kjer plačujejo sproti.«

Vodja finančno-računovodske službe Inlesa Branko Čavka pa je povedal: »Naročile je manj, proizvodnja se zmanjšuje, stroški pa ostajajo. Davčni sistem duši proizvodnjo. Država je predraga. Napaka našega davčnega sistema je tudi v tem, da so vse obremenitve obešene na živo delo (plače), ni pa obdavčen profit. To pa pomeni, da naše mnenje, da je delo pri nas poceni, ne drži. Nasprotno: zaradi obremenitev plač je zelo drago.«

Skupno pa so ugotovili še, da hitra in zaletava reorganizacija Inlesa ne bi bila na mestu. Ni dovolj menjati le tablo, marveč morajo biti menjave vsebinske; take, da bodo pripomogle k učinkovitejšemu poslovanju. Sedanja organizacija Inlesa ni slaba, ker daje rezultate. Tako se je sedanjih 5 proizvodnih tozdov oblikovalo v družbe z omejenim jamstvom, ki imajo visoko stopnjo avtonomije in so odgovorne za donosno proizvodnjo.

J. PRIMC

ASFALT V KOLODVORSKI ULICI

TREBNJE — Komunala Trebnje in Cestno podjetje Novo mesto sta nedavno, in sicer nekaj pred načrtovanim rokom, končala operativna dela pri asfaltiranju parkirnih prostorov v Kolodvorski ulici v Trebnjem. Stroške asfaltiranja okrog 2.000 kv. metrov površine so si delili krajevna skupnost Trebnje, nekateri organi občinskega izvršnega sveta ter drugi financirali, kot so Komunala, gozdarji, Kmetijska zadruga, Mercator, Sklad stavbnih zemljišč, ljubljanska Surovina in slaščičarna Rušiti. Omenjene površine so se namenili v Trebnjem asfaltirati že pred leti, vendar je poskus propadel.

M. LUZAR

PRESEDNIK JE MIHELIČ

RIBNICA — V torek, 8. maja, so se sestali najprej na ločenih sejah zbori občinske skupščine Ribnica in izvolili: v družbenopolitičnem zboru za predsednika Benjamina Henigmmana, za podpredsednika Janeza Rusa; v zboru krajevnih skupnosti za predsednika Alojza Bojca, za podpredsednika Antona Tanka ter v zbor združenega dela za predsednika Alojza Češarka, za podpredsednika pa Franka Košmrlja. Na skupni seji vseh treh zborov so izvolili za predsednika občinske skupščine Franca Miheliča, za podpredsednika pa Franca Mihiča. Mandat za sestavo izvršnega sveta občine so poverili Francu Čauki.

KRVODAJALSKE AKCIJE

TREBNJE — V občini Trebnje bodo organizirali krvodajalske akcije, in sicer 16. maja od 7. do 13. ure v OŠ Mirna, 17. maja v zdravstvenem domu v Trebnjem, 18. maja pa bo odvzem krvi v kulturnem domu v Mokronogu.

Janez Lesar Viktor Pogorelec Branko Čavka

Za obrtnike še dovolj prostora

V Trebnjem Unitehna pripravlja prvo fazo obrtne cone — Okrog 20 parcel še čaka na kupce iz domače občine ali pa od drugod — Podpora razvoju

TREBNJE — V Trebnjem bodo na levi strani ceste proti Mirni zgradili — to zdaj je lahko zapišemo kot zanesljivo dejstvo — obrtno cono, ki bo nastajala postopoma. Na parcelah v njeni prvi gradbeni fazi naj bi bodoči kupci lahko začeli graditi že letos in v Trebnjem zdaj hitijo, da bi do predvidenega 30. junija opremili ta zemljišča.

Opremljanje stavbnih zemljišč v prvi etapi obrtne cone so zaupali trebanjski Unitehni, ki naj bi do omenjenega datuma na parcele napeljala vodovod, telefon, elektriko in javno razsvetljavo ter naredila asfaltirano cesto. Koliko bodo te in druge predvidene ureditvene operacije stale posamezne kupce urejenih parcel, je zdaj bržkone še nejasno. Verjetno drži, da so cene izredno ugodne, kakor o nakupnih stroških obrtnikov govore v Unitehni in trebanjskem izvršnem svetu, manj pa se ve o konkretnih številkah. Posamezne parcele, ki jih je v prvi gradbeni fazi cone 28 in so velike od 940 do 2.155 kv. metrov, naj bi po nekaterih merilih stale blizu 35.000 nemških mark. Viri, ki navajajo te številke, pa opozarjajo, da bo cena nekoli-

ko zrasla zaradi stroškov potrebnega nasipavanja zamočvirjenega dela obrtne cone. Če nasipavanje že draži zadevo, je pri njem za nekatere razveseljivo vsaj to, da vedo, od kod bodo dobili potrebnih 8 kubikov zemlje. Če jim bo uspelo pravočasno urediti dokumentacijo za bodočo pozidavo na Pavlinovem hribu v Trebnjem, bodo namreč začeli z zemeljskimi deli tukaj in izkopani material odvažali na območje obrtne cone.

V obrtnem območju, ki sodi v prvo fazo, je neodkupljenih še okrog 20 parcel, kar verjetno pomeni slabše povpraševanje po zemljiščih od pričakovane. Gotovo pa je odveč vsak pomislek, da bi parcele ostale nepravdane. Po nekaterih informacijah namreč v Trebnjem precej resno računajo, da bi parce-

le v obrtni coni prodali iskalcem zunaj občinskih meja, denimo tistim, ki jim parcele ne bi mogle zagotoviti Domžale. Blizina bodoče evropske avtomobilske ceste, ki bo Trebnje še bolj približala ne tako oddaljeni Ljubljani, govori o

• Z obrtno cono nedvomno želijo vsi, ki spodbujajo njeno nastajanje — v tem oziru je veliko naredil trebanjski izvršni svet — dokazati svojo podporo razvoju drobnega gospodarstva v občini. Korak v smeri take podpore so v Trebnjem naredili že v preteklosti, ko so obrtnike začelnice opostili skoraj vseh dajatev sisom. Ugodnost so bile tudi davčne olajšave obrtnikom, ki so dobiček vlagali v širitev in izboljšanje proizvodnje.

tem, da to niso čisto računali brez krčmarja.

prinesejo dolge sezname bolezni. Bolnikov je vse več, bodisi zadetih od kapi, onkoloških, tudi psihičnih, pa veliko starih, izčrpanih ljudi. Normalno povišana je le 12 odst., tretjina je omejeno povišana, ostali pa so priklenjeni na posteljo,« pove Krajnc.

Čeprav je črnomaljski dom med dražimi v Sloveniji, se to ne kaže v prejemkih zaposlenih, ki so med najnižjimi. Bili so namreč toliko posteni, da so se držali vseh usmeritev, ki so jih sprejeli v občini za OD v družbenih dejavnostih. Poračunov niso delali, pri izračunu plač pa so imeli zakasnitve. Tako so bile ob zamrzitvi plač njihove osnove majhne, in četudi so jim vsi pritrldili, da jih je zakon prizadel, ni mogel nihče ničesar storiti. Tako so februarja njihovi prejemki za gospodarstvom v občini zaostajali za 10 odst., za negospodarstvom pa 50 odst.

M. BEZEK-JAKŠE

Znana vsa imena

Še o rezultatih volitev

RIBNICA — V ribniški občini šteje družbenopolitični zbor 17 delegatskih mest. Izvoljeni so bili naslednji: Franc Mihelič, Franc Mihič, Marjan Hočevar, Franc Lovšin, Ladislav Andoljšek, Benjamin Henigmman, Anton Marolt (vsi Demos), Franc Lapajne, Janez Mihelič, Janez Debeljak (vsi ZKS-SDP), Alojz Marolt (SZS), Helena Rosa, Ivan Kos, Danica Fegic (vsi ZSMS-liberalna stranka), Janez Rus, Matija Lesar in Alojz Marr (vsi SZK, ki v ribniški občini ni nastopala v okviru Demosa). V republiško skupščino sta bila iz ribniške občine izvoljena Božidar Voljč (na listi zelenih) in Franc Lovšin (v zbor občin).

KOČEVJE — V kočevski občini šteje družbeno-politični zbor 25 delegatov. Vanj so bili izvoljeni: Ladislav Lenassi, Franc Ahac, Alojz Eržen, Nataša Žilavski, Dušan Zamida, Janez Konečnik, Nevenka Drobnik, Janez Maršič, Mirca Dimitrijevič (vsi ZKS-SDP), Mirko Krajec, Franc Bartolme, Franc Arko, Jože Hobič, Meja Ahac, Alojz Košir, Stane Mlakar, Ive Stanič, Anton Poje (vsi Demos), Franc Gornik, Angel Babič, Tone Krkovič, Vinko Pintar (vsi ZSMS), Anica Kosten, Marko Rovnan in Ksenija Vidoševič (vsi SZS). V republiško skupščino pa so iz kočevske občine izvoljeni trije delegati, in sicer Miloš Senčur (v zbor občin), Mirko Krajec (v ZSD) in Jože Hobič (v DPZ).

V poštev pride samo nov vrtec

Pismo staršev o grozečem problemu

Kam dati otroka v varstvo? S tem problemom se že dalj časa srečujemo na Mirni. Tu imamo otroški vrtec, v katerem ni jasličnega oddelka, trije prostori pa so precej premajhni tudi za število otrok od tretjega leta dalje. Vsako leto jih zavrnejo več. Vrtec je v stari, precej dotrajani stavbi, in sicer v prvem nadstropju, kar je za otroke popolnoma neprimerno. Okna so slaba, zato so otroci na prepihu in so kar naprej bolni. Higijenske razmere so zelo slabe, kar je pripeljalo do tega, da se leto v vrtcu razširila zlatenica. Sanitarji je absolutno premalo za tolikšno število otrok. Kuhinje v vrtcu ni, po hrano hodijo v bližnjo šolo, čeprav je dokazano, da otroci te starosti potrebujejo posebno hrano. Najpovečamo, da je v spodnjih prostorih te stavbe internet za otroke iz šole s prilagojenim programom.

Letos februarja smo starši v posebni peticiji zahtevali nov vrtec, peticijo pa poslali izvršnemu svetu občine Trebnje, KS Mirna in VVO Trebnje. Kljub vsem takim našim zahtevam se izvršni svet še vedno zavzema za adaptacijo, češ da za novogradnjo ni denarja. Toda starši smo v primeru novogradnje pripravljani narediti vse, da bi pridobili čimveč sredstev. Z adaptacijo bi rešili problem le začasno. Hkrati pa bi že tako prizadetim otrokom vzeli internet, ki jim je zelo potreben. V njem razvijajo svoje interese in bi jih lahko še bolj, če bi v zgornjih prostorih uredili potrebne delavnice. Vsem je jasno, da bi bila za vse najboljša rešitev gradnja novega vrtca, le tistim ne, ki vodijo politiko v naši občini. Kakor jim tudi ni jasno, da gre za občinski in ne samo za mi-renski problem.

(Iz daljšega pisma mirenjskega iniciativnega odbora staršev)

Deponija naj bi bila v Dobravi

To lokacijo je kot najustreznejšo izbrala strokovna študija, ki so jo izdelali v Smeltu — Končno besedo bodo imeli delegati v skupščini

BREŽICE — V občini že dve leti poteka akcija, s pomočjo katere naj bi prišli do nove sanitarne deponije. Sedanje odlagališče komunalnih odpadkov leži v neposredni bližini Dobove...

JAVNA RAZPRAVA O SKLADIČU RAO

DRNOVO, VELIKI PODLOG — Javna razprava o predlogu sprememb družbenega plana občine Krško in o razširitvi začasnega skladišča za srednje in nizko radioaktivne odpadke je bila pretekli četrtek na Drnovem...

DOBOVA: ZA NOVO ŠOLO JE VSE NARED

DOBOVA — Zadnje tedne mnogi krajinj nestrno pričakujejo izid novega občinskega referendum za samoprispevek, ki bo 20. maja. Če se bo večina občanov izrekla zanj...

NEUSKLAJENI PLANI ZAVIRAJO RAZVOJ

ŠENTLENART — Krajani Šentlenarta so poslali na občinski komitej za družbenoekonomske razvojne vprašanje, ki zadevajo planirano industrijsko območje v okviru njihove krajevalne skupnosti...

skupščini o predlaganem odlagališču v Dobravi še niso razpravljali. Ker je teren v družbeni lasti, ne pričakujejo večjih težav...

Lokacija je od Brežic oddaljena 5,6 km. Nahaja se ob glavni cesti za Bizeljsko, in sicer v gozdu, ki bi okolično dobro ščitil pred emisijami iz odlagališča...

stališčem lovcev in gozdarjev pridružili še glasovi Zelenih in morebiti še koga. B. DUŠIČ

ZAMUDE BODO ČUTILI KMETJE

DOBOVA — S posegi na kmetijskih zemljiščih Dobovskega polja se že precej zamuja. Elektrogospodarstvo Slovenije namreč še ni doreklo marsikaterih zadev...

Tudi v zadnjem poskusu so pogoreli

Stare skupščine ni več, tudi v Brežicah ne. Resnično bi težko sodili o krivdi za njeno neučinkovitost, še posebno, če vemo, da se za to besedo skrivajo ljudje...

Na zadnje zasedanje občinske skupščine je prišlo ravno toliko delegatov, da je bil vsak zbor le za las sklepčen. Zataknilo se je že pri dnevnem redu...

Pravzaprav to niti ni tako strašno: če so zadeve reševali že toliko časa, bodo gotovo počakale še kak mesec! Mnogo bolj zanimivo bi znalo biti dejstvo, da delegati niso utegnili sprejeti niti odluka o volitvah župana...

Brežice: Demos pred Partijo

Kdo so novi delegati

BREŽICE — V občinskem družbenopolitičnem zboru si je Demos — združena opozicija na volitvah zagotovil sedem mest...

Demosovi delegati so: Ciril Zupančič, Milan Medvedček, Jernej Zorko, Ciril Kolečnik, Angela Ivančič, Andrej Pavlin in Franc Ferencak...

V troje ne gre

BREŽICE — Časi, ki prihajajo, bodo zagotovo bolj zeleni od dosedanjih, torej se lahko nadejamo tudi drugačne skrbi za komunale in posebne odpadke...

V brežiški občini so bili zaradi občinskega smetišča najbolj glasni Dobovčani, ki so se zaradi bližine deponije naučili že dovolj smradu, dima in strahu pred morebitnimi bolezenskimi okužbami...

VSJA NA POGREB — Ko umre človek, se o njem lahko govori samo še dobro. Tudi če je bil slab, hudoben ali neznošen...

SPOZABILI SO SE — Nekateri so se na zadnjem zasedanju skupščine tako spozabili, da so začeli kar poimensko naštevati, kdo je kriv za tako dolgo zavlačevanje...

BALKANSKI ALARM — Čeprav so bili nekateri Brežičani po prazniških razočaranjih, ker za 1. maja na Sentvidu ni bilo tako kot ponavadi...

IZTEKA SE KUMROVA RAZSTAVA V BREŽICAH

BREŽICE — Razstava slikarskih del akademskega slikarja Jožeta Kumra iz Dolenjskih Toplic bo v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah na ogled še do vključno nedelje, 13. maja...

Krške novice

RDEČI — Pred približno petdesetimi leti je imel tovarnar Bonač velike težave, da je dobil dovoljenje za gradnjo tovarne celuloze...

PTIČEK — Kdor je hotel dobiti novo luksuzno stanovanje v novih vilih blokih na Bohoričevih v Krškem...

KATV — Občinski možje so svoje dni komaj pridobili Dolenjevaščane, da so pristali na gradnjo omrežja za kabelsko TV...

Sevniški paberki

ŽUPAN — Ko bodo naši bralci v četrtek prebrali te vrstice, bo imela sevniška občina že novega župana in predsednika vlade...

REKREACIJA — Sevniški upokojenci so se silno razveselili povečanega rekreacijskega dodatka. Pravijo, da je doslej zadostno kvečjemu za porabo, se pravi za kapljičo do Zajčje Gore...

Krški Demos prepričljivo zmagal

Njegovi poslanci so dobili krepko polovico sedežev v občinskem parlamentu

KRŠKO — Zdjaj so dokončno znani rezultati volitev tudi za krški občinski parlament. Največ sedežev v družbenopolitičnem zboru krške občinske skupščine so dobili poslanci Demosa...

Uršič in Gordana Šeško. Zeleni Slovenije bodo imeli dva sedeža, zastopala pa jih bosta Vida Ban in Silvo Mavsar. Socialistična zveza Slovenije — SZDL bo imela dva sedeža...

voljeni: Jože Molan, Božo Cizelj, Sonja Kostevc, Anton Janc, Franc Lapuh, Anton Žigant, Stanislav Zorko, Marija Urek, Herman Kunelj, Ivan Žohar, Franc Volčanšek, Janko Hrovat, Mirko Zorič, Stane Levičar, Marjanca Mlinarič, Viljem Manček, Jože Horvat, Ivan Kozole, Jože Cunk, Jelka Zidarič, Vinko Fric, Almirna Božovič, Jože Menič, Franc Obrč, Ivan Molan, Marjan Abram in Gabriel Metelko.

Združeni opoziciji največ glasov ZOS ima pol mandata v DPZ Sevnice

SEVNICA — Na volitvah za družbenopolitični zbor sevniske občinske skupščine je največ (45,69 odst.) glasov dobila lista Združene opozicije Sevnice (ZOS), slede ZKS-SDP (29,09), Socialistična zveza (23,76) in lista posamičnih kandidatov (1,46 odstotka glasov).

Od 10.447 oddanih glasovnic jih je ZOS dobila največ (3219), sledi ta ZKS-SDP (1702) in SZ (1180). Najvišji »rating« pa je na volitvah dobilo 14 kandidatov SZ, saj so kot posamezniki zbrali 12.253 glasov...

PRIZNANJA OF — Na priložnostni slovesnosti v poročni dvorani na sevniškem gradu je predsednik OK SZ Janko Rebernik podelil priznanja in srebrne znake OF slovenskega naroda za leto 1990...

POPRAVEK

V številki DL 17—18 smo za volilno enoto Velike Malence napačno zapisali, da je bil izvoljen Milan Škofljanc...

V zbor združenega dela pa so bili iz-

Tesen izid sevniških volitev

Združena opozicija Sevnice sicer dobila največ — 7 mandatov za DPZ, toda toliko jih imata skupaj tudi ZKS-SDP in SZ — Pogosto bo pat položaj

SEVNICA — Drugi krog volitev v sevniški občini je, v celoti gledano, prinesel zelo tesne izide. Predsedniški kandidat Milan Kučan je le za slab odstotek premagal dr. Jožeta Pučnika...

Navkljub vsemu pa tudi izidom volitev delegatov v zbor združenega dela, kjer ima edino ZKS-SDP dva »čisto svoja« človeka, v zboru krajevalne skupnosti pa imata ZKS-SDP in SZ po tri »svoje« delegate...

Toda morda je ravno zaradi tega rezultata takšen, ker so si ljudje tudi v tej nerazviti kot razviti občini zaželeli hitrejših sprememb in bogatejšega življenja. Zato so volivci pri opredeljevanju za ZOS pravzaprav v precejšnjem številu verjetno glasovali tudi proti (do)sedanji oblasti in njenim predstavnikom.

Veliko vprašanje je, če bodo ljudje tudi novici (stari?) oblasti poslej s tolikšpo

potrepljivostjo gledali skozi prste. Skoraj z gotovostjo lahko trdimo, da ne, saj bo v večstrankarskem sistemu javnost dela ne le okras ali kulisa, kakor dostikrat doslej, temveč resnična kontrolna funkcija za demokratično in legitimno odločanje...

Snovi za komentiranje in tehten razmislek ponujajo lokalne volitve v sevniški občini dovolj. Odprto ostaja, denimo, vprašanje, zakaj se je ZKS-SDP odločila za abecedni vrstni red kandidatov za DPZ, razen v primeru nosilke liste in hkrati njihove kandidatke za županja Brede Mijovič...

O razborški Črni ženi

Kaj pravi režiser in igralec Rudi Beršnjak

RAZBOR — »Za vas, ki šteje za zaselki vred okrog tisoč duš, je pa že res pravi podvig, da ji uspe v približno dveh letih postaviti na oder kar tri gledališke predstave.« Tako je razmišljal marsikateri od številnih gledalcev in obiskovalcev krstne uprizoritve ljudske igre Črna žena v šoli na Razborju.

Podobnih misli kot tisti planinci iz Sevnice, Krškega in od drugod, ki so nedeljsko turo na Lisco ali bližnji Lovrenc, kjer raste znameniti encijan, povežali z ogledom predstave kulturne skupine z Razborja, smo po uspešnem nastopu tudi mi začeli pogovor z vodjo, režiserjem in igralcem »Črne žene« Rudijem Beršnjakom.

Rudi Beršnjak

Kot pravi Rudi, se v tej predstavi srečujejo igralci tretj, štiri generaciji, pri čemer sta on (47-letnik) in Marjan Tajmajster, ki je tudi pomagal pri postavitvi igre z 11 igralci, krepko najstarejša.

In kako je Beršnjak prišel na oder? »Nastopal sem od 18. do 20. leta starosti v različnih ljudskih igrah na Razborju. Z ljubljenjskim gledališčem je prišel Franc Senica, tedanji tajnik krajevnega ljudskega odbora na Razborju. Njegovo delo sem poskušal nadaljevati. V dveh letih smo uprizorili pet iger. Po dolgoletnem kulturnem mrtvilu pa je spet prišel za amaterskimi predstavami Emil Stopar. Priredil je besedilo in režiral predstavo o Blažu Jurku, prvem razborskem učitelju in režiral še igro Pepca, s katero smo tudi uspešno gostovali v sosednjih krajih. Potem pa so igralci želeli, da bi segli po malo zahtevnejši zvrsti. Pri izboru te predstave je bila ena odločilnih misli, da ne bi radi žalili kmečkega roda, še najmanj pa tukajšnjega, ki je naše zvesto občinstvo. Pri Črni ženi bi rad pohvalil vse igralce, še posebej Milana Klenovška in Darinka Avguštin, ki sta pomagala tudi pri izvedbi. Darinka je naš pravi menedžer,« pravi Beršnjak.

P. P.

Koncert pri frančiškanih

Skladbe iz frančiškanske zbirke pa Bachove in Hladnikove bo drevi na orglah izvajal Milko Bizjak

NOVO MESTO — K prireditvam, s katerimi Novo mesto časti 70-letnico »novomeške pomladi«, sodi tudi koncert, ki ga Dom kulture pripravlja danes, v četrtek, 10. maja, ob 20. uri v frančiškanski cerkvi.

Priznani slovenski orglar Milko Bizjak bo v prvem delu koncerta igral skladbe, najdene v arhivih frančiškanskih samostanov v Novem mestu in Klanjcu. Samostana sta bila namreč med seboj zelo povezana, saj so se frančiškani medsebojno izmenjavali in preseljevali. Tako tudi frančiščan Kalist Weibl (ok. 1749—1801), ki je v obeh samostanih deloval kot organist in so se nam po njegovi zaslugi ohranile skladbe frančiščanov Roberta Lesjaka in Jakoba Zupana, ki jih bo Milko Bizjak zaigral na koncertu.

V drugem delu koncerta bo umetnik najprej izvajal dela J. S. Bacha, nato pa skladbe Ignacija Hladnika, ki je v Novem mestu živel celih 42 let in se ga sta-

rejši Novomeščani še spominjajo kot izvrstnega zborovodja, skladatelja in organista.

Za zaključek koncerta bo Milko Bizjak zaigral lastni skladbi in z njima sklenil zanimiv orgelski večer, ki nas bo popeljal v davnilno, iz katere prihajajo na dan note spoštljive starosti in vsebine.

Naj omenimo še, da je Milko Bizjak eden naših vrhunskih orglarjev, ki je že veliko nastopal doma in v tujini. Ne privlači ga le igranje na ta instrument, njegovo znanje o orglah sega še dosti dlje, saj pozna tako rekoč vse orgle na Slovenskem. To je dokazal s svojo obširno monografijo, ki je v evropskem letu glasbe (1985) izšla v treh jezikih. Natisnil je niz notnih izdaj, ki, prvič objavljene, predstavljajo svetu neizmerno bogastvo slovenske in hrvaške kulturne dediščine. Izdal je tudi gramofonske plošče, ki jih je posnel na najsoodobnejši digitalni opremi v Cankarjevem domu.

Ob Milku Bizjaku se nam torej obeta zanimiv in neobičajen glasbeni večer. DANJA BAJC

PICASSOVE LITOGRAFIJE V MODERNI GALERIJI

LJUBLJANA — V sredo, 16. maja, bodo v ljubljanski Moderni galeriji odprli veliko razstavo litografij slavnega španskega slikarja Pabla Picassa. Na ogled bo 334 litografij, ki jih hranijo v neki zasebni zbirki. Moderni galeriji pa jih je posredovala Münchenska galerija All Art Forum Thomas. Razstavo, ki bo odprta do 30. junija, so finančno omogočila nekatera slovenska podjetja, med katerimi sta novomeška Krka in ribniški Riko.

Pet tednov do 21. tabora

Zborom bodo dirigirali študentje glasbenih akademij

ŠENTVID PRI STIČNI — Od letošnjega že 21. pevskega tabora, največje manifestacije zborovskega petja na Slovenskem, nas loči le še dobrih pet tednov. Tabor bo v nedeljo, 17. junija, nanj se je na podlagi razpisa januarja prijavilo okoli 140 zborov, te dni pa so predvideli že tretji seminar za zborovodje. Tokrat se bodo mešani, ženski in moški zbori predstavili vsak s svojim programom, in sicer pod vodstvom študentov glasbenih akademij. Adrijana Požun-Pavlovič iz Celja, letošnja diplomantka Akademije za glasbo v Ljubljani, bo dirigirala mešanim, Karmina Šilec iz Maribora, študentka Akademije za glasbo v Zagrebu, ženskim, Andraž Hauptman iz Ljubljane, študent zadnjega letnika Akademije za glasbo v Ljubljani, pa moškim zborom. Združenim zborom, ki bodo zapeli tri pesmi (Zdravljico z godbo), pa bo dirigiral Franc Gornik, dirigent godbe milice v Ljubljani. Priprave na to tradicionalno pevsko srečanje gredo h koncu in prav tako priprave na koncert zamejskih in izseljenjskih zborov, ki bo zvečer pred osrednjo prireditvijo v Šentvidu pri Stični, to je v soboto, 16. junija. Organizatorji pričakujejo, da bo nastopilo kakih osem zborov iz Italije, Avstrije in Madžarske.

I. Z.

O Jesihovih »Sonetih«

NOVO MESTO — Slovenski pesnik in dramatik Milan Jesih, lanski nagajenec Prešernovega sklada za poezijo, je eden redkih ustvarjalcev v vezani besedi, ki gojijo sonet v klasični obliki. Ko je lani pri Založbi Wieser v Celovcu izdal zbirko Soneti, je z njo takoj zbudil pozornost tako pri poznavalcih kot tudi pri literarni kritiki. Slednja je zlasti opozorila na precejšnjo sorodnost Jesihovih sonetov s Prešernovimi, še posebej pa na izjemno tekoč in lahkoten verz izpod Jesihovega peresa.

Novomeški ljubitelji poezije so izbo-ro Jesihovih sonetov lahko prisluhnili v torek, 24. aprila, v veliki čitalnici Študijske knjižnice Mirana Jarca, in sicer v interpretaciji gledališkega igralca Jurija Součka. O zbirki je s teoretičnega vidika govoril univerzitetni profesor dr. Boris Paternu. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi razstavo Zgodovinski pre- rez najpomembnejših piscev in prevajalcev sonetov pri Slovincih, ki jo je Študijska knjižnica pripravila v svoji avli; razstava je posvečena 90-letnici rojstva pesnika Mirana Jarca, po katerem se Študijska knjižnica imenuje.

LITERARNI VEČER NOVOMEŠKIH PESNIKOV

NOVO MESTO — V okviru no-vega, od »novomeške pomladi« pred 70 leti spodbujenega kulturnega gibanja v Novem mestu bo v ponedeljek, 14. maja, ob 20. uri v Dolenjski galeriji večer zdajšnje pesniške ustvarjalnosti v dolenjski metropoli. Na prireditvi Pesniški trenutek Devet bodo nastopili pesniki Severin Šali, Jože Zular, Janez Konec, Ivan Perhaj, Ivan Dolar, Franc Šali, Milan Markelj, Marjanca Kočvar in Miroslav Gutman, recitatorji Jože Falkner, Božena Petrov, Tomaž Končič in Jerica Pezdnič ter glasbenika Anton Corbič (violina) in Dušan Pavlenič (kitara). Kot je moč razbrati iz naslova prireditve, bodo sodelujoči predstavili najnovije in v glavnem še neobjavljene pesmi navedenih avtorjev.

KULTURNI PRAZNIK

KOSTANJEVICA — Osnovna šola Jožeta Gorjupa je v četrtek, 26. aprila, proslavila svoj praznik — dan šole. Dopoldne je potekal 5. pionirski ek-stempore, na katerem so učenci delali kopije umetniških del, popoldne pa je šolarje obiskal in se z njimi pogovarjal karikaturnist Boži Kos. Zvečer je bila v samostanski cerkvi Galerije Božidar Jakac slovesna akademija, na kateri je govoril predsednik krške občinske skupščine Zoran Šoln, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci kostanjev-ske šole. Praznovanje so končali s koncertom moškega pevskega zbora Partizan iz Maribora pod vodstvom Metke Osterc.

»Igraje« na vrh

To, kar že dolgo ne uspeva več odraslim Dolenjcem, da bi se namreč kateri od njihovih še delujočih gledaliških skupin posrečil prodor med najboljše, kvalitetno dovolj zrele za nastop na republiški prireditvi, so mladi Stičani in Mirenčani, ki se grede gledališče še v osnovnošolskih klopeh, dosegli tako rekoč mimogrede. Ko so pripravljali vsak svojo predstavo (v Stični Kdo je na pravil Vidku srajčico in na Mirni Ah, prava reč), si niso mogli misliti, da jih bo prišel gledat selektor, znani slovenski gledališki igralec Jurij Souček, in jih uvrstil na spisek dvanajstih najboljših, kolikor jih je tudi izbral za predstavitev na zaključni prireditvi letošnjega srečanja otroških gledaliških skupin Slovincije.

Dvodnevno zaključno srečanje otroških gledaliških skupin poteka ta teden v Gornji Radgoni. Poleg Stičanov in Mirenčanov, ki so oboji nastopili že včeraj v radgonskem kulturnem domu, so bile izbrane še otroške gledališke skupine iz osnov-

nih šol ali iz društev v Zrečah, Ljubljani, Slovenskih Konjicah, Ptuj, Rogaski Slatini, Radovljici, Kopru, Svečini, Kranju in Piranu ter v Velikovicu na avstrijskem Koroškem. V obeh dneh so rezervirali precej časa za temeljite pogovore o predstavah, še posebej pa za posamične pogovore z mentorji otroških gledaliških skupin, ki so pogosto tudi režiserji predstav osnovnošolcev.

Seveda ne moremo še ničesar napisati o tem, kako so se na tem otroškem gledališkem vrhu odrezali mladi Dolenjci. Povejmo pa, da je izjemen uspeh že to, da so se nanj uvrstili še nobeni otroški skupini iz dolenjske regije, kamor spadajo Mirenčani. Še več, Žvižgavci z mirnanske osnovne šole, ki so v Gornji Radgoni nastopili z igro Staneta Pečka, torej z noviteto, so celo prva kulturnoumetniška skupina iz trebanjske občine, ki ji je uspelo stopiti tako visoko. In to »igranje«, kot pravijo Žvižgavci iz 7. b, toda tudi resno, s trdim delom.

I. ZORAN

Zlata paleta za bršljinško učenko

Uspeh na razstavi otroških likovnih del v Bitoli

Mladi likovniki iz slovenskih osnovnih šol so se imenitno odrezali v IX. jugoslovanski otroški likovni koloniji Ciril in Metod v Bitoli in na VIII. razstavi del jugoslovanskih otrok Bitola 90. Najvišje priznanje kolonije, Grand prix 90, je dobila vrhniška osnovna šola, v Slovenijo sta šli tudi dve veliki plaketi kolonije, zatem ena od nagrad za najboljšo kolekcijo na VIII. razstavi itd. Slovenski učenci so pobrali kar tretjino nagrad — zlatih palet in šestino diplom za najboljše posamezne stvaritve. Dve nagradi sta si prislužila dolenjska osnovnošolca; to sta Katja Pušnik, učenka OŠ Bršljin iz Novega mesta, ki je dobila zlato plaketo za najboljšo posamezno stvaritev, in Lojzi Kelc iz OŠ Šentjanž, ki je dobil diplomu, oba pa sta učenca 6. razreda.

Jugoslovanska žirija, ki ji je predsedoval dr. Bogomil Karlavani, profesor Pedagoške fakultete, je za VIII. razstavo Bitola 90 izbral 850 otroških likovnih del. Člani žirije niso imeli lahkega dela, saj so morali najboljša dela izbrati izmed 15.580, kolikor jih je prislo iz 255 osnovnih šol. Slovenski delež je bil opazen: iz 26 osnovnih šol so v Bitolo poslali 1410 likovnih del.

I. Z.

• Ne dajaj dragulja petelinu, saj bo mnogo bolj vesel in srečen, če bo dobil ječmenovo zrno. (Ezop)

KLAVIRSKI VEČER

NOVO MESTO — Pianist Aleš Vesel, novomeški rojak, ki na Akademiji za glasbo v Ljubljani končuje tudi post-diplomski študij, je imel v ponedeljek, 7. maja, v Kozinovi dvorani glasbene šole Marjana Kozine klavirski nastop, na katerem je izvajal Beethovnov skladbe.

PREDAVANJE O DALJNEM VZHODU

ČRNOMELJ — Nedavno ustanovljeni Mladinski kulturni klub Bela krajina priredi v soboto, 12. maja, ob 19. uri v centru srednjih šol v Črnomlju predavanje Singapur — Indonezija. Ob spremljanju v glasbo in barvnimi diapozitivi bosta predavala Alenka Vrtnin in Tomaž Vojvoda. Vabijo na obisk.

V KOČEVJU NA OGLED GORJUPOVA GRAFIKA, V KOSTANJEVICI PA BO RETROSPEKTIVA

KOČEVJE, KOSTANJEVICA — V Likovnem salonu v Kočevju so pred prvomajskimi prazniki odprli razstavo umetniških del Jožeta Gorjupa, kostanjeviškega rojaka. Galerija Božidar Jakac, ki je posredovala to razstavo, je Gorjupa predstavila kot odličnega grafika iz let 1928 — 1930. V Kostanjevici pa že dalj časa pripravljajo veliko retrospektivno razstavo Gorjupovih slikarskih, kiparskih in grafičnih del.

—OD TU IN TAM PO SLOVENIJI—

LJUBLJANA — V Moderni galeriji so v torek, 8. maja, odprli likovno razstavo Mali malarji. Na ogledje blizu 150 grafik, slik in risb, ki so prispele na nekaj likovnih natečajev revije Kurirček; avtorji so otroci, stari od 4 do 12 let. Danes pa bodo v Moderni galeriji odprli razstavo slik in risb beogradskega slikarja Bore Ljovskega.

MARIBOR — Na 11. tekmovalnem srečanju slovenskih pevskih zborov Naša pesem, ki je bilo pred 1. majem v Mariboru, je zmagal Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane, zlato plaketo pa sta poleg njega dobila še mešani pevski zbor Obala iz Kopra in vokalna skupina Ave iz Ljubljane (ta je pred dnevi gostovala v Trebnjem). Tekmovanja se je udeležilo 18 ženskih, moških in mešanih pevskih zborov ter komornih skupin, tudi letos pa je minilo brez zborov iz dolenjske in posavske regije, ker še ne premoreta dovolj kvalitetnih zborov.

LJUBLJANA — V Galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov

kultura in izobraževanje

SLOVENSKI TAMBURAŠI NA 10. SREČANJU

TITOVO VELENJE — V prostorih tukajšnje glasbene šole bo v soboto, 12. maja, popoldne jubilejno, 10. srečanje tamburaških skupin Slovincije. Nastopilo bo šestnajst tamburaških skupin iz raznih krajev Slovenije, od tega tri z našega območja. To so: skupina Glas sodražske Svobode pod vodstvom Mirana Štupice, skupina »Ivan Navratil« iz Metlike, ki jo vodi Stane Krž, in tamburaški orkester PD Onto Župančič iz Arčič pod vodstvom Dragutina Kržaniča. Vsaka od nastopajočih skupin se bo predstavila z dvema skladbama. Gost 10. srečanja bo tamburaški orkester Ferdo Livadič, ki bo pod vodstvom prof. Siniše Leopolda izvedel devet skladb domačih in tujih avtorjev.

TOPLIŠKI KNJIŽNI SEJEM OBIŠČE PISATELJ S. PREGL

DOLENJSKE TOPLICE — Ta teden poteka v viteški dvorani tukajšnje Zdravilišča že 8. topliški knjižni sejem. Prodajno razstavo novih slovenskih knjig je tudi tokrat pripravila knjigarna Mladinske knjige iz Novega mesta, sodelujejo pa učenci in učitelji OŠ Baza 20. Danes, v četrtek, 10. maja, popoldne bo gost knjižnega sejma pisatelj, urednik in založnik Slavko Pregl. Sejem se bo končal z jutrišnjim dnevom.

NOVA RAZSTAVA V SEVNICA — V GALERIJI SEVNICE

SEVNICA — V galeriji sevnicekega gradu bodo jutri, v petek, 11. maja, ob 18. uri odprli razstavo del akademskega slikarja Janeza Kneza iz Trbovelj. O njegovem delu, v katerem zavzemajo posebno mesto pariški akvareli, bo govoril prof. Aleš Gulič. Otvoritveni sored bo z nastopom popestril oktet Boštanjani fantje. ZKO Sevnica vabi na prireditve.

STOPAR RAZSTAVLJAL V GALERIJI MINIART

ČRNOMELJ — V galeriji Miniart je od 23. aprila do 6. maja razstavljal svoje kiparske stvaritve, ustvarjene na temo zelene Jurija, kipar Rudi Stopar iz Sevnice. Stopar, ki ga likovni kritiki uvrščajo med samorastnike oziroma po slogu med največ ustvarja iz pločevine. Navdih za svoja dela dobiva v glavnem pri prebiranju slovenskih pripovednikov (npr. Jurčiča, Trdine), opira pa se tudi na ljudsko izročilo (npr. zeleni Jurij).

NOVOMEŠKI UČENCI RAZSTAVLJAO V LJUBLJANI

LJUBLJANA — V prostorih Zavoda Republike Slovenije za šolstvo na Poljanski cesti 28 je že nekaj časa na ogled razstava likovnih del učencev dveh novomeških osnovnih šol — bršljinške in grmske. Prvi del obsega grafike — bayrne lesoreze, ki so jih izdelali učenci OŠ Bršljin, kjer poučuje likovno vzgojo predmetni učitelj Ljubo Žagar. V drugem delu pa so na ogled predvsem slikarska dela, kombinirana z risbo, učencev OŠ Grm, kjer poučuje likovno vzgojo predmetni učitelj likovne vzgoje in diplomirani pedagog Branko Šuster.

• Zgodovina dela ljudi mōdre, poezija duhovite, matematika ostroumne, filozofija globoke, morala resne, logika in retorika pa spsobne za prepire. (Bacon)

Slovenski verski muzej v Stični

Urejšajo ga v stari prelaturi cistercijskega samostana, prvi del odpirajo za javnost danes v okviru praznovanja 900-letnice rojstva sv. Bernarda — V novem muzeju že tudi znamenita zbirka Leopolda Kozlevčarja

STIČNA — V tukajšnjem cistercijskem samostanu, ki je že sam po sebi izjemno umetnostnozgodovinski in arhitekturni spomenik (stiški samostan so ustanovili leta 1135 in je najstarejši obstoječi samostan na Slovenskem), se je porodila zamisel o ustanovitvi posebnega vseslovenskega cerkvenega muzeja, ki bi prikazoval zgodovino slovenskega naroda in njegovo dediščino, in to predvsem z verskega vidika. V delu velikega samostanskega kompleksa so v ta namen rezervirali izjemno lepo renesančno staro prelato s približno 2000 kvadratnimi metri uporabne površine.

Do zdaj so v pritičenem delu zgradbe že uredili dvorano za video predstavitev in predavanja, prostor za arheološko zbirko izkopanin z bližnjega lirskega mesta pri Viru ter trgovino s spominčki. V prvem nadstropju pa so razstavljene: samostanska zbirka, slike stiškega patra Gabrijela Humeka ter obsežna in izjemno zanimiva Kozlevčarjeva zbirka. Slednja šteje več kot tisoč najrazličnejših predmetov, kipov

• Danes, v četrtek, 10. maja, se ob 10. uri v Cistercijski opatiji Stična začne praznovanje ob 900-letnici rojstva svetega Bernarda. V okviru tega bo več prireditev. Najprej bodo v drugem nadstropju stare prelature odprli prvi del Slovenskega verskega muzeja, kjer bosta prikazana pozna antika in obdobje pokristjanjevanja. Zatem bodo predstavili dve novi knjigi: V božjem objemu (Bernardovi nagovori o Visoki pesmi) in Marijin pevec iz gradu Fontaines (avtor Vojan Tihomir Arhar). Sledila bo otvoritev razstave o svetem Bernardu z ogledom zvočnega diafilma, nazadnje pa bodo podelili odličja svetega Bernarda za samostan zaslužnim ljudem.

in slik, v glavnem nabožne vsebine, ki jih je samostanu daroval znani zbiratelj Leopold Kozlevčar iz Slovenske vasi v trebanjski občini.

V drugem nadstropju stare prelature in posebni stavbi na zunanem dvorišču so pripravljene prostori za prikaz zgodovine krščanstva na slovenskih tleh, slovenske krščanske kulture in umetnosti ter vernosti doma in po svetu. Gre za sedemnajst prostorov s skupno površino 720 kvadratnih metrov, kjer bodo obiskovalci lahko spoznali tisto stran zgodovine, ki je za slovenski narod tako zelo pomembna. Do zdaj so že uredili dva prostora za prikaz krščanstva v pozni antiki in zgodnjem srednjem veku, to je v času pokristjanjevanja Slovincov. Prostori za prikaz visokega sred-

nega veka od 10. do sredin 13. stoletja in poznega srednjega veka tja do reformacije in protireformacije bodo nared do leta 1992, predvidoma do leta 1996 pa nameravajo muzejsko predstaviti še barok, jožefinske reforme, kakor tudi 19. stoletje z našimi velikimi škofi in duhovniki, vse do današnjega časa. Posebej bodo predstavili slovenske misijonarje, razvoj raznih pobožnosti in cerkvenih bratovščin ter izseljenstvo in zamejstvo.

Stiški oziroma Slovenski verski muzej, kakor ga imenujejo, bo poskušal pridobiti čimveč originalnih eksponatov. Načrtuje tudi tematske zbirke (npr. zbirko molitvenikov, zbirko ostalega verskega tiska, nabožnih podob, svetinje, relikvij itd.) in občasne razstave. Večino gradiva za stalno razstavo bodo morali nadomestiti s kopijami in odlitki, zbirke pa popestriti z raznovrstnimi prikazi.

Slovenski verski muzej spada pod okrilje Cistercijske opatije. Vodi ga poseben odbor, za njegovo strokovnost pa skrbijo nekatera največja imena iz slovenske zgodovinske in umetnostnozgodovinske stroke. Materialna sredstva poskuša pridobiti predvsem s pomočjo mecenov in donatorjev. Glede verskih in umetniških predmetov računa predvsem na cerkvene ustanove pa tudi na posameznike, da jih bodo zaupali v hranjenje stiškemu muzeju.

I. ZORAN

Leopold Kozlevčar, neutrudni zbiratelj iz Slovenske vasi, preden je svojo bogato zbirko podaril stiškemu samostanu. (Foto: I. Zoran)

pisma in odmevi

Še: Napake pri sajenju vinske trte

Višina saditve 2 do 5 cm je prenizka

Zaradi sestavka Napake pri sajenju vinske trte — sedem pravil — objavljene v Dolenjskem listu 26. aprila, me je nekaj vinogradnikov opozorilo na različna strokovna stališča glede višine cepljenega mesta ob saditvi. To me je spodbudilo k pisanju. Pri nas se je namreč uveljavila višina 15 cm, s sedesadanjem pa se ta običajno zniža za nekaj centimetrov in je končno kar »taprava«. Višje sajena trta, kot je to običaj v trsnici ob uporabi folije, ima znatno boljše možnosti za rast, po spremembi oskrbe tal, mulčenja namesto nekdanje obdelave pa je višja saditev nujna. Višina »2 do 5 cm« je prenizka in napačna. Tudi naši severni sosedje imajo v strokovni literaturi zapisano 10 do 12 cm. Iz enakega razloga kot pri vinski trti je nastal v sadjarstvu za cepljenje jablan na vegetativnih podlagah predpis o višini 15 cm.

Na osnovi omenjenega bo prav, da čimprej vinogradnike usmerimo na višjo saditev, morda kar po vzoru sadjarjev, ki pravijo, naj bo drevesce jablane posajeno v nasadu tako, kot je bilo v drevesnici. Tudi trto posadimo tako.

Ob tem omenjam, da smo napravili pred leti tudi poizkus saditve 40 in 40, skupaj 80 trt, laškega rizinga glede na »nekdanjo« in »novo« saditev. Visoko posajene trte so imele za 94% večji prirast lesa v prvem letu in tudi kasneje so se hitreje razvijale in zarodile. Ob globokem sajenju je pri nas zaradi obilice dežja tudi nevarnost rasti korenin in zlahtnega lesa in mulčenje skorajda nemogoče.

Po vzoru strokovnih služb v tujini moramo tudi pri nas zmanjševati število škropljenj. Ni prav, da pripravimo škropljenje za vse mogoče živalce, ki se pojavijo na gojenih rastlinah v obsegu, ki ne presega gospodarske škodljivosti. Pogosto berem tudi priporočila za uporabo sredstev, ki »ubijajo koriste« in s tem pospešujejo razvoj škodljivcev, najbolj pogosto pršic in uš, s čimer imajo kmetje nepotrebne stroške.

ALOJZ PIRC
Kriško

- Kdor je videl sedanost, je videl vse, tisto, kar se je zgodilo, in tisto, kar se bo zgodilo. (Mark Avrelj)
- Ne čakaj na sodni dan, zakaj v našem času je vsak dan sodni. (Camus)

PRVI MAJ PRI SV. VIDU

BREŽICE — Medtem ko se nekateri odšli za praznike v zamejstvo ali na morje, so se Brežičani prijetno in poceni zabavali pri Sv. Vidu. Na hribu ob brežički planinski poti je bilo prek tisoč izletnikov. Gasilci iz Sobenje vasi so gasili žejo mimoidočim, še posebej pa so se potrudili lovci, ki so vabili na dobrote. Glasbo in petje smo slišali daleč naokrog. Svoje so dodali k razpoloženju tudi zmajarji, ki so razpeli krila. Bilo je zares lepo.

Kakor tuja

Zgodba iz življenja

Konec januarja 1943 so nas odpeljali iz novomeškega zapora v Belgijsko kasarno v Ljubljano. V celici poleg naše so bili zaprti dr. France Kidrič, Juš Kozak, brata Vidmarja, veletrgovec Šarabon in še nekdo. Na spreduh na dvorišču sem kmalu našel znanca. Med njimi so bili tudi pesnik Igo Gruden, dr. Slavko Zore, pozneje diplomat in republiški javni tožilec, dr. Mitja Kambič, inž. Matija Sark in drugi. 14. marca so nas vse skupaj odpeljali v taborišče Visco pri Palmianovi, kjer smo ostali do razpada Italije. Štiri dni po razpadu Italije smo se napotili proti Sloveniji. Večina je prišla srečno domov, precej zapornikov pa je med potjo padlo v roke Nemcem in belim in se zato znašlo v taborišču v Nemčiji. Ujet je bil tudi inženir kemije Mitja Sark in odpeljan v Dachau. Po osvoboditvi je bil nekaj let v službi, potem pa je bil na dahavskem procesu obsojen na nekaj let ječe. Sedaj živi v Belgiji. Pisal mi je, da se »u je zelo »frzmagalo«, ko je bil v Sremski Mitrovici in je prišel na kontrolo dr. Slavko Zore, republiški javni tožilec Slovenije. Zore ga ni hotel poznati, kar mu je zelo zamerilo. Ta dogodek tudi dokazuje, kako nas je povojni stalinisti režim moralno razkrojil. Bog daj, da se to ne bi nikoli več ponovilo.

F. DERGANČ

Izjava za javnost

Neodvisni sindikati

— Če se želimo resnično vključiti v sodobno Evropo, moramo sprejeti evropski način delovanja sindikatov, to pa med drugim pomeni priznavanje sindikalnega pluralizma. Zato ne priznavamo kolektivnih pogodb, pri katerih nismo podpisniki tudi mi.

— Zahtevamo, da podjetje in ustanove nakazujejo članarino za Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije le za zaposlene, ki so podpisali pristopno izjavo k ZSSS in ki za to pismeno pooblastijo delovno organizacijo. Če podjetja in ustanove tega ne bi upoštevale, predlagamo, naj delavci podpisujejo kolektivne izjave o prenehanju plačevanja članarine in v njih navedejo, naj se preneha odtrgovati od osebnega dohodka znesek, namenjen za članarino za ZSS, h kateremu niso nikoli pristopili s pristopno izjavo. Izjave se vročijo računovodstvom.

— Pozivamo predstavnike vseh novoustanovljenih sindikatov, naj se nam pridružijo kot opazovalci in se dogovorijo o nadaljnjem sodelovanju. Začasni sedež Neodvisnosti — ZNSS je v Ljubljani, Sternova 8, tel. (061) 554-407.

VABILO

Skupnost borcev 15. udarne divizije NOVJ in Skupnost borcev 18. divizije NOVJ vabita vse borce in borke obeh divizij ter borce in borke Skupnosti borcev NOV, ki imajo domicil v Ljubljani, da se udeležijo srečanja ob 45. obletnici osvoboditve Ljubljane — mesta heroja.

Srečanje bo v soboto, 12. maja, ob 12. uri na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Pričakujemo, da se bodo tega srečanja borci in borke udeležili v čim večjem številu.

Skupnost borcev 15. udarne div. NOVJ
Skupnost borcev 18. divizije NOVJ

N. mesto — eksperimentalna občina

Pravi izbor za proučevanje, to potrjujejo tudi nekateri veliki »podvigi«

V pripravah na bodočo organiziranost javne uprave in lokalne samouprave v Sloveniji je bila med nekaj občinami s srečno roko izbrana tudi občina Novo mesto kot nekakšna poizkusna (eksperimentalna) občina v prehodnem obdobju. Pripravi sem, da je bil izbor pravičen. Novomeška občina ima v svojem sedanjem administrativno-vodstvenem aparatu toliko kvalitativnih kapacitet, da bo nedvomno primeren vzorec za bodočo slovenske občine, seveda če hočemo ustvariti kaos. Še posebej pa bi bila naša občina lahko vzorčna in vzorna za področje prostorskega urejanja sploh. To dokazujejo predvsem naslednji veliki podvigi njene vodilne administracije v zadnjem obdobju:

1. Avtobusna postaja je zgrajena (pravilno: nedograjena), ne ustreza zahtevam urbanistične, gradbene, vodnogospodarske in sanitarne inšpekcije. Torej jo bodo popravili ali prenovili (pravilno: ponovno razbili), predno bo sposobna za pridobitev uporabnega dovoljenja. Ali se sploh čudimo takšnemu stanju, če vemo:

— da je bila gradnja pričeta brez ustreznega prostorskega izvedbenega akta (zazidalnega ali ureditvenega načrta), izdelana je bila samo lokacijska dokumentacija;

— da strokovni nadzor nad gradnjo ni bil zaupan nobenemu od podjetij s tovrstno dejavnostjo, temveč so potek del spremljali in nadzorovali sami delavci Sekretariata za urbanizem občine in Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje.

2. Ista strokovna ekipa je vodila rekonstrukcijo Partizanske ceste, kjer so se prav tako dela izvajala brez izvedbene tehnične dokumentacije. Kako in kod naj potekajo zavoji in robniki so občinski strokovnjaki kazali delavcem na licu mesta kar z rokami! (Podpisani občan je bil očevidec.)

3. Novomeški občinski in politični funkcionarji so imeli zadnja leta polna usta lepih besed o tem, kako bomo razvijali drobno gospodarstvo. Ugotavlja pa se, da je obrtnikom gradnja delavnic v naseljih tako rekoč skoraj onemogočena. Vzrok je predvsem v tem, da za območje občine nimamo izdelanih in sprejetih tako imenovanih prostorskih ureditvenih pogojev (PUP). Ta urbanistični akt določa namensko rabo površin, katere niso pokrite z zazidalnimi in ureditvenimi načrti.

PUP bi morali biti izdelani že pred letom dni, pa jih takšnih, da bi bili uporabljivi, še sedaj ni. Izdelave niso zaupali nobeni od domačih strokovnih institucij, ki prostor občine in njegovo problematiko najbolj poznajo, temveč fakulteti v Ljubljani. Utemeljevali so, da mladi strokovnjaki še niso usposobljeni.

Torej: fakulteta lahko dela s študenti, delavci domačih podjetij, ki že imajo diplomu, pa niso sposobni. V obeh novomeških vodilnih strukturah domačih strokovnjaki itak nič ne veljajo — ne samo starejši, ki so že »kompromitirani«, temveč tudi mladi ne. Potem pa se čudimo, da mnogo mladih kadrov iz razočaranja, ker se ne morejo prebiti in uveljaviti v domačem okolju, beži iz Novega mesta.

Le obljubljeni in požrli besedo?

Odgovor Smelta na Delov članek »Je Smelt za gradnjo HE Vrhuvo le obljubljal in požrl besedo?« — Tipičen krovni birokratski produkt

V maju je minila četrta obletnica, odkar je tedanji predsednik PO SOZD Elektrogospodarstva Milan Krajnik s svojimi ožjimi sodelavci onemogočil sprejem akta o ustanovitvi inženiringa elektrogospodarstva na delavskem svetu in, ne boste verjeli, zaradi sedeža te enote v Ljubljani. To je edini razlog, da je nato po odločitvi investitorja Savske elektrarne prišlo do angažiranja inženiring organizacije Smelt pri izgradnji serije hidroelektrarn na Savi. Do tedaj je vse aktivnosti za Savo in Muro vodila razvojna služba SOZD Elektrogospodarstva. Kako je bila pri tem uspešna, je razvidno iz rezultatov, da so se aktivnosti za gradnjo hidroelektrarn na Muri kmalu nato zaustavile, na Savi pa se je po skupnem angažiranju investitorja Savske elektrarne in Smelta pridobila lokacija prve hidroelektrarne iz serije na spodnji Savi, to je HE Vrhuvo, s čimer je Sava dobila zeleno luto za izgradnjo. Kljub nenehnim nizkim udarcem predsednika Krajnika in njegovih sodelavcev pri izvajanju vseh nadaljnjih aktivnosti za gradnjo hidroelektrarn na Savi, je uspel v navezi Savske elektrarne — Smelt do danes že delno racionalizirati gradnjo serije z definiranjem HE Boštanj in HE Blanca na boljnjih lokacijah in po sodobnejši tehnologiji gradnje od prvotne predvidene, ki jo je na škodo lokalnega prostora forsiral SOZD EGS.

Medtem je pridobljena tudi že lokacija za drugo elektrarno v seriji, to je HE Boštanj, ki jo je možno že letos začeti graditi, in vse je pripravljeno za pridobitev lokacije tretje hidroelektrarne v seriji, to je HE Blanca. HE Vrhuvo bi bila lahko po tehnično-operativni plati končana pred rokom, čeprav je prva elektrarna iz planirane serije pretočnih hidroelektrarn, kar tudi dokazuje strokovno podkovanost referenčnih kadrov Smelta, ki so predtem vodili že najodgovornejša dela pri gradnji jedrske elektrarne, hidroelektrarne Mavčiče in drugih energetskih objektov doma in v inozemstvu. Predsednik Elektrogospodarstva in njegovi sodelavci na tem projektu pa še do danes niso rešili edine operativne naloge sistema, to je definiranja mejnega režima Save s Hrvaško, ki je med drugimi eden od dveh pogojev za polnjenje akumulacije HE Vrhuvo in uskladitev z lokalnim prostorom za ureditev brežiškodobojskega polja. Drugi pogoj pa je seve-

da očiščenje reke Save vsaj za en kakovostni razred.

V.d. predsednika PO Elektrogospodarstva Milan Krajnik tokrat s svojimi izjavami za HE Vrhuvo kot že večkrat v zadnjem času ponovno zavaja slovensko javnost z lažmi, kar daje njemu in njegovim ožjim sodelavcem resnično karakteristiko. Ta družčina še ni Elektrogospodarstvo, ampak njen tipični krovni birokratski produkt nad sicer dobrimi dispečerskimi, proizvodnimi, prenosnimi in distribucijskimi organizacijami, ki so zaslužne, da smo v Sloveniji že vedno normalno preskrbljeni z električno energijo. Problem pa je njena cena, uspešnost poslovanja in strategija razvoja, kar pa je žal v pristojnosti in odgovornosti imenovane nadgradnje, katere uspešnost ali pa zmešnjava, če hočete, se venomer kaže prav na naštetih elementih.

Predsednik PO in njegovi sodelavci so že navajeni iskati krivice zgolj izven sebe. Do sedaj je bila to predvsem slovenska vlada s predsednikom na čelu. Slovenska javnost že pozna nenehno elektrogospodarsko potvorbo bilančnih rezultatov, zato njihovim podatkom ne verjame preveč. Lažni podatek o 7-odstotnem deležu Smelta zato ne vžge, saj je očitno, da v.d. predsednik Krajnik s svojimi sodelavci ne zna več brati niti pogodbenih določil, ker bi sicer opazili, da je delež Smelta le pod 3 odstotki, s tem da so v njegovem obsegu tudi vsi kontrolni inštituti in zavodi, ter da bo Smelt pripeljal denar v elektrogospodarstvo, ko bo od njega dobil pooblastilo za to. Ne samo da Elektrogospodarstvo do danes tega pooblastila ni dalo, ampak je z omejevanjem financiranja nagajalo pri normalni gradnji HE Vrhuvo, kar je požrlo vse prihranke, ki so bili pri hitrejši gradnji te elektrarne že doseženi. Gradnja HE Vrhuvo z rekonstrukcijo HE Fala iz 51 MW na 58 MW ni primerljiva iz teh razlogov: ni del v bazenu, oprava je bila naročena eno leto pred prototipno vrhovsko, odločena je zamenjava zapornic, pri tem pa je predračunska vrednost rekonstrukcije enaka vrednosti celotnih stroškov HE Vrhuvo, če pri njej upoštevamo objekte, zgrajene za gradnjo serije 7 HE na spodnji Savi, to je dinarska protivrednost 70 mio ECU. Strokovnjaki Smelta pa sicer cenimo gradbeni poseg na HE Fala investitor-

ja Dravskih elektrarn in izvajalca Gradis.

Ni se čuditi, da v.d. predsednik Krajnik s svojim ožjim moštvom niti malo ne pozna dejavnosti na tej elektrarni, saj pri tej rekonstrukciji do sedaj ni sodeloval noben strokovnjak elektrogospodarske nadgradnje, ampak le ostanki »dravskih bobrov«, ki tako žalostno končujejo izključno po zaslugi razvojne službe, ki v preteklosti ni znala poskrbeti za kontinuiteto izgradnje hidroenergetskih objektov kljub novi očitni najcenejši in najhitrosti. Referenčni objekti, na katerih je v.d. predsednik s svojimi ožjimi sodelavci odgovoren in se na njih meri, pa so: HE Bistrica, HE na reki Muri, TE Ugljevik in TE Kosovo. O neuspešnosti in problematiki na teh objektih pa je slovenska javnost sproti obveščena. Iz glasila delavcev elektrogospodarstva Slovenije je možno razbrati tudi, da so za Krajnika in njegove sodelavce bolj pomembne dnevnice, lov, nakupi službenih avtomobilov, verjeto na račun pravičnih odkodnikov, ki jih prebivalci bistriškega Jarka utemeljeno in upravičeno zahtevajo in jih bodo tudi dosegli.

V.d. predsednik Krajnik še ni dojel, da uspešno vodenje projekta niso potovanja, retorika in brisanje kljuk po uradih, kmalu se bo tudi on meril le po opravljenih rezultatih. In prav je tako.

Inž. JANEZ NUČIČ
Smelt — oddelek HE

PIKNIK DRUŠTVA IZSELJENCEV

MIRNA — Pred nedavnim so se zbrali na tradicionalnem pikniku člani miranskega društva izseljencev. To društvo združuje ljudi različnih narodnosti, tako Srbe, Hrvatce, Albance, Črnogorce in Slovence; njegovi člani delajo v Sloveniji, razen predsednika društva Ranka Spahiča, ki je zaposlen v Münchnu. Blagajnik društva je miranski gostilničar Joško Kolenc, prvi predsednik pa je bil Boško Vujasin.

PISMO INŠPEKTORJU

RIBNICA — Na sanitarnega inšpektorja je prišlo pismo v zvezi s prenovo bistrova Slavin v Ribnici. Gre za to, da bi na ozkem prostoru med bistrojem in cesto napravili nadstrešek, pod katerim bi gostje (med njimi je v glavnem mladina) ob vonjih izpušnih plinov motornih vozil uživali pijačo in hrano. Pisec opozarja, da štivilo rakavih obolenj narasča in da naj bi v korist zdravja gostov občina dovolila oz. odredila, ureditev letnega vrta ob stavbi gostišča ali pa za njo, nikakor pa ne pred njo.

GLAS ZA KUČMANA

OSILNICA — Na meji s Hrvaško so morali ljudje tudi poslušati prvaško govor za vse politike, slovenske in hrvaške. Neki stari mamič je bilo vsega tega že preveč in je dejal: »Jaz bom glasoval kar za Kučmana.« Pomešala je namreč slovenskega Kučana in hrvaškega Tudjmana.

MIHA HROVATIČ

POTREBUJEMO OBRTRNIKE

8. aprila letos so v Semiču odprli že tretjo zasebno trgovino, in sicer v Lahovi hiši, v lokalni, ki je bil nekdanji nacionaliziran in ga je lastnik odkupil od občine Črnomelj. Trgovino vodi Hasan Begič, naturaliziran Semičan, saj je že od 1945. leta v Semiču. Lokal je zelo prostoren, ponudba dokaj široka, trgovci so prijazni. Tudi cene imajo zelo ugodne, tako da so Semičani zadovoljni, da je Markovič veter začel pihljati tudi v Beli krajini.

Zasebna trgovina je tudi na semiški postaji v Bukovčevi hiši (Smile) in jo vodi Jelka Gregorič. Tretja trgovina v zasebnih rokah je v Črmošnjicah. Vsekakor je zelo pozitivno, da so tudi zasebniki začeli dobivati zaupanje v našo družbo, kajti zasebna pobuda bo rešila težak položaj v državi. Upamo, da se bo za kakšno obrt ogled tudi kak zdomec. Semič nujno potrebuje vuklanizerja, trafikanta, čevljarje, krojače, kovače.

F. DERGANČ

ZA 1. MAJ

»ZAPRAVLJALI« DENAR ZA CESTO

Maša in veselica na Smuku sta privabili čez tisoč ljudi. Bržkone bi bil obisk še večji, če se ne bi ljudje ustrašili slabe ceste. Slovesnost v cerkvi, kjer je bil blagoslovljen nov oltar, je bila simbolično obarvana. Med mašo se je iz cerkve slišalo lepo petje ansambla Mavrica, iz zvonika pa se je slišalo pritrkavanje. Po maši je bila cerkvena veselica in ob 14. uri je že zmanjkalo pijače in jedade. Nekateri so nadaljevali veselico na Vimolu, kjer so imeli semiški lovci pripravljeno hrano in pijačo. Videlo se je, da župnik Janji skrbi za dušni in tudi telesni blagor svojih faranov. Noben se ni upal plesati, šele ko je kaplan Jože pokazal, da to ni prepovedano, so se opogumili. Večina pa je vseeno rajši uživala ob petju in glasbi Mavrice. Dogovorjeni so bili tudi s fantovskim ansamblom Hanibal, pa ga ni bilo. Izgovorili so se, da sta dva člana ansambla »vinsko utrujena«. Veselica je potekala veselo in mirno obnem. Za popravilo ceste pa je dal župnik čistih 9 tisočakov, da bo drugo leto pot na Smuk lepa in gladka.

F. D.

France Grivec

RIBNICA — Na pokopališču v Grčaricah so med prazniki spremili k zadnjemu počitku Franca Grivca, znanega družbenega, političnega in kulturnega delavca občine Ribnica in še posebno domače Lončarje (KS Dolenja vas).

France je bil rojen 17. avgusta 1938 v Ribnici. Študiral je slavistiko. Že od rane mladosti je imel težave s srcem, vendar ga ta bolezen oz. hiba ni ovirala, da ne bi uspešno deloval na mnogih področjih, pri čemer mu je bil v pomoč izrazit ribniški smisel za humor.

Zaposil se je najprej kot novinar in urednik nekdanjih Novic, glasila SZDL občin Kočevje in Ribnica, nato pa je postal novinar Dolenjskega lista. Po odslužitvi vojašnice je nekaj časa poučeval na poklicni šoli v Kočevju, nato je bil vrsto let poklicni sekretar OK SZDL Ribnica in OK ZKS Ribnica (bil pa je tudi nepoklicni predsednik obeh teh organizacij), nazadnje, do prerane smrti, pa je bil sekretar v Riku Ribnica.

Do smrti je urejal občinsko glasilo Rešeto, pa tudi Našo vez (glasilo Inlesa in Poročevalca (glasilo Rika). Posebno uspešno je deloval na kulturnem področju. Bil je pobudnik ali ustanovitelj tradicionalnih prireditev, kot so revija pevskih zborov v Dolenji vasi, Ribniški kulturni festival, Ribniški sejem suhih robe in lončarstva pa še gradnje in dograditve Kulturnega in športnega objekta DC-16 v Dolenji vasi, ustanovitelj KUD France Zbanič bil je režiser itd. itd., med drugim tudi predsednik kulturne skupnosti občine Ribnica, predsednik ZTKO in član IO Kulturne skupnosti Slovenije.

Neprecenljive so njegove zasluge za razvoj KS Dolenja vas, saj je bil pobudnik za mnoge akcije na komunalnem področju in drugod. Tudi njegova zasluga je, da se je KS Dolenja vas tako razvila. Kdor je delal s Francetom, spoštujte njegovo delo.

Za njegove dosežke se mu je družba delno oddolžila z odklikovanji in priznanji. Predsedstvo SFRJ ga je odklikovalo z medaljo zasluge za narod in z redom dela z zlatim vencem. Nadalje je prejel dve vojaški odklikovanji, priznanje občine, Urbanovo nagrado, bronasto in srebrno značko OF, zlato plaketo sindikata in zlati znak ZK.

Za Francetom je ostala vrzel, ki jo bo težko zapolniti. Ob nenadomestljivi izgubi izrekamo v imenu bralcev in kolektivna Dolenjskega lista iskreno sožalje njegovi ženi Albinci in ostalemu sorodstvu.

Dober denar za slabo sliko

Pismo za urednika televizijskega dnevnika — Belokrajina je zastopljena — Govorice

Ljubljanska televizija že dlje časa ni predvajala grozljivk, vendar pa lahko deluje že navadna novica o zvišanju naročnine za 45 odst. kot najuspešnejša grozljivka. Kako — razen v pogojih monopola pobiranja naročnine v okvirnih meja republike Slovenije — sprejeti plačevanje dvakrat višje naročnine, kakor jo ima recimo TV Zagreb? TV Zagreb, npr., prej začnjenja s prvim programom, pozneje ga končuje in ima vanj vključen znani nočni program, ima večji obseg in boljše kvaliteto sprejema drugega programa, kot je ljubljanski prvi, in oddaja tudi tretji program, ki ga TV Ljubljana nima.

Glede kakovosti sprejema signalov TV Ljubljana so nekatera področja precej zastopljena. V Semiču in sploh v Beli krajini se je v zadnjem letu vzporedno z višanjem naročnine slabšala

kakovost signala (in to kljub novim oddajnikoma na Mirni gori in Trdinem vrhu), edinega prvega programa ki se ga še da kolikor toliko sprejemati iz Ljubljane. Slika je motna, skoraj brezbarvna, sestavljena iz množstva drobnih utripajočih madežev. V večernih urah motnje dostikrat izginejo in slika se nekoliko izboljša. Vse govori, da gre za slabo kakovost televizijskega signala. Sprejem drugega signala sploh ni mogoče. Prebivalce je strah povabiti ljubljansko televizijsko ekipo za merjenje signala, ker krožijo govore, da lahko merilci simulirajo z instrumenti dobri signal in tako izterjajo poravnavo visokih stroškov meritev od tistega, ki ekipo poklica.

LOVRO BENKOV
Semič 30
68333 Semič

Za Slomškov spomenik

Do septembra leta 1992 bosta slovenska kulturna javnost in Cerkev z več prireditvami počastili spomin na mariborsko delovanje škofa Antona Martina Slomška, velikega narodnega prosvetitelja, pesnika in pisatelja.

Septembra lani je minilo 130 let, kar je prenesel sedež lavantinske škofije iz St. Andraža na Koroškem v Maribor, zakoličil s tem našo severovzhodno mejo in nas narodnostno povezal. 130-letnica prenosa škofjskega sedeža pa hkrati pomeni tudi 130-letnico mariborskega visokega šolstva. Že mesec dni po prihodu v Maribor je Slomšek tu ustanovil seminar, ki je nato delovalo vseskozi do danes. Počastitve bomo zaključili septembra leta 1992, na dan 130. obletnice Slomškove smrti.

Ena od počastitev, pomembnejša, ker gre za poravnavo starega dolga, je postavitev Slomškovega spomenika v Mariboru jeseni leta 1991, ki jo načrtuje mesto Maribor in mariborski škofjski ordinariat. Druga velika prireditve bo prihodnje leto, ko bodo v

mariborskem Pokrajinskem muzeju odprli razstavo o Antonu Martinu Slomšku.

Zaradi vsenarodnega pomena, ki ga ima Slomšek v naši zgodovini, ima tudi akcija za postavitev njegovega spomenika vsenarodni značaj. Zato se obračamo na vse Slovence, doma in na tujem, na posameznike in skupnosti, s prijazno prošnjo, da bi našo skupno akcijo po svojih zmognostih denarno podprli.

• Prispevke pošljite na naslov: Spomenik Antonu Martinu Slomšku, št. računa: 51800-743-29819.

Imena darovalcev bomo občasno objavljali v sredstvih javnega obveščanja.

Na svidenje v Mariboru jeseni 1991 ob otvoritvi Slomškovega spomenika!

ODBOR ZA KULTURO
MARIBOR
ŠKOFJSKI ORDINARIAT
MARIBOR

90 let profesorja Vardjana

Ljubljenci bogov doživijo visoko starost ali pa so celo nesmrtni! Tako so stari Grki ocenjevali in uvrščali zaslužne junake, pesnike in pisce. Med zadnjimi je tudi naš profesor France Vardjan, ki bo 10. maja letos dočkal 90 let življenja in 77 let dela v vrtnarstvu in drugih hortikulturnih strokah.

Rodil se je v Kočevju v družini trdnega posestnika iz Skrlj nad Kolpo. Ljudsko šolo je končal v Črnomlju in gimnazij v Kočevju. Leta 1918 je bil mobiliziran in poslan na italijansko fronto, tam ranjen in poslan v zaledje. Po razpadu avstroogrske monarhije je bil kratak čas na Koroškem. Leta 1919 je odšel na Češko in 1923 končal agronomsko študije. Praktično in specializirano iz oblikovanja vrto in krajin je opravil v Alseru in Wageningenu v Holandiji, iz varstva rastlin pa v laboratoriju biološkega oddelka v Leverkusnu. Razen tega je že med študijem in pozneje prepotoval ter obiskal v sadjarstvu in vrtnarstvu najbolj razvita območja zahodne in srednje Evrope ter navezal stike z mnogimi ustanovami, združenji in podjetji.

Kot strokovni učitelj je služboval na kmetijski šoli v Sentjurju pri Celju, po čemur je bil kratak čas, nato pa je bil imenovan za krajnega kmetijskega referenta v Krškem (1938—1940) in Brežicah (1940—1942), kjer je našel nevalne pogoje dela pa tudi doživljal veliko ob izseljevanju Posavcev v Neotoljcu. Na drugi strani so ga pritegnile zanimive krajinne in velike možnosti razvoja sadjarstva in vinogradništva. V drugi polovici tridesetih let se je naselil v Posavju nekaj goriških sadjarjev (Koršič, Mižigoj, Fornazarič, Zavadlav), ki so iskali možnosti za pridelovanje breskev in hrušk. Vardjan jim je pomagala in svetoval, nato pa je še sam predelal nasad breskev v Leskovcu, o čemur je bil tudi strokovni izvedenec pri škropilnih poskusih izvedenih predstev IGF, kasneje pa še v Zagrebu (1943—1945).

Po vojni je bil prvi predsednik občinskega ljudskega odbora v Leskovcu (1945), nato referent pri okrožnem LO Celju (1945—46), kjer si je skupaj s

prof. Cirilom Jegličem in prof. Viktorjem Petkovškom prizadeval za ustanovitev nižje in srednje vrtnarske šole v Medlogu pri Celju (1946). Vardjan je tu eno leto predaval, nato se je šolo preselil v Maribor, kjer je tudi urejal nasade okoli šolskega središča in sodeloval pri urejanju nekaterih mariborskih parkov in zelenic (1947—1957). Do upokojitve leta 1959 je predaval na višji gospodinjstvi šoli v Grobljah, po upokojitvi pa zelenjadno vrtnarstvo za agronomie na Biotehniški fakulteti v Ljubljani (1959—1962).

Ta življenjska pot in delovanje uvrščata profesorja Vardjana med šolnike in uspešne predavatelje. Naj omenim, da je bil med vojnima zelo dejaven sodelavec Martina Humeka in organizator podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v celjskem, šmarnskem, laškem, krškem in brežiškem okolju. Leta 1938 je nastopil na bankovinski kmetijski anketi v Ljubljani in poročal o zgodovinskem razvoju našega sadjarstva in o Francu Pircu, očetu kranjskega umnega sadjarstva še posebej.

Med obema vojnima je bil Vardjan naš vodilni cvetličar; od leta 1963 dalje je kot tehnolog in svetovalec vodil pridelovanje cvetja in zimске zelenjave v rastlinjakih v Čateških Toplicah, v Velenju in drugod. Ves čas je bil uspešen oblikovalec vrto in krajin kot raziskovalec, načrtovalec in izvajalec. Nekaj let je vodil raziskave o pridelovanju vrtnin pod steklom ter o racionalni izbiri steklenjakov.

Kljub visokim letom je prof. Vardjan še vedno navzoč v stroki, v lastnem vrtnu in dogajanjih v hortikulturni doma in po svetu. Napisal in objavil je na stotine člankov, razprav in monografij iz širšega področja pomologije, dendrologije, floristike, zelenjadarstva, semenarstva in drevesničarstva. Prizadeval si je za dosledno uvajanje strokovnega izražja in lep strokovni jezik, kar je razvidno iz njegove obsežne publicistike. Objavljal je v Kmetovalcu, Sadjarju in vrtnarju, Grudi, Mladiki, Gospodinjji, po drugi vojni pa v SVV, Našem vrtnu, Delu, Pionirju, Gospodinjstvem koledarju, Dolenjskem listu in Večeru. Napisal je strokovne in učne knjige za nižje in srednje kmetijske in vrtnarske šole, npr.: Pridelujemo več dobrega semena

(1941), Vrtnarstvo I in II (1957), Kako gojimo špargelj (1959), Tehnologijo pridelovanja paradiznika in kumar v rastlinjakih (1960); Kaj zeleni in cveti na oknu in v sobi I (1960, 1962, 1963, 1964, 1967); II (1963), III (1964), IV (1966), V (1968); Vzgojo ameriškega društva za Slovenijo v celjskem, šmarnskem, laškem, krškem in brežiškem okolju. Leta 1938 je nastopil na bankovinski kmetijski anketi v Ljubljani in poročal o zgodovinskem razvoju našega sadjarstva in o Francu Pircu, očetu kranjskega umnega sadjarstva še posebej.

Vardjan je dosegel rekord v slovenski kmetijski publicistiki, najbrž pa tudi v jugoslovanski! Verjetno pa še manjka kakšna izmed knjig. Toda s tem še ni konec njegovega ustvarjanja, vemo namreč, da pripravlja za natis še nove rokopise. Ob visokem jubileju mu želimo, da bi ohranil trdno zdravje in še mnogo let ustvarjal.

Dr. FRANCE ADAMIČ

- *Človek je svoboden samo takrat, ko je sam.* (Schopenhauer)
- *Kadar je človek sam, je v slabi družbi.* (Valery)
- *Zagnano junaštvo je v obratnem sorazmerju s stopnjo inteligence.* (Tolstoj)
- *Čim večji je avditorij, tem manj je svobode.* (Torkar)
- *Sadov sreče ne trgamo z dreves krivic.* (Perzijski pregovor)

DOBILI SMO ŽOGO

26. aprila je bilo v Dolenjskem listu objavljeno pismo Le kaksen človek si, neznanca? Čez dva dni smo bili prijeto presenečeni, naš otrok pa vesel, ko smo na kljuki vhodnih vrat našli vrečko z žogo in zavito čokolado, kjer je pisalo:

*Spoštovani!
Vračam žogo, ki sva jo s fantom pobrala, ker je bila na cesti in bi bilo škoda, da bi jo kdo povozil. Takrat nisva nikjer videla novega človeka. Bila sva brez otroka. Bil je slučaj in v ljudno prosiva, če nama oprosite, saj žoge ne potrebujeva. Lepo vas pozdravljava in se še enkrat opravičujeva, vašemu otroku pa želiva, da se še naprej srečno igra.*

Svetlolaska in fant

Hvala, neznanca in fant! Spoznali smo, da nista slaba človeka.
DARINKA BEZENŠEK
Metlika

SKROMEN PRVI MAJ

RIBNICA — Letošnje praznovanje 1. maja je v Ribnici potekalo sila skromno in skoraj neopazno. Ribiška godba na pihala se je v zgodnjih jutranjih urah oglasila na ulicah v več krajih v občini in to je bilo skoraj vse. Večdelno praznovanje pa ni prineslo skoraj nobene druge kulturne, zabavne športne manifestacije, tako da so za nekatere prvomajski prazniki bili eno samo veliko dolgočasje. Spomin na 10. obletnico smrti Josipa Broza pa je kot v večini drugih krajih minil neopazno, brez siren in drugega znamenja.

GASILSKA NAGRADA

Tovarišica razredničarka me je presentila z vabilom na podelitev nagrad občinske gasilske zveze. Spomnil sem se, da smo pri likovni vzgoji slikali gasilce. Naslikal sem gasilske vaje. Slika se mi je posrečila. Podelitev nagrad je bila v novomeškem Domu JLA. Vodja, ki je vodil program, je vse učence klical in prihajali so po nagrade. Ko je prišel do mene, sem imel tremo. Šel sem na oder. Tovariš vodja me je vprašal, če sem jaz Andrejček. Priznal sem. Potem mi je tovarišica dala nagrado. Zelo vesel sem odšel na svoj stol.
ANDREJ KRAKAR, 5. a
OŠ Baza 20, Dolenjske Toplice

TEKMOVANJE ZAME USPEŠNO

V Mokronogu je bilo regijsko tekmovalje v znanju nemškega jezika. Udeležili smo se ga tisti učenci 8. razreda, ki smo bili najboljše na šolskem tekmovalju. Najprej nas je pozdravila ravnateljica te šole, potem so nam trije učenci pripravili kratek program v nemščini. Potem smo začeli. Naloge so bile kar težke. Ko sem rešila vse naloge, sem odšla v jedilnico. Na poti domov sva se z mojo tovarišico Polanco Rugej pogovarjali o nalogah. V ponedeljek pa mi je tovarišica povedala, da sem postala občinski prvak, da sem tretja na Dolenjskem in da grem maja na republiško tekmovalje. Vesela sem tega uspeha, hvalažna pa sem tovarišici, ki me je na tekmovalje odlično pripravila.

MAJA OGRINC,
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

- *Svoboda ne prenese nobenega pridevnika.* (Torkar)

NAJBOLJŠI OD DRUGOD

KOČEVJE — Zaključno republiško tekmovalje za učence osnovnih in srednjih šol »Kaj veš o prometu« je bilo minulo soboto v Kočevju. Med srednješolci so bili najboljši Mariborčani, medtem ko tekmovalcev z našega območja sploh ni bilo. Med osnovnošolci je bil najboljši Tadej Logar iz Hrastnika, najboljša tekmovalca z našega območja pa sta bila Jurij Serbec (Krško), ki je zasedel 9. mesto, in Gregor Virant iz Ribnice, ki je bil 13. med 52 tekmovalci.
J. P.

VESELJAKI TEKMOVALI

KOČEVJE — Občinskega tekmovalja »Vesela šola«, ki je bilo minulo soboto, se je udeležilo 20 učencev. Na republiško tekmovalje, ki bo 27. maja v Ljubljani, so se uvrstili Uroš Zorko (OŠ Kočevje) in Maša Hvala (OŠ Stara Cerkev), ki si delita prvo mesto med tekmovalci iz četrtilih razredov, ter Damjan Janež (Kočevje) 6. razred.

NAJBOLJŠI MATEMATIKI

KOČEVJE — Na sobotnem tekmovalju mladih matematikov za srebrno Vegovo priznanje je sodelovalo 16 učencev od 6. do 8. razreda. Na republiško tekmovalje so se uvrstili: Kruno Abramovič, Rok Kovačič (oba 8. razred) in Nevenka Klun (7. razred). Srebrno Vegovo priznanje so osvojili: Gregor Artač, Katja Konečnik, Uroš Glad (vsi 8. razred), Saša Jerše (7. r.) ter Sebastian Vovko in Klemen Mišič (oba 6. razred).

DVA NA REPUBLIŠKO

RIBNICA — Na nedavnem medobčinskem tekmovalju v znanju nemškega jezika sta si delila prvo mesto Blaž Hrovatin (OŠ Kočevje) in Miha Mihič (OŠ Ribnica), ki bosta zastopala našo regijo na republiškem tekmovalju. Tretji je bil Kruno Abramovič, 4. Katja Konečnik, 5. Katja Lautar (vsi OŠ Kočevje) itd.

Moščanci se prevažajo s Potepuhom

Za šolarje starši niso več v skrbeh

DOBOVA — MOSTEC — Starši moških šolarjev so nad vse zadovoljni, da jih je vodstvo dobovske šole razbremenilo hudih vsakodnevnih skrbi zaradi nevarne hoje v šolo. Do brezplačnega avtobusnega prevoza s šolskim avtobusom njihovi otroci do zdaj niso bili upravičeni, ker so od šole oddaljeni le 3,8 kilometra. Nekateri starši so otroke pošiljali v Dobovo v izletnikovem avtobusom Celje — Zagreb, vendar je bil to velik izdatok, zato so mnogi hodili v šolo peš ali se vozili s kolesom.

Toda cesta Brežice — Zagreb je, kot zatrjuje ravnatelj tamkajšnje osnovne šole Marjan Vučajnik, ena najbolj prometnih v brežiški občini, zato tudi med najnevarnejšimi. Pre-

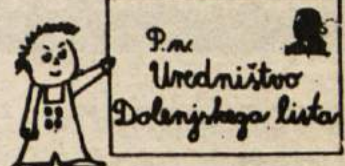
Marjan Vučajnik

voz moških otrok je vodstvu šole na svoje stroške ponudil zasebnik Jože Žnidarič, ki je z letošnjim aprilom prevzel vse vozače te šole.

»Izobraževalna skupnost v občini s tem prihrani četrtino stroškov za naše prevoze«, je dejal Vučajnik. Novo je tudi to, da je Žnidarič vpeljal dve progi namesto ene in da zato v avtobusu ni več stiske. Najprej pripelje v Dobovo 58 otrok iz Kapel, potem se napoti še na Sela, od tam pa na svojo pobudo krepe še po šolarje z Mosteca. Prevoznik Žnidarič se je popolnoma prilagodil našemu urniku in učenci v novi ter stari šoli so zdaj redno pri pokuku. Če je treba, voznik nanje počaka 10 ali 15 minut.

Starši moških šolarjev so se dobovske šole pismeno zahvalili za varen prevoz otrok do šolskih vrat. Zdjaj jih ni več strah prometnih pasti, tudi neprevižnih prehodov čez železniške tire ne. Šolarji se nad vse radi vozijo s Potepuhom, v katerem si pogledajo spetoma še zanimivosti na televiziji-školskem zaslonu. O vožnji z njim so mladi Moščanci navdušeno popisali svoje vtise in njihovi starši so spise priložili pismeni zahvali šolskemu vodstvu.
J. T.

MLADI DOPIŠNIK

DOMENEK

Nekoga dne sva se s sošolko domenili, da bi šli malo v hrib, tako, za rekreacijo. Ta hrib se imenuje Debenc. Ko sem prišla domov, sem vprašala starše, če lahko grem s sošolko, sta oče in mati odgovorila, da se bojita, da se nama ne bi kaj pripetilo. Čez čas pa sta rekla, naj grem, češ da sva dve. Poklicala sem sošolko in jo vprašala, kako je pri njej. Povedala je, da se tudi njeni starši bojijo, da bi se nama kaj zgodilo, pa še hiš ni v bližini. Tako je bilo z Debencem pri kraju.
NATAŠA JANEŽIČ, 5. r.
OŠ Jančka Mevžija
Mokronog

DOBILA SEM KOLO

Bila sem že zelo majhna, ko sem se vozila z bratovim kolesom. Imela sem veliko željo, da bi imela svoje kolo. Želja se mi je uresničila, ko sem hodila v 1. razred. Nekoga dne smo bili vaški otroci zbrani pred našo novo hišo in se igrali. Kar naenkrat se pripeljala z avtomobilom oči in mamica; na priljučniku sta imela moje novo kolo. Veselje je bilo nepopisno. Še zahvalila se nisem za darilo. Takoj smo kolo sestavili in do večera sem se vozila po vasi.
KLAVDIJA SAJE, 2. b
OŠ Mirna Peč

URŠKA TUDI V ŠENTRUPERTU

Ko smo imeli dan šole, smo povabili tudi dva para iz plesne šole Urška iz Ljubljane. Ko sta prihajala v telovadnico, smo se čudili lepim oblekam. Mojster nam je para najprej predstavil. Vsak par je bil v svoji starostni stopnji že zmagovalen. Potem sta para zaplesala. Plesni mojster je vključil v program tudi nas gledalce. Govoril je: »Roke, roke, plosknil si. Noge, noge, po kolenih si se potepal. Veter, veter, si križal roke enkrat na eno stran, drugič na drugo stran.« Bilo je zelo veselo. Na koncu smo vsi zaplesali lambado.
JANJA BRČAR, 5. r.
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

SEVNICANKE NA REPUBLIŠKO

Pred nedavnimi so se na naši šoli pomerili osmošolci sevniske občine v znanju angleškega jezika. Pokroviteljica tekmovalja je bila Lisca Sevnica. Tekmovalcem so podarili kemične svinčnike, jih pogostili in zmagovalcu podarili slovar. Pogovarjala sem se z Ireno Resnik in Tatjano Lisec iz OŠ Boštanj, Suzano Stopar iz OŠ Blanca in Katjo Vintar iz OŠ Sava Kladič Sevnica. Povedale so, da so bile naloge zelo težke. Alja Klakočar (zmagovalka na tekmovalju), Andreja Vavčnik, Alenka Bogovič in Katja Vintar, vse učence OŠ Savo Kladič, so se uvrstile na republiško tekmovalje v Ljubljani. Čestitam jim in želimo, da bi občino častno zastopale.
NINA ŽICKAR, 6. r.
OŠ Savo Kladič Sevnica

Čas se je v tej dolini ustavil

Čas se je v tej dolini ustavil, pa ne za Jožeta Kovačiča iz Smolenje vasi, saj mu je nameril že 90 let — Ni pa prinesel udobja, temveč grehe civilizacije — strup v potoku

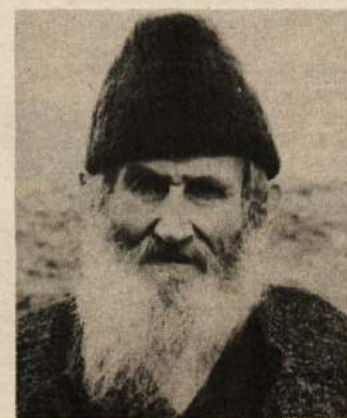
NOVO MESTO — Pred osmimi leti no v rubriki »Obrazi« predstavili No-meščanom in Podgorcem dobro pomnana kmeta in domačega živinogajnika Jožeta Kovačiča. Sedaj mu lahko čestitamo k častiljivemu devetdesetemu rojstnemu dnevu, ki ga praznuje prav danes, 10. maja.

Jože Kovačič se je rodil kot mlinarji sin v vabi Hrib pri Orehku. Pri najbku se je reko po domače mlinu, ta domači naziv pa je ponesel Jože s sabo di potom, ko se je pred 55 leti priženil Smolenjo vas. Še sedaj ga namreč daj- naokrog še najbolj poznajo kot najbka. Z ženo Lojzko živita na manjši

kmetiji v dolini potoka Klamfar. V zakonu so se jima rodili trije otroci, sin in dve hčerki.

Proti koncu prve svetovne vojne je bil Jože že dovolj star, da si je moral nadeti avstrijsko uniformo in prijeti za puško, k sreči pa se je vojna končala prej, preden je prišel do streliških jarkov. Zato pa je dlje nosil uniformo v staroju-goslovanski vojski. S pridom, bi lahko rekli, kajti vojake je služil v veliki veterinarski bolnici v Nišu, kjer je pridobil veliko strokovnega znanja in opravil tudi vrsto preizkušenj. Veterinarsko znanje si je pozneje še izpopolnjeval pri domačih samoukih in kmalu postal pri

tem tako izurjen, da so se živinorejci zatekali k njemu po pomoč in nasvet od blizu in daleč, nemalokrat tudi sredi noči, pa se je Jože odpravil reševati zaplete probleme v živino kar sam, peš, tu-di daleč v vasi pod Gorjanci. Njegova

Jože Kovačič

pomoč je bila še zlasti dragocena med vojno, ko je bila uradna veterina tako rekoč brez moči.

Svojih uslug Jože ni nikoli računal, v veselje mu je bilo, če je revni družini rešil edino kravo molznicno pri hiši. Od revnih ljudi je dobil malo, od bogatejših le malo več, zato bi bilo napak sklepati, da bi bil prav Jože na tem svetu tista iz-jema, ki je od dobrote obogatel. Njegov dom ob potoku Sajser v Smolenji vasi je živica priča o nasprotjem. Dostop do domačije je možen le peš, preko ozke brvi čez potok, na svoji domačiji pa Kovačičevi ne premorejo ne elektrike, ne vodovoda in ne telefona. Tako je, kot bi se na pragu v dolino čas ustavil, in to manj kot pol ure hoda od središča Novega mesta. No, nekaj se je od naše-ga zadnjega obiska v dolini pred osmi-mi leti le spremenilo. Sprehajalca, ki postoji na razmajani brvi nad potokom, ne motijo več svigajoče sence v vodi pod njim. Sedaj je tam mir, saj so vse ribe v potoku zaradi zastrupitve višje ob vodi pocrkale. Napredek je v vdrl v dolino.

Kaj naj torej ob jubileju zaželimo Jožetu? Da bi se na njegovo stoletnico lahko pripeljali prav do hiše, da bi ta-krat že svestila električna luč, da bi zvo-nili telefoni in da bi ob zdravi in okusni postavi iz domačega potoka nazdravili s kozarcem čiste vode iz njegovega last-nega vodovoda.

T. JAKŠE

- *Biti ob urah obeda, spanja in delovanja sproščen in vesel je najboljše recept za dolgo življenje.* (Bacon)

Pešačenje, bojev pa nič

Spominj na Zarjanski teden in padec Jugoslavi- je — »Živel, kralj!« — »Mulci, pojdite domov!«

1939. leta, bilo je pred pričetkom 2. svetovne vojne, je bil v Bohinju Zarjanski teden. Uvodno besedo je imel pisatelj Franc S. Finžgar. V du- še nam je vlivala besede poguma in odločnosti. Dejal je: »Kaj ste prišli gledat trst, ki ga veter majel? Znača- jev, trdnih kot te gore okrog nas, je treba narodu, če hočemo, da ga ne- popoltno valovi časa.« Zarjani, kršćanski socialisti, smo ostali zvesti tem besedam.

Leta 1940/41 sem obiskoval abiturientski tečaj na učiteljski v Ljubljani. Naš razrednik je bil odlični pedagog, humanist, ki ni obra- čal plašča po vetru, profesor za pe- dagogiko in metodiko dr. Stanko Gogala. Po prepričanju je bil kršćanski socialist, a ideologije ni vsi- jeval. Za uvod nam je prvo uro spregovoril: »Rad bi napravil iz vas humaniste, ki boste kot učitelji spoštovali svetovni nazor bližnjega, čeprav je različen od vašega.« Pred napadom na Jugoslavijo je odšel na orožne vaje in rekel: »Ne vem, kaj bo.«

Pred 6. aprilom, ko je Jugoslavija pričakovala napad, smo študentje odšli domov. Odšel sem k tetam v Predoslje, kjer sem bival v času študija na gimnaziju v Kranju. Razmišljal sem, kaj mi je storiti. Okupator- ja ne smem počakati v Predosljskih, ker sem tam širil protihitlerjevsko literaturo. Nekako sem zvedel, da se v Ljubljani zbirajo prostovoljci. Odločil sem se, da se jim pridruživim, in sem se odpeljal v Ljubljano. Mis- lim, da je bilo 9. aprila, ko smo se zavedni študentje, tudi zarjani, od- pravljali z vlakom proti Novemu mestu. Iz Novega mesta smo se od- peljali v Zagreb, kjer smo se na ko-

lodvoru postavili v sprevoz z zasta- vami. Na ulicah smo vzklicali: »Živela vojska! Dol s fašizmom, ži- vel kralj Peter!« Opazoval sem lju- di, grdo so nas gledali. Ulice so bile v glavnem prazne, le okna so se od- pirala in ljudje so nas začudeno opazovali. Končno smo prišli v ka- sarne Zrinjski. Računali smo, da nas bodo preoblekli v vojaške uni- forme in nas kam razporedili. Opa- zoval sem rezerviste, kako so skata- li čez ograjo in zapuščali kasarno. Napeto smo pričakovali. Mislili smo, da bomo odšli kam proti Bos- ni, Srbiji, Makedoniji in tam priča- kali zahodne zveznice in se skupaj borili proti okupatorju. Ko smo taki sedeli, je vstal prostovoljec — bil je duhovnik, oblečen civilno — in de- jal: »Ne vemo, kaj bo z nami. Kdor je veren, naj obudi kesanje, dal bom odvezo.« Napravil je križ.

Nekako smo se izmuznili iz vo- jašnice in odšli po ulici. Mimoidoči so nas grdo gledali. Z majhno sku- pino smo se umaknili v predmestje in se tu zatekli prenočit na neki ske- denj. Sredi noči nas je vrgla pokonci vaška zaščita, neke vrste policija. Odnegala nas je in nas na nekem več- jem prostoru postavila pred strojni- ce. Bilo je grozno. Končno so nas nagovorili: »Mulci, izginite, od ko- der ste prišli!«

Odpeščali smo iz Zagreba in se odločili, da se peš vrnemo v Slove- nijo. S tovarišem Francetom Jezo, zarjanom, sva pešačila preko Za- gorja v Krško, Sevnico in nato v Mokronog, od tam pa sva se odpe- ljala z vlakom v Ljubljano, kamor sva prispela ravno za veliko noč.

Prof. BOGOMIL KOVAČ
Ljubljana-Vizmarje

Sodba v imenu ljudstva proti ljudem in naravi

Mreže naše zakonodaje so tako čudno spletene, da majhne ribe preprosto splavajo skoznje, velike pa mrežo kar pregriznejo. Ne majhnim ne velikim ribam pa se čisto nič ne zgodi. Če ta ugotovitev ne velja na splošno, prav gotovo velja za spoštovanje vseh tistih zakonov, ki zadevajo varovanje okolja. Veliki onesnaževalci se namreč izgovarjajo na objektivne okoliščine in jim je družba doslej zaradi »višjih interesov« gledala skozi prste, mali pa zenejo svoje pravde vse do vrhovnega sodišča in največkrat pravdo tudi dobijo. S tem je mogoče pojasniti nemoč inšpekcijskih služb, na katere pa včasih tudi neupravičena kritika.

Da je tako, naj pokaže zanimiv primer obrtnika Evalda Vodopivca iz Brestanice. Obrtno dovoljenje ima že od leta 1970, svojo začetno dejavnost v kovinski stroki pa je kasneje še razširil na krške medobčinske inšpekcijske službe, naj inšpektorji preverijo požarno in ekološko varnost Vodopivčeve obratovalnice. Konec junija so trije inšpektorji res obiskali delavnico. Da je bila prošnja krajevne skupnosti Brestanica utemeljena, se je pokazalo več kot očitno. Splošnemu neredu in prenatrpanosti z različnimi materiali bi težko rekli obrtna delavnica, poleg tega so ugotovili, da so električne napeljave slabe, da je slabo poskrbljeno za požarno varnost. Varstvo okolja pa je obrtnik tedaj ogrožal tudi s kurjenjem poliestra v peči za centralno ogrevanje. Iz plastičnih posod, pripravljenih za predelavo, pa so se na kmetijsko zemljišče cedile različne kemikalije. Vse to je bilo naloženo ob potoku Brestanica in grozila je nevarnost, da bo voda odplavila vso nesnago. Že na kraju samem so inšpektorji zahtevali, naj Vodopivec stanje sanira, sledila pa je še odločba s podrobnejšimi zahtevami. Obrtnik je kmalu sporočil, da je odpravil vse pomankljivosti. Toda približno čez leto dni so inšpektorji s ponovnim pregledom ugotovili, da se je stanje še poslabšalo. Sledila je prijava sodniku za prekrške kazni, a vse skupaj očitno še ni bilo dovolj.

Kako prav so imeli krajanje Brestanice in inšpektorji, se je razkrilo lani julija, ko je bilo močno neurje. Narasla voda potoka Brestanica je odplavila vso nesnago z Vodopivčevega dvorišča, plastični material pa je obvisel na vejah grmovja ob potoku in celo mašil odtoke in propuste pod mostovima. Posledica tega je bila, da je bilo nekaj hiš v Brestanici poplavljenih.

Spet je sledila odločba, v kateri kar mrgoli členov, po katerih je bil Vodopivec kriv. Vmešal se je celo republiški vodnogospodarski inšpektor. Vodopivec pa se je na vse skupaj pritožil, češ da je potok že prej večkrat poplavljal, da je imel zaradi poplave tudi sam škodo itd. Toda republiški inšpektor njegov pritožbi ni ugodil, marveč je zahteval, naj zgradi neprepustno podlago za skladiščenje odpadne plastike in ogradi z dovolj močno ograjo, tako da voda ne bo več odnašala plastike. Nepreklicna odločba republiške inšpekcije pa Vodopivca očitno ni ustavila. S pomočjo odvetnika Alojza Vidica iz Sevnice je pred vrhovnim sodiščem Slovenije sprožil upravni spor.

Vrhovno sodišče je temeljito pregledalo vse pravne akte in v skladu z njimi kar na daljavo ugotovilo, da ni potrebno graditi nepropustne podlage, češ da ni dokaza, da iz odpadne plastične posode odteka v zemljo različne kemikalije. Vrhovno sodišče je inšpekcijskim službam očitalo neznanje iz kemi-

je (vodnogospodarska inšpektorica je dipl. inž. kemije, na enem ogledu pa je bil tudi sam načelnik inšpekcijskih služb mag. Miroslav Mikeln, ki bi kot veterinar lahko tudi imel kakšno znanje iz kemije). Vrhovno sodišče je na podlagi teh ugotovitev letos februarja sprejelo sodbo v imenu ljudstva, s katero je zvezalo roke inšpektorjem in zaprlo usta krajanom krajevne skupnosti Brestanica.

Ob takem primeru se res lahko vsi skupaj vprašamo, kako se bomo v Republiki Sloveniji lotili velikih onesnaževalcev okolja, ko pa ne moremo stopiti na prste tem malim, ki jih je več, pa zato tem bolj ogrožajo okolje. Očitno je, da je naša zakonodaja za to področje res luknjičava kot ementalški sir, in nemara bo čas pokazal, da res potrebujemo ekološko inšpekcijo z večjimi pooblastili in močjo ukrepanja.

J. SIMČIČ

Afera ostala nepojasnjena

NOVO MESTO — »Zakaj ni odgovora na tako težke obtožbe, kot so bile o stalinistih, Višinskem, o političnem obračunu, mafiji itd.? Ali komisija ni mogla reči v nekaj besedah, da za take obsodbe ni bilo osnove?« Tako je spraševal na nadaljevanju zadnjega zasedanja novomeške občinske skupščine v starem sestavu 25. aprila delegat Franc Avsec ob obravnavanju poročila posebne skupščinske komisije za celovito proučitev okoliščin skupščinskih razrešitev dveh funkcionarjev v letu 1987. Predlagal je, naj bi komisija sprejela kot informacijo, da se že enkrat od strani ta afera iz skupščinskih klopi.

Tako je tudi bilo, čeprav s poročilom očitno nihče ni bil zadovoljen, še sami člani komisije ne, ki pa so trdili, da so se trudili narediti, kar so najbolje mogli. Kot je že znano, je komisija svoje dolgo in težaško delo zaključila z ugotovitvijo, da »ni našla dovolj trdnih argumentov ter imen posameznikov, ki naj bi montirali politični proces za odstavitev tedanjega predsednika občinske skupščine in drugih; da suma, da je šlo za montiran politični proces, ne more niti dokazati niti ovreči; da ne more dokazati, da ni šlo za proces v boju za oblast«. Komisija torej ni jasno in glasno rekla, ali je gradbena afera bila montiran politični obračun v boju za oblast ali ne, kar so vsi pričakovali.

Lahko rečemo, da je stanje enako, kot pred ustanovitvijo komisije: kdor je prepričan, da je novomeška gradbena afera bila politični obračun, montiran politični proces, lahko tako misli še naprej; kdor je prepričan, da temu ni bilo tako in da so se njeni akterji uspešno »skrili« za tezo o političnem obračunu, lahko kljub zaključenemu delu komisije še naprej misli enako. Marsikaj bi razkrila imena tistih oz. tistega, ki je ovadil UNZ tedanjega župana Boštjana Kovačiča (in druge), da mu Pionir gradi hišo za premajhne denarje, je menilo več delegatov. Tega podatka in pa podatka o tistih, ki so po ovadbi dajali prve informacije, predstavnik UNZ ni želel povedati, medtem ko je bila komisija s slednjimi seznanjena (tako so vsaj razjasnili na skupščini).

Posebna komisija, ki si je po dokazovanju temeljnega javnega tožila Nika Briclja in načelnika UNZ Vinka Pavlina »privoščila« več netočnosti in zares laično komentiranje postopkov organov pregona (ki so bili po novnem zagotovitvi posledica delovanja po zakonu, ne pa izpolnjevanja nekega naročila kakšnih funkcionarjev), je delo opravila, kot ga pač je. Morda bi ga kakšna druga opravila drugače, tudi bolje, a dejstvo je, da pač ni nekega dokumenta, »plana zarote« proti asumljenim, ki bi bil kronski dokaz za potrditev teze o političnem obračunu, in očitno tudi

drugih morebitnih dokazov ne. Zakaj si komisija kljub temu ni privoščila jasnega odgovora »da ali ne« politični obračun in se je bila pripravljena podpisati le pod tako poročilo, ve najbolje sama. Sicer pa, ali bi jasen odgovor prepričal drugače prepričane? Res bi bilo najbolje, da bi bila zadeva zaključena in da bi si prav vsi prizadeti v njej lahko počasi »zalizali rane«, osebne in poklicne, ki so jih dobili v aferi.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Ignoranca se ni splačala

ČRNOMELJ — Na sejah črnomaljske občinske skupščine je prišlo že skoraj v navado, da se v razpravah, ko gre za ekologijo, zatakne. Tako je bilo tudi zadnjič, ko je tekla beseda o predlogu odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistino naprav v mestu, ki naj bi jo zgradili ob Lahinji pod Vojno vasjo.

Čeprav v obrazložitvi predloga odloka piše, da krajanje Vojne vasi po javni razpravi k lokaciji niso imeli bistvenih pripomb, pa je razprava na skupščini pokazala prav nasprotno: da so odgovorni njihovo mnenje mesece in mesece ignorirali, da pa gre le ekološko osveščenim delegatom zahvala, da se ni to dokončno zgodilo tudi na skupščini. Dokončno zato, ker so delegati že sprejeli omejnjeni predlog odloka; a čez nekaj minut glasovanje razveljavilo, predlog pa bodo ponovno uskladili. Upajmo, da tokrat tudi s pripombami prebivalcev Vojne vasi.

Razumljivo je, da imajo krajanje Vojne vasi pred gradnjo čistilne naprave pomisleke, kot bi jih imeli prebivalci vespovsod. Predvsem pa jih skrbi, kakšne tehnološke odpadne vode se bodo čistile, nikjer v gradivu pa ni zajet tudi odškodninski zahtevki za stanovanjske hiše, če čistilna naprava ne bi pravilno delovala, v primeru prodaje pa bi bila vrednost bižnijih hiš močno zmanjšana. Teh in še nekaj drugih zahtev pa v odloku ni.

Ne nazadnje gre tudi za vprašanje, ki ga je bilo slišati iz skupščinskih klopi: ali so skupščina in delegati pooblašteni, da sprejemajo odlok, v katerem ne bo člena, na katerega bi se sklicevali krajanje, če naprava ne bo delovala pravilno? Da zahtev prebivalcev Vojne vasi le niso formalizem, čeprav je ta očiitek letel na predstavnico vaše skupnosti že na avgustovski skupščini, bodo morali hočeš nočeš priznati tudi odgovorni črnomaljski možje. Njihove zahteve so pravica, da zavarujejo

svoje premoženje in okolje. Sicer je tudi nesmisel, da pripravljajo javne razprave — ker to očitno morajo biti — glasu ljudstva pa ne upoštevajo ali vsaj ne v celoti. Da prebivalci, ki imajo hiše najbližje bodoči čistilni napravi, niso zgolj nergači, potrjujejo tudi zahteve celotne krajevne skupnosti Griček, ki jih pri pripravi odloka očitno tudi niso upoštevali.

M. BEZEK-JAKŠE

Spodrsneš tudi na malenkosti

Že več kot pred mesecem dni se je kar 75 sindikalnih organizacij, lastnic počitniških kapacitet v Termah Čatež, sestalo in obtožilo to organizacijo, da bogati na račun sindikalnega turizma. O svojem prepričanju so obvestili tudi javnost. V Termah javno niso reagirali, pač pa so sklicali letno skupščino lastnikov počitniških kapacitet.

Udeležba je bila presenetljivo velika in potem, ko je direktor Borut Mokrovič predstavil razvojne cilje Term, vodilni zdravnik dr. Anton Franovič pa spregovoril o poslanstvu preventivnega zdravljenja, je izgledalo, da bo to povsem običajna skupščina. Kaj kmalu pa se je pokazalo, da bo zadeva le nekoliko bolj vroča, saj se je po nastopu prvega predstavnika lastnikov sprožil cel plaz govornikov, ki so vsevprek izražali nezadovoljstvo, obtoževali in predlagali. Na tem mestu je skupščina organizatorjem nekoliko ušla z vjati, čeprav so jo pozneje, ko so se zedinili, da je potrebno oblikovati odbor za pogajanja in dogovarjanje z upravo Term, spet mirneje vodili naprej.

Burne razprave so kazale, da med upravo in lastniki doslej ni bilo pravih stikov. Skupščina lastnikov počitniških kapacitet očitno ni bila tišto, kar bi morala biti po mnenju udeležencev, saj niso dobili nobenih materialov za razpravo in niti ne poročila o poslovnem uspehu ali vsaj o tem, kako je sestavljena cena, ki jo plačajo. Mnogi so se obregli tudi ob pogodbe, ki so vsaj dveh vrst, kar je še dodatno vodilo k temu, da se niso mogli zediniti.

Mnenje direktorja Term je, da si sindikat ne bi smel prizadevati za delavce v nekakšnem »getu«, ampak za delavce na dopustu. »Mi smo podjetje, « pravi, »in ne priznavamo sindikalnega turizma, saj nismo socialna ustanova.« Pravzaprav temu lahko le priuđimo, kajti celo nekateri od prisotnih so sami priznali, da je cena, ki jo plačajo za počitniške kapacitete v Termah nižja kot drugod, zlasti če ob tem primerjajo tudi možnosti, ki jih imajo na Čatežu.

• Iz nekaterih glasov, da storitve niti niso predrage, bi bilo mogoče sklepati, da tiči

zajec v povsem drugem grmu. Morda ravno v slabih stikih z lastniki, v pomankljivi informiranosti ali celo v zastarelih odnosih, ki jih opredeljujejo pogodbe. Lastniki počitniških kapacitet so vlagali v zemljišče in izgradnjo hišic ter nato posredno tudi v ostale infrastrukturne in druge objekte, zato se ne bi smeli čuditi, če čutijo, da bi morali tudi oni o nečem odločati. Tudi ideja o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ni prav nič presenetljiva.

K sporu so precej prispevale že stare, a neresene zadeve, ki so za lastnike očitno še vedno boleče rane. Morda bi smeli reči, da gre za malenkosti, a tudi takih si organizacija, kot so Terme Čatež, ne bi smela privoščiti. Sploh pa ne, ker je v obdobju intenzivnega ustvarjanja slike o sebi (imidža) in ker hoče na kvaliteti graditi svojo prihodnost. V vsakem primeru bi bilo dobro odnose z lastniki počitniških kapacitet postaviti na trdne noge. Mogoče bo k temu prispeval ravno odbor, ki so ga izvolili na skupščini, da bi se v bodoče lahko bolj učinkovito dogovarjali in pogajali z upravo Term. Pri dogovarjanju se namreč vsaka stvar začne.

B. DUŠIČ

Več kot eno plačo državi

Delegati trebanjske občinske skupščine se na zadnji seji skupščine v tej sestavi glasovali za znižanje prispevnih stopenj za družbene dejavnosti. Sklep, ki izhaja iz tega glasovanja, pomeni, preveden v odstotke, da bo doseganja prispeva donosja 8,91 odstotka od bruto osebnega dohodka manjša za 0,45 odstotka. Izražen v denarju, je tako nastali prihranek 1,6 milijona din. Z omenjenim delegatskim glasom »za« je občina Trebnje sprejela pobudo republiške skupščine, sindikalna priporočila in zahteve podjetij (iz trebanjske občine), da je potrebno razbremeniti gospodarstvo. Po sprejemu sklepa o znižanju prispevnih stopenj pa bodo prišla na vrsto tehtanja, koliko je bila razbremenitvena poteza trebanjskega parlamenta koristna.

Anališki, ki so blizu trebanjskemu izvršnemu svetu, so prepričani, da omenjeni dobi poldrugi milijon din pomeni za gospodarstvo majhen prihranek. Hkrati pa poudarjajo pomembnost težnje k zmanjšanju obsega sredstev za družbene dejavnosti, katere odraz je tudi omejen sklep o znižanju prispevnih stopenj. Pomisleke v tem pogledu utemeljujejo s podatkom, da je imela občina že doslej skoraj najnižje prispevne stopnje za družbene dejavnosti vsej Sloveniji. K temu dodajajo, da dodatno za piranje dotoka sredstev za bivše sise družbeni dejavnosti lahko samo še bolj zmanjša seznanj opravljenih razvojnih posegov v šolah, vrtcih na področju varovanja naravne in kulturne dediščine ipd. v občini.

• Ob teh podatkih ne gre prezreti razpoložljivosti ljudi v gospodarstvu trebanjske občine, ki zatrjujejo, da podjetje ne bodo držala, če bodo še naprej na eno svojo plačo dajala za 1,3 plače denarju državi.

Toda finančne službe v občini Trebnje so izračunale, da od silnih denarjev za javne potrebe ostane v občini za nje družbene dejavnosti manj kot petina. Če drugo odteče za druge ustanove jugoslovanske države, in tako kažejo dejstva, lahko Trebanjci potegnejo iz žepa zadnjih belič, pa jim to ne bo kaj dosti pomagalo, da bi se njihovi otroci igrali v lepih vrtcih ter da bi se za tem v boljših osnovnih šolah učili za delo v bogatih tovarnah.

M. LUZA

Izposojena karikatura

Vjekoslav Klaić

Mrtvec je prišel na sodišče

Lani poleti je bil v Dolenjskem listu objavljen članek z naslovom »Po 60 letih ob njivo«, ki govori o tem, kakšno krivico je doživel mali kmet Stanko Vukšinič z Grabrovca pri Metliki. Ker je tudi ta članek pripomogel, da bo zmagala pravica, naj zgodbo na kratko obnovimo.

Pred več kot 60 leti, leta 1928, je Jure Badovinac iz žumberške vasiце Kamenci prodal

trtje blizu Metlike Antonu Vukšiniču z Grabrovca, o čemer pričča tudi kupoprodajna pogodba, ki sta jo uradno sklenila kupec in prodajalec. V pogodbi sicer piše, da je Badovinac okoli 50 arov trtja prodal Vukšiniču za 1000 takratnih dinarjev, vendar je kupnina v resnici znašala kar 12.000 dinarjev, toliko manjši znesek pa so v pogodbo zapisali zato, da so bile davščine manjše. Za 12.000 dinarjev pa so se takrat dobili trije pari volov. Stari Vukšinič je potem trtje posekal in si na tej zemlji uredil njivo. Vukšiničeva kmetija ni bila nikoli velika in jim je zemlja še kako prav prišla. Vsega skupaj meri kmetija 6 hektarjev, orne zemlje pa je le manjši del.

Skratka, Vukšiničevi so tudi na tem novem in drago plačanem kosu zemlje pospodarili, kakor so najbolje vedeli in znali. Po svojem očetu je kmetijo podedoval njegov sin Stanko, ki takrat, ko je oče kupil trtje od Badovinca, še rojen ni bil. Lani pa se je začelo. Nečak Jureta Badovinca, Milan Badovinac iz Šiljkov, je lani spomladni na črnomaljskem sodišču dosegel, da so skoraj polovico te Vukšiničeve njive, natančno 22 arov, prisodili njemu. Izkazalo se je namreč, da sta na tej njivi dve parcelni številki, v kupni pogodbi pa je bila zapisana samo ena. Po razlagi Milana Badovinca iz Šiljkov, ki je ta del njive tudi iztožil, naj bi bil njegov stric Jure Badovinac pred več kot 60 leti Vukšiniču ne prodal svoje zemlje, marveč očetovo in bratovo. Njegov brat, Milanov oče, je bil v prvi svetovni vojni zajet v Rusiji, od koder se je vrnil šele leta 1954. Tisti del njive, ki je bil očetova last, da so dali v

pogodbo, drugača, ki naj bi pripadala Milanovemu očetu, pa ne. Ko je možak po vrnitvi iz Rusije za vso stvar zvedel in ko je videl, kako živijo Vukšiničevi, naj bi bil rekel: »Ker je siromak, naj mu bo,« in vso stvar pustil pri miru. Njegov sin Milan pa očitno ni mislil tako in je vso zadevo prignal na sodišče. Po njegovih besedah je njegov stric Jure Badovinac v Kanadi, kamor se je izselil leta 1969, umrl, tako da on, ki je bil pri vsej stvari od začetka zraven, ni mogel povedati, kaj in kako se je v resnici zgodilo.

A spet se je potrdilo, da je življenje lahko bolj domiselno od domišljije. Januarja letos se je Jure Badovinac, ki naj bi bil v Kanadi umrl, od tam živ in zdrav vrnil in se z ženo naselil v Metliki. V našem časopisu je prebral članek o tem, kako so Vukšiniči prišli ob pošteno kupljeno zemljo in kako je njega samega njegov nečak proglasil za mrtvega. Jure Badovinac pa ne samo, da ni mrtvec, ampak je pri 89 letih še kako živ, čil in krepek in dobrega spomina. »Leta 1918, ko mi je bilo 17 let, me je oče, ki je težko bolan ležal v postelji — imel pljučnico — poslal v Metliko, da sem od Ivana Malešiča kupil staro in zapuščeno

trtje. Mene je imel oče rad in meni je zaupal denar za nakup, češ da sem dober z njim in ker nosim njegovo ime. Nekaj dni zatem je oče umrl. Deset let kasneje, leta 1928, pa sem to trtje prodal Antonu Vukšiniču z Grabrovca, ki je vse pošteno plačal, kot sva se dogovorila. Spominjam se, da je bil to takrat velik denar, ki sem ga porabil za svatbo,« je začel pripoved Jure Badovinac, trštati in pokončni žumberčan, ki je v dolgem življenju marsikaj skusil, prepričan pa je, da največ velja poštenosti. »Nečak mi je pred časom pisal v Kanado, naj mu dam polnomočje za trtje pri Metliki. »Kaj si znoel?«, sem mu odgovoril. Stari Vukšinič mi je tisto trtje leta 1928 pošteno plačal, sedaj pa naj bi ga njegovemu sinu vzel! Če mi revežič dinarja ne bi dal, bi bilo v vseh teh letih, kar to zemljo obdelujejo, po pravici njihovo! Kakšno je to sodišče, ki tako sodi?! Ko sem prišel v Metliko, se je nečak oglašil pri meni, a sem mu svoje povedal. Revežu si njegovo zemljo vzel, sedaj pa zapuš-

čena leži. Seveda, računam je, da bodo gradbene parcele in da bo zemljo drago prodal. Ampak ne bo nič iz tega! Brž ko sem prebral v časopisu, kaj je nečak naredil, sem ovestil Vukšiniča, naj pride k meni. Skupaj s šla na sodišče v Črnemelj, kjer sem povedal kakšna je resnica. Hotel je, da bi on plačal prevoz v Črnemelj. Nič nisem hotel, revežič poštenjak bo meni plačeval, še kaj! Nič, še liter vina sem dal. Pravica mora zmagati!

Badovinac je že na stara leta, pri 68, z ženo odšel v Kanado k sinu, ki si je tam ustvaril lepo premoženje. »Sin je imel štiri hiše, farmo, ki meri 100 hektarjev, pa še kaj. Miljonar! Tam sva z ženo krasno živela. Meni ni pustil nič delati, češ da sem se nadelal žumberku. Imel sem precej dobro družbo prijatelje lovcve in ribiče. Celih 68 let sem lovec, in to takšen pravi, neustrašen. V Kanadi sem streljal vse zveri, tudi velike medvede, pumo, vse. Vendar se žena nikakor mogla navaditi na življenje v Kanadi in po njeni smrti je vse bolj silila domov. Tako sva začetku leta prišla v Metliko in se naselila daljnem ženinem sorodniku, kjer plačujem za sobo in hrano po 700 dolarjev na mesec, sedaj hočejo 800 dolarjev. To je drago in druge stvari niso v redu, zato bova šla raje lep in urejen metliški dom počitka, kjer bi imela vsaj oskrbo veliko ceneje.«

Čili Jure Badovinac se bo tako še naprej vsak dan lahko sprehodil po Metliki, kjer od mladega pozna stare Metličane in oni ga. In vsakemu lahko, poštenjak, odkriti ogleda v oči.

A. BARTIČ

NAGRADA V SEMIČ IN SEVNICO

Žreb je imel zaradi praznikov nekaj več dela, saj je moral izbrati izmed reševalcev dveh nagradnih križank, in sicer je izbral TEJO MATAKOVIČ iz Semiča in ANICO ČUBER iz Sevnice ter jima podelil knjižni nagradi. Nagradjenkama čestitamo in jima želimo prijetno branje!

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 14. maja na naslov: Uredništvo Dolnjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 17.

REŠITEV 15. IN 16. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 15. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: VRISK, AID, PREMIER, NDR, ENIJ, ADEN, TOT, NPR, DE MAIZIERE, ANETO, RIAL, PRAVO, ONI, SKI, LESK, BREME, IZ, AN-TARA, SEMITI, STORILEK, KONJ, TAN, SAGO, ANAA.

Pravilna rešitev 16. nagradne križanke pa se glasi: RIKO, SMRT, ATOL, LEAR, PAMIR, IKS, OLIVIER, PROTEST, SE, NAT, ATEI-ZEM, STAR, PTT, KAMA, TIMA-VA, IBERI, OTEPINE, ATONA, PA-VEK, KARAKAL, ANITA, SKI, ARA.

MISLI

Ideje so vedno imenitne. V življenju pa iz njih nastane vse kaj drugega.
VLADIMIR KAVČIČ

Ljubezen do kapljice in geni

Raziskovalci so prišli na sled genu, ki je morda odgovoren za to, da nekateri postanejo žrtve alkohola, drugi pa ne — Cez 10 let morda že zdravilo

Znanstveniki so že dolgo sumili, da sta nagnjenost k uživanju prevelikih količin alkohola in iz nje izvirajoči alkoholizem vsaj delno pogojena z dednostjo. Ugotavljali so, da so otroci staršev alkoholikov bolj ogroženi od alkoholizma in da pogosteje zapadejo vanj kot otroci nealkoholikov. Študije so tudi pokazale, da otroci iz družin, kjer je alkoholizem doma, kažejo večjo odpornost na učinke alkohola kot otroci nealkoholičnih staršev. Te izkušnje je potrdilo tudi še posebej zanimivo merjenje možganskih valov pri otrocih iz alkoholiziranih in nealkoholiziranih družin. Raziskovalci so pri otrocih alkoholikov ugotovili poseben in le zanje značilen vzorec. Ta odkritja in rezultati laboratorijskih poskusov z živalmi, kjer se je pokazalo, da je mogoče laboratorijske živali vzgojiti tako, da uživajo alkohol ali pa ga ne prenašajo, vse to je znanstvenikom dovolj jasno namigovalo, da je nekaj v genih posameznika, kar ga postavlja v bolj ali manj rizičen položaj do uživanja alkohola. Vprašanje, na katerega dolgo niso našli odgovora, je seveda, kaj je to.

Pred dvema tednoma so raziskovalci sporočili javnosti, da jim je uspelo prvikrat v zgodovini medicinskih raziskav odkriti gen, ki morda igra odločilno vlogo pri tem, ali posameznik postane alkoholik ali pa ostane navaden pivec. Iz laboratorijskih tako prihaja potrdilo, da je alkoholizem najverjetneje res telesna bolezen, nad katero posameznik ne more imeti odločilnega nadzora. Odkritje, objavljeno v Journal of the American Medical Association, »odpira okno upanja za zdraviljeje alkoholizma«, kot trdi soavtor prispevka dr. Ernest Noble s kalifornijske univerze. Če bo poročilo vzdržalo preverjanja, bodo lahko zdravniki razvili načine za krvne teste in načine zdravljenja alkoholizma v naslednjih desetih letih.

V študiji so objavljeni rezultati preiskav vzorcev možganskih tkiv 70 umrlih oseb. Polovico jih je bilo alkoholikov,

polovico pa ne. V možganskem tkivu so iskali sprejemni gen D2, ki vpliva na sposobnost celic za absorpcijo dopamina, enega od možganskih kemičnih transmiterjev, zelo pomembnih snovi,

ki vplivajo in odražajo dogajanje v telesu. Ta gen naj bi bil odgovoren tudi za to, da nekateri ljudje postanejo alkoholiki, drugi pa ne. Raziskovalci so bili presenečeni, ko so ugotavljali, da je omenjeni gen prisoten v 77 odst. primerkov možganskega tkiva alkoholikov in samo v 28 odst. nealkoholikov. »Povezava alkoholizma in prisotnosti gena je presenetljivo močna,« pravi dr. Enoch Gordis, vodja ameriškega nacionalnega inštituta za raziskovanje alkoholizma.

Kako sprejemni gen za dopamin predisponira posameznika za alkoholizem, raziskovalci še ne vedo, toda dopamin je potrjeno povezan z obnašanskim vzorcem, za katerega je značilno pozelezen in iskanje užitek. Koristi tovrstnih raziskav, če bodo seveda rezultati potrdili, da so razisko-

valci na pravi poti, bi lahko bile ogromne. Strokovnjaki menijo, da bi v petih letih lahko izpopolnili praktični način testiranja krvi za prisotnost sprejemnega gena D2 in tako pravočasno ugotavljali, koga nevarnost alkoholizma bolj ogroža. V naslednjih desetih letih pa bi bilo mogoče že pripraviti in uporabljati zdravilo, ki bi bodisi blokiralo delovanje gena ali pa kontroliralo nekatere oblike alkoholizma s spreminjanjem absorpcije dopamina. Morda bo celo mogoče z genskim inženiringom sumljivi gen odstraniti.

Vendar strokovnjaki svarijo pred tem, da bi gen oziroma del genske snovi imeli kar za gen alkoholizma. D2 namreč niso našli pri 20 odst. alkoholikov, kar kaže, da so pri nastanku alkoholizma vpleteni tudi drugi vzroki. Morda še drugi, za zdaj nepoznani geni, gotovo pa tudi vzgoja posameznika ter okolje, v katerem odrasča.

Vpliv okolja je pomemben činitelj. V nekaterih družbah, kjer je uživanje alkohola grešno, alkoholizma skoraj ne poznajo. Prav tako okolje vpliva na to, da je med alkoholiki več moških kot žensk. V družbah, kjer tolerirajo uživanje alkoholnih pijač, ne velja enaka mera tolerance za ženske kot za moške.

Vsekakor bodo potrebne še mnoge raziskave, predno bo vloga genov v alkoholizmu jasna in potrjena. Upanje je, da bo ljudem morda le uspelo obvladati to veliko zlo sodobnih družb. Za Slovence je alkoholizem še posebej hudo zlo, saj so Slovenci med tistimi narodi, ki radi trkajo s kozarčki.

MiM

Prepir je gotovo ena izmed najbolj nekoristnih človekovih dejavnosti.

JANEZ KOČIJANČIČ
Prave narodne sloge Slovenci nikoli nismo poznali.

ALOJŽ TRSTENJAK

Ne samo Afrika

Predniki človeka so bili razširjeni po svetu

Indijski arheologi so pod usedlinami vulkanskega pepela ob osušeni strugi reke Kukdi, kjer je znano arheološko najdišče Bori, na več mestih izkopali preprosta kamnita orodja in druge predmete. Kot ocenjujejo, naj bi jih izdelal in uporabljal zgodnji človekov prednik.

Odkritje ni pomembno samo za Indijo, ki se že tako lahko pohvali s številnimi bogatimi arheološkimi najdišči, marveč ima svetoven pomen, saj najdbe dokazujejo razširjenost človekovih prednikov zunaj ozemlja Afrike. Afrika je med raziskovalci razvojnih poti človeka znana kot zibelka človeštva, številne najdbe pa so to teorijo že večkrat potrdile.

Indijski arheologi so v Boriju izkopali več kot sto predmetov in orodij, narejenih zvečine iz trdega bazalta. Predmeti so različno stari. Mlajši segajo v obdobje mlajše kamene dobe pred 20 tisoč leti, najstarejši pa so presenetljivo stari, saj so jim določili milijon štiristo tisoč let. Tudi po obliki je orodje podobno tistemu, ki so ga odkrili v plasteh starejše kamene dobe drugih svetovnih arheoloških najdišč.

NAGRADNA KRIŽANKA

17

DL	NAPREDOVANJE V SLUŽBI	OTOČJE V BALTSEM MOKRU	LESNATI DELI OTRTEGA LANU	LAT. UMETNOST	TRAVNŠKA ZDRAVILNA RASTLINA	SESTAVIL J. UOR	VISTA OBVALA	ZAPREKA	DL. MESTO SENEGALA
NASTAVNI ZAJEDALEC						POSODA ZA TROKONE			
KLIC K DROŽJU						FLM. GRALKA GARDNERJEVA GR BOGINJA ROBOVITNOSTI			
PROSTOR ZA GOZDNE SADEK									
AZUSKI VELETOK VOLJK V TAMJU				PIŠA DEL NOGE					
					UGASEL VULKAN PORCELANSKA GLINA				
DL	REK	NEKDANI RIŠU VLADAR SREDNJE FR. DRIP. PAS-DE-CALAIS		TISKARSKI NOZ MOČVIRNAT SVET				POSTOPAC	DOBA
RAVNALEC				KRALJ V GOR. NESAVSKI DOLINI RN. PESNIK					
REDKEŠE MOŠ ME				VITEČ SE DEL MOTORJA KEM. SIMBOL ZA TANTAL				AM. POROČEVALSKA AGENCIJA NAGON	
KRČENJE				BELG. SKLADN. TEL. JEL. STOL. ORLANDO DL. AVT. OZNAKA VENEZE					
OVVALNA SREDSTVA								SL. PIŠATELJ ZGOD. POVEŠTIVAN	
BONEC FLEVEL				JEMENSKA LUKA				NADAV	

Exmoorska pošast kolje

Nepojasneni skrivnostni pokoli ovac na samotnih kmetijah Exmoora — Klataški pes ali puma?

Po odličnih gozdovih in močvirnih Exmoora se plazi skrivnostna zver, ki ponoči pride iz temnih gozdov in v hlevih samotnih kmetij zaprtarja prave pokole drobnice. Od leta 1983, ko se je skrivnostni klavec prvokrat pojavil, je bilo na enak, a nepojasnen način ubitih več sto ovac. Za vse pobite ovce je značilno, da jim je neznan klavec pregriznil vrat, odgriznil levo uho, razpraskal kožuh in jim izpil kri. Nihče doslej ni videl zver, niti ni bil neposredna pričča napadu na domače živali. Vendar pa domačini vedo, kaj je na delu — exmoorska pošast.

Prvi preiskovalci pokolov so menili, da gre najbrž za potepnega velikega psa. Toda tudi potem, ko so postrelili 25 sumljivih klataških in drugih psov, se je klanje nadaljevalo. Lokalni časopis je razpisal nagrado tisoč funtov za sliko exmoorske pošasti.

Razpisana nagrada in govornice, ki so se bliskovito razširile, so pripeljale v kraje, kjer se pojavlja pošast, kar nekaj poklicnih konjedercev in lovcev. Preiskali so gozdove in barje, vlekli za seboj kose mesa, da bi privabili pošast, vendar brez uspeha. Tudi ostrostrelec s puško, posebej opremljeno za nočno streljanje, je zaman tri mesece stražil ponoči ob samotnih kmetijah. Pošasti ni bilo blizu.

Stvar pa se je spremenila, ko je nastopil upokojeni detektiv Eddie MacGee. Pregledal je sledove krempeljev in ugrizov na eni od zaklanih ovc in izključil možnosti, da bi moril pes ali njemu podobna žival. 69-letni bio-

log Nigel Briery je potrdil detektivne ugotovitve. Raziskal je nekaj primerov in preučil pričevanja ter nato v posebni knjižici Zalezuje ponoči, ki jo je napisal o exmoorski pošasti, postavil teorijo, da gre za eno od velikih mačk, najverjetneje za pumo.

Precej ugotovljenih dejstev govori v prid tej teoriji. Za pume je značilno, da svoj plen odvede v varno za uho ter da svojim žrtvam izpije kri. Vse to se je dogajalo pobitim ovcam. Toda problem je v tem, da v Veliki Britaniji ni pum.

Tako ostaja skrivnost exmoorske pošasti nerešena.

Ponarejanje

za domačo rabo

Z namiznim založništvom si pomagajo tudi kriminalci

Ko so detektivi sledili izvoru več sto ponarejenih čekov, s katerimi si je neznan zlikovec prisvojil več desetisoč dolarjev, jih pot na koncu ni pripeljala do skrivnega laboratorija premetene tolpe ponarejalcev, marveč do navadnega ameriškega doma v Vicksburgu.

V njem niso našli nič posebnega, le običajno računalniško opremo, ki jo je mogoče kupiti v vsaki trgovini z računalniki: osebni računalnik s tiskalnikom in optičnim skenerjem. Na trdem disku pa so odkrili tudi corpus delicti; disk je bil namreč poln digitaliziranih slik čekov, voznških dovoljenj in drugih dokumentov. Očitno si je računalniško navdahnjeni lastnik stanovanja naredil lepo zalogo dokumentov, s katerimi je potem goljufal in si na kriminalen način služil vsakdanji kruh, pravzaprav moramo napisati kar vsakdanjo potico.

Primer je poučen, saj kaže, kako kriminalno spretno in hitro izkorišča računalniško tehnologijo. V ozadju ponarejanj omenjene vrste je dandanes že povsem vsakdanja tehnologija namiznega založništva, ki tudi pri nas ni neznan. Namizno založništvo se je v zadnjem času še razširilo s poceni računalniki in vse cenejšimi laserskimi tiskalniki, ki omogočajo domačo izdelavo najrazličnejših tiskovin, ki jih ni mogoče hitro ločiti od pravih tiskarskih izdelkov.

Z uporabo optičnega seknerja pa se namizno založništvo zlahka spremeni v ponarejalnico. S skenerjem se gre prek izbranega dokumenta, naprava optično zaznane slike prevede v računalniške kode in v siliko dokumenta na ekranu je nato mogoče z grafičnimi računalniškimi programi po mili volji vnašati spremembe. Na koncu se spremenjen dokument še stiska z laserskim tiskalnikom in tu je ponarejena diploma, ček, naročilnica, matični izpisek, zdravniški recept za draga ali nadzorovana zdravila, sodnijska odločba, osebni dokument, sploh množina dokumentov, ki spremljajo dandanes posameznika in mu seveda tudi odražajo položaj.

Zoper tovrstno ponarejanje je na voljo dovolj učinkovitih sredstev. Odkar se je računalniško ponarejanje začelo širiti, tiskajo uradne dokumente na posebne papirje, uporabljajo posebne žige, ki jih je mogoče videti samo z določeno zornega kota in so za optični skener nevidni. Vendar pa bo previdnost pri delu z dokumenti in čeki vse bolj potrebna.

MiM

Ni vseeno kako

Potrošniki po svoje odločajo o načinu tunolova

Skoraj milijon delfinov vsako leto pogine v ribiških mrežah, ki jih po svetovnih morjih polagajo tunolovke. Še posebno v Tihem oceanu se delfini zelo radi zadržujejo v bližini jat tunov, česar si biologi ne znajo razložiti. To družje pa je za delfine usodno. Ko ribiči lovijo tune, zajamejo v mreže tudi delfine. In ker delfini niso ribe, se ujeti v mrežo utopijo. Prav tragična smrt za žival, ki je med vsemi bitji tega planeta najlepše uglasena za bivanje v svojem okolju!

V javnosti so delfini vse bolj priljubljeni. Ne brez vzroka, saj strokovnjaki odkrivajo, da so te morske živali po svojih sposobnostih kot nekakšni naši bratje v morju. Odkar se je razvedelo, da pri tunolovu poginejo take množine delfinov, so potrošniki prenehali kupovati konzerve s tunino.

Proizvajalci ribjih konzerv so se na padec prodaje hitro odzvali. Na tržišče so poslali več vrst konzerv s tunino, na katerih piše, da so v njih ribe, ulovljene na delfinom neškodljiv način. Tovarne so še posebej obvestile potrošnike, da posledje ne odkupujejo več tunine od tistih ribiških družb, ki uporabljajo take načine ribolova, s katerim povzročajo pogin delfinov. Prodaja se je popravila. Primer kaže, da je ekologija lahko učinkovita pri trženju.

vaša zgodba

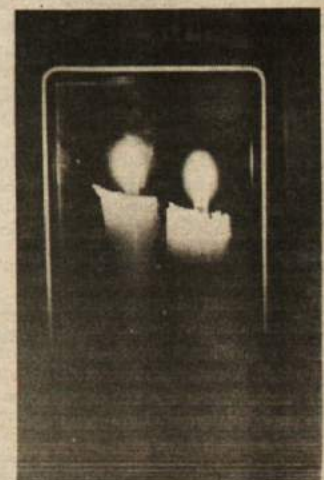
SVEČA

»In mati božja je vzela svojega mrtvega sina v naročje, srce se ji je krčilo v neizmerni bolečini.« Glas duhovnika se je izgubil, pogled mi je objel krsto pred seboj, pokrito z rožami. Misel je zaplavala preko vsega, kot da vidim bedno življenje Lojza, ki zdaj umirjen leži tu sredi nas. Končana je njegova kalvarija, za njim je vse. Tam, pri vzglavju ob krsti, gori velikanska sveča, sam bog ve, kolikim pokojnim je v tej mali cerkvi že gorela in kolikim še bo. Plamen v stolpni vdolbini se dviga, izginja pa spet plane kvišku in njegov odsev je videti v pozlati oltarja. Velikokrat sem videla to svečo, nikoli pa mi ni misel ob njej obstala v razmišljanju. Sveča, ki počasi izginjeva, ima podobo Matere božje, ki drži v rokah mrtvega sina. Nad podobo je veliki ALFA, pod njo OMEGA. Začetek in konec. Vsega. Vse je obsojeno na konec že na samem začetku. Kdaj se sprijaznimo s tem? Ali naše

solze na teh pogrebni slovesnostih niso delno tudi odraz naše lastne blede slutnje smrti vsakega? V mislih zagledam boren zaselek sredi hoste. Veliko sonca in miru, pa tako malo radosti v tistih par kočicah, kjer daleč od ljudi živi majhna pečica ljudi in je danes manjša še za enega. Tu je živel Lojz. Življenje ga je navezgodaj zaznamovalo, prikršalo za zdravje, mu dalo bedno zunanjo podobo, mu poklonilo manjšno pečico veselja in radosti ter zvrhano malho skrbi, problemov in gorja. Dan za dnem, leto za letom se je nizala ogrlica njegovega življenja in se zaključila nekega jutra, smrt ga je našla samega, nikogar ni bilo ob njem, ko se je soočil z najhujšo stisko, z adnjim slovesom. In zdaj ga spremljamo v poslednji dom, sem na vaško pokopališče, na ležišče, kjer vsakdo najde poslednji, neskaljeni mir. Sveča pomežikuje in me spet popelje sem, v cerkev, med množico, ki nemo poslušajo besede tolažbe in priprave na smrt vsakega, bliži

stisko najbližjih pokojnega Lojza. Pogled se mi spet ustavi na plamenu sveče. Mrzlo me strese. Koliko voska se bo še stopilo na njej, kolikokrat jo bodo še prižgali in ugasnili, predno bo zagorela meni? Dolgo je že tukaj, prav gotovo bo njen plamen tudi meno svetil, ko bom našla poslednji mir. Toda kdaj? Morda že jutri, kajti naše življenje je kot trava v vetru, minljivo vsak trenutek. Vsak trenutek je lahko zdaj in poslednji.

J.

svet v številkah

LETNA EMISIJA SO2

Med najhujšimi ekološkimi katastrofami, ki grozijo človeštvu, je pregrevanje ozračja. Zaradi emisije najrazličnejših plinov in snovi v ozračje se povečuje učinek tople grede, kar lahko privede do katastrofalnih posledic. Na tokratnem grafu si lahko ogledamo nekaj onesnaževalcev ozračja. Niso izbrani največji, to je Sovjetska zveza, Vzhodna Nemčija in drugi, marveč smo v pregled vzeli sredino, kamor se uvrščata tudi Jugoslavija in Slovenija posebej. Na grafu je prikazana letna emisija v tisoč tonah žveplovega dioksida.

Požar uničil večji del žage LK

Škode je za prek 20 milijonov dinarjev — Žaga dva meseca ne bo delala

KOČEVJE — Po načrtu so v obratu Žaga podjetja Lik Kočevje izvajali med 25. aprilom in 7. majem redni remont. Med prazniki, 30. aprila, pa je prišlo do požara, ki je uničil večji del žage, povzročil podjetju za nad 20 milijonov din škodo in v tem obratu zaustavil proizvodnjo za okoli dva meseca.

France Ivlerhar, direktor vzdrževanja pri Liku, pripoveduje o vzroku požara in njegovih posledicah tako:

»Do požara je prišlo, ko so mehaniki z aparatom za avtogeno varjenje rezali kovinski nosilec, ki ga je bilo treba zamenjati. Pri tem je nekaj isker padlo skozi špranjo v spodnji prostor, kjer so bile uskladiščene tudi gume. Po naših ugotovitvah je zato eksplodiral lesni prah in zažgal gume. Plamen se je kljub vsem previdnostnim ukrepom naglo razširil in zajel vsa žaga. Do požara je prišlo, čeprav smo površino, kjer so varili, prej pomočili z vodo in čeprav so bili poleg čev hidranta in gasilski aparati, pa tudi dežurni gasilec. Gasilec sam ni mogel pogasiti požara in tudi pomoč prisotnih delavcev ni pomagala. Ukrotili so ga šele gasilci, ki so prišli na pomoč.

Ogenj je uničil vhodni del žage do polnojarmenika. Zaradi visoke temperature so se zvili vsi kovinski okenski okviri. Popokale so šipe. Porušila se je streha. Poškodovane so garderobe in priročno skladišče. Uničenih ali poškodovanih je tudi več strojev, naprav in orodja, električna napeljava, betonski nosilci in drugo. Škoda se ni ocenjena, bo pa ogromna in bo gotovo znašala prek 20 milijonov din. Žaga bo za proizvodnjo usposobljena predvidoma šele čez dva meseca. Do takrat bomo nekaj delavcev žage zaposlili v drugih obratih Lika, nekaj v žagalnici v Podpreski, nekaj pa jih bo šlo na dopust.

Jože Hrovat, vodja kočevske podružnice zavarovalnice Triglav, pa je dejal, da je požar na žagi Lika daleč največja letošnja škoda v kočevski občini, saj bo znašala raje več kot manj od 20 milijonov din. Dodal je še, da se je zrušil del strehe, polnojarmenik je delno uničen, tračna žaga pa popolnoma. Konstrukcija je upognjena, komandni centri so uničeni itd.

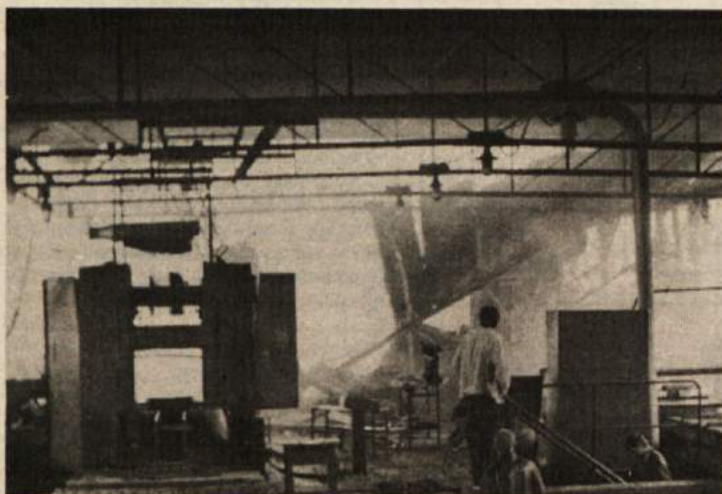
Predsednik občinskega izvršnega sveta Anton Turk (bivši direktor Lika) je dejal, da bo občinski izvršni svet po svojih močeh pomagal pri reševanju težav v Liku, ki so nastale zaradi požara. Predvsem so ta skromna sredstva občinskega sklada skupnih rezerv, ki so namenjena za odpravljanje težav podjetij, poleg tega si bo izvršni svet prizadeval, da bi dobil Lik pomoč tudi iz republiških virov.

Ob koncu naj spomnimo, da je leta 1968 žaga Lika popolnoma pogorela. Takrat so pri reševanju težav Lika pomagala druga podjetja, tako da so zaposlovala delavce žage, pa tudi solidarnostno so za Lik združevala denar.

J. PRIMC

NESREČA Z DETONATORJI

RIBNICA — Do hude nesreče je prišlo 30. aprila pri Vovkovi v vasi Sušje pri Ribnici. Ko je Anton Vovko dajal v polivinilno vrečko električne detonatorje, ki naj bi jih imel njegov brat Viktor Vovko iz Smarjških Toplic za miniranje, so detonatorji iz neznanega vzroka eksplodirali. Pri tem sta bila oba brata huje poškodovana in se zdravila v ljubljanski bolnišnici. Viktor je bil ob oko, Antonu je odrgalo štiri prste in poškodovalo oko, njegova žena Marija pa je bila lažje ranjena.

GORELA ŽAGA — Med rednim remontom na žagi kočevskega LK-a je prišlo do požara, ki je uničil večji del obrata in naredil za prek 20 milijonov dinarjev škodo, žaga pa bo tudi nekaj tednov zaprta. (Foto: J. Hrovat)

dežurni poročajo

OB BMX V KOLESARNICI — Kristjan Zemljčič in Dušan Slak, oba doma v Ulici Slavka Gruma 10, sta imela svoji kolesi BMX spravljivi v skupni kolesarnici bloka 24. aprila sta po dveh dneh oba zaman iskala svoji kolesi v njej. Neznani storilec je kolesi odpeljal in s tem vsakega lastnika oskodoval za 4 konvertibilne tisočake.

Z DELA PEŠ — 18-letni Slavko Galič iz Ivanje vasi se je 30. aprila zgodaj zjutraj pripeljal na železniško postajo v Mirni Peči s kolesom z motorjem APN in se nato z vlakom odpravil na delo v Novo mesto. Ko se je istega dne proti večeru vrnil v Mirno Peč in se hotel pohiteti domov, je ugotovil, da njegovega APN ni več. Miličnik za storilec, ki je lastnika oskodoval za 5.000 dinarjev, poizvedujejo.

S PLESA BREZ RADIA — 2. maja so bili črnomaljski miličniki obveščeni, da je Črnomaljčan Franc Tajner ponoči ostal brez avtoradiokasetofona Philips, vrednega okoli 2.500 din. Tajner je pustil svojo katroco proti koncu praznika dela pred gasilskim domom na Butoraju, kjer je bil ples. Ko se je po treh urah odpravil k odlođu, je ugotovil, da mu je medtem neznan storilec iz nezaklenjenega avta odnesel radio.

OB KOKOŠI — V noči na 1. maj je neznan storilec vlomil v kokošnjak Slavka Mlakarja iz Loke pri Straži. Odnesel je 10 kokoši in petelina in oskodoval lastnika rajmanj za 1.300 din. Za storilec poizvedujejo.

Tovarniška dvorišča tarča tatov

Modeli za opeko, lesene stene, sadike macesna, vodomer v zadnjih dneh aprila pristali v dolgoprstnih rokah — Slabo varovanje premoženja?«

NOVO MESTO, ČRNOMELJ, METLIKA — Seznam tatinskega blaga se prav neverjetno širi. Na udaru je tudi najrazličnejši družbenolastniški material, bolj ali manj na očeh in pri roki za tovarniškimi ograjami.

26. aprila je bila novomeška postaja milice obveščena, da je v zadnjih treh tednih neznan storilec na zemljišču tovarne zdravil Krka, ki je urejeno v park, populil 12 poldruhih meter visokih macesnov. Čigavo okoličje naj bi macesni poslej krasili, miličniki še poizvedujejo. Tovarna je oskodovala za 2.400 din.

24. aprila so odkrili tatvino v IGM Strešnik v Dobruški vasi. Prav tako še neznan storilec je prejšnje popoldne med 14. in 17. uro preplezal žično ograjo in iz tovarne ukradel 70 aluminijastih modelov za izdelovanje opeke. Strešnik je s tem oskodoval za 14.000 din. Miličniki poizvedujejo za storilec. Da bi se izdal z očitno konkurenco Strešniku, žal, ni upati.

26. aprila je odkril tatvino Pionirjev delovodja gradbišča PTC Metlika. Očitno je popoldne prejšnjega dne neznanec dvignil pokrov betonskega jaška, zaprl

ventil za vodo za gradbišče, odvil vodomer in ga odnesel s seboj. Kdo si je tako prihranil 2.000 din, miličniki še poizvedujejo.

Istega dne so odkrili tatvino tudi v IMV-TOZD Adria obrat Črnemelj. Dan ali dva poprej je neznan storilec iz neopredeljenega prostora obrata odpeljal 24 lesenih zaščitnih sten, velikih 2,30 krat 2 metra in 24 mm debelih, in s tem oskodoval obrat za 3.500 din. Sten storilec ni mogel odnesti v žepu, kako in kdo je to lahko storil neopaženo, bodo, upajmo, odkrili miličniki. Le ugrabimo lahko, ali so vse te kraje v kakšni povezavi s povečano zasebno graditeljsko aktivnostjo v zadnjih prvomajskih mini počitnicah.

V GOZDU NAŠEL MINO

ČRMOŠNJICE — 27. aprila dopoldne je Anton Nose iz Črmošnjic našel v gozdu Pungart v Kočevskem Rogu protiletalsko mino. Ležala je ob skali okrog 200 metrov stran od gozdne ceste Podstevnice—Podhosta. Gre za ostanek iz druge svetovne vojne. O najdbi je obvestil miličnike. Mino so ustrezno zavarovali, dokler je ne naredi neškodljive pirotehnik.

TAT UŠEL SKOZI ZAPRTA VRATA

KOČEVJE — Jože Klopčič s Trate XIV/18 v Kočevju je 30. aprila ob 21.55 prijavi lokalnim miličnikom poizkus odvezanosti psov. Čep ravno sta tako metliška kot črnomaljska občina pred približno dvema letoma sprejeli odlok o obveznem privezovanju psov zaradi ožukanosti območja s steklini (tudi letos je bilo že nekaj primerov stekline), pa je po naseljih odvezanih psov, ki ogrožajo varnost ljudi, zlasti otrok, vse več. Veliko pa je tudi ugrizov.

ŽUPNIKU UKRADLI AVTO

KOČEVJE, FARA — Po maši v Banjaloki je župnik Ivan Potrebuješ iz Fare 5 v nedeljo, 29. aprila, okoli 9.30 parkirali avto v Novih selih pred gostilno. Ključke je pustil kar v avtu. Župnikov avto je postal plen neznanega tatila. Tatu pa je bog kmalu kaznoval, saj se je že v nekaj 10 km oddaljenem Gučnem selu na hrvaški strani Kolpe zaletel v občestni kamen, da je zablokiralo kolo avtomobila, tati pa je pobegnil. Avto, na katerem je škoda za okoli 10.000 din, so miličniki iz Kočevja kmalu odkrili.

VLOM NA MEJI

KOČEVJE, PETRINA — V Petrinu ob Kolpi na meji s Hrvaško je bilo 30. aprila vlomljeno v bencinski servis. Neznani storilec so razbili steklo na vzhodnih vratih, našli v pisalni mizi ključ blagajne in iz nje ukradli za okoli 30.000 din gotovine, za okoli 18.000 din bencinskih bonov in še za okoli 5.000 din čekov ter tako oskodovali servis za okoli 63.000 din.

V GG Novo mesto-TOZD transport in gradnje Straža pa so 6. maja odkrili, da je med 20. in 23. aprilom neznan storilec prišel na dvorišče omenjenega tozda in iz parkiranega tovornjaka ukradel brisalca vetrobranskega stekla in rezervoar za zavorno olje. Za storilec poizvedujejo.

PO DOLENJSKI DEZELI

• Lastnik novomeškega TEENS kluba Tomo Bartelj je 29. aprila popoldne obvestil miličnike, da so bili ponoči v njegovem lokalno vlomilski gosti. Pregled je pokazal, da si je neznanec delo močno olajšal. Še v času, ko je bil lokal odprt, se je v njem tako dobro skrival, da ga lastnikov pomočnik ob zaključku dela v zgodnjih jutranjih urah ni videl in ga je zaprl v lokal. Iz najdljivi dolgoprstnež si je v zaprtem lokal postregel s 1.250 dinarji iz blagajne in iz pulta ter z zavojčkom marlboroja.

• Andreju Banu iz Velikih Brusnic bo letošnja noč na 28. april gotovo ostala še nekaj časa v spominu. Med njegovim obiskom novomeške »Osmice« mu je neznanec iz avta, parkirane v Dilančevi ulici, ukradel usnjeno jakno, vredno 7.000 dinarjev. Truditi se mu ni bilo treba, avto je bil namreč odklujen.

• Letošnji dan OF si bo gotovo zapomnili tudi 36-letni Anton Moravec s Ceste herojev 38 v Novem mestu. Tega dne zjutraj je namreč odkril, da mu je neznanec ponoči na pred blok parkiranem avtomobilu na silo odprl prednje levo steklo, nato odprl vrata in vzel s seboj avtoradiokasetofon. A lastnika zmikavti ni prikrjal le za glasbene užitke, ampak mu je tudi preprečil vožnjo. Po njegovem obisku je jugo namreč ostal tudi brez bencinske črpalke in razdelilne kape, ki se je selila na brata neznanega lastnika s kabli vred.

• Za tatove očitno res ni nič več svetega. V noči na 27. april je neznan storilec odtrgal ključavnico obešanko z dvokrilnih kletnih župniškega urada v Šentlovrencu pri Trebnjem in iz kleti odnesel v noč enajst kokoši. Župniški urad je oskodoval za dobra 2 tisočaka.

• Kar ob 17 kokiši in petelina je bil v noči na 25. april Janez Slak s Podboštja. Kokošnjak je bil sicer zaklenjen, a neznanega storilca je sran po okusnih bedrih gnala na zadnjost stran kokošnjaka, kjer je odstranil z njega desko in polovil pernate prebivalce. Za storilec poizvedujejo.

Vse več nevarnih najdb

Po številu najdenih neeksploziranih predmetov letos že prvi v Sloveniji — Kličite 985!

NOVO MESTO — Napovedi, da bo letos še več najdb nevarnih eksplozivnih predmetov kot lani, ko jih je bilo tudi veliko, se že uresničujejo. Po besedah Janeza Štruklja, ki pri sekretariatu za ljudsko obrambo skrbi za učiševanje takšnih najdb, je letos novomeška občina v tej statistiki povsem v republičnem vrhu, množi pa se tudi število zelo nevarnih najdb, kot je bila na primer pred kratkim najdba nemške odskočne mine pri Podturnu, le kakih deset metrov od ceste. Nevarna je bila tudi najdba sedmih bomb, napoljenih z bojnimi strupi. Le-te so uničili v sodelovanju z magistratom Janezom Kržanom in drugimi strokovnjaki iz Krke, in sicer tako uspešno, da so na kraju uničenja že po dobri minuti lahko hodili brez plinskih mask.

Letos so našli že tri večje in tri manjše avionske bombe, okoli dvajset ročnih bomb, nekaj min in nekaj topovskih granat. Tudi letos je največ najdb v Topliški dolini, kjer so bile pomembne partizanske delavnice in skladišča orožja. Najditelje neeksploziranih predmetov pozivajo, naj jih pri najdbi ne premikajo,

temveč naj najdbo zavarujejo in jo takoj sporočijo na občinski center za obveščanje, telefon številka 958, ki je odprt 24 ur na dan.

T. J.

NEVARNA NAJDBA — 155-milimetrska neeksplozirana topovska granata, ki jo je v nedeljo, 29. aprila, v bližini Podhoste pobral Janez Štrukelj, je bila brez detonatorja. Takoj zatem se je odpravil še po drugo, podobno granato, toda z detonatorjem, v gozd nad Podturnom.

Jubilej dragatuških gasilcev

Okrog 100 gasilcev bogatejših za orodno vozilo — Za podmladek se jim ni bati — Veliko pozornosti posvečajo požarni preventivi

DRAGATUŠ — Ob dragatuškem krajevnem prazniku je preteklo nedeljo praznovano visok jubilej, 80 let delovanja, tudi tukajšnje gasilsko društvo. Ustanovilo ga je 9 najprej mislečih krajanov, ki so prispevali tudi veliko lastnega denarja, saj so že ob ustanovitvi nabavili prevozno ročno brizgalno s 170 metri cevi. Kot še mnogokrat pozneje, so v prvih letih delovanja priskočili na pomoč tudi številni vaščani, ki jim je do začetka prve vojne uspelo zgraditi manjšo orodjarno.

Jaka Ivanič, predsednik dragatuškega gasilskega društva, kot pomembne mejnike v delu društva omenja leto 1952, ko so nabavili motorno brizgalno z zmogljivostjo 600 litrov na minuto, leto 1972, ko so dobili močnejšo motorno brizgalno (800 l/min.), ter leto 1974, ko so — tudi s pomočjo krajanov — nabavili prvi kombi. Ob letošnjem jubileju pa so bogatejši za orodno vozilo, za katerega so del denarja prav tako primaknili vaščani.

Delo v društvu, ki šteje okrog 100 članov ter desetino pionirjev, je v zadnjem času močno oživelo tudi po zaslugi predsednika. Čeprav so imeli dragatuški gasilci že zbran material za gradnjo gasilskega doma, katero naj bi pričeli leta 1941, pa niso nikoli prišli do doma. Zato pa sedaj v zadruženem domu urejajo svoj klub, v katerem bodo imeli tudi gasilsko muzejsko zbirko. »Sicer pa je naše društvo v Dragatušu čutiti na vsakem koraku tudi zato, ker

drugega tako množičnega društva v kraju ni. Vsako leto pridobimo nekaj novih članov, posebno zanimanje pa je med šolarji, zato se nam za podmladek

Jaka Ivanič

ni bati,« pravi Ivanič ter poudari, da je njihov cilj množično društvo, vendar pa morajo člani čutiti pripadnost gasilstvu.

Čeprav so v Dragatušu v zadnjem času kupili veliko gasilske opreme, pa pravega požara že dolgo niso imeli, morda tudi zato, ker posvečajo veliko

SMRT OB CESTI

KOČEVJE — Na regionalni cesti med Livodom in Mozlem je prišlo 3. maja ob 21.15 do hude prometne nesreče, v kateri je izgubil življenje 40-letni pomočnik direktorja kemične tovarne Melamin Kočevje Zdenko Kovačič, lažje pa je bil poškodovan 29-letni Roman Logar iz Kočevja. Do nezgode je prišlo, ker je vozilo zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste in je po okoli 50 m vožnje po travniku trčilo v osamljeno drevo. Avto (golf) je popolnoma uničen in je škoda za okoli 120.000 din.

IZ GARAŽE UKRADEN AVTO

ČRNOMELJ — 55-letni Vladimir Breznik iz Črnomalje je 5. maja zvečer parkirali svoj osebni avtomobil v garaži na Cankarjevi ulici. Naslednji dan je ugotovil, da je ponoči storilec vломil v garažo in avtomobil odpeljal neznanu kam. Za storilec odpeljali v novomeško bolnišnico, vozilo pa je utrpelo večjo škodo.

TREŠČIL V DREVO OB CESTI

LEŠNICA - 26-letni Marjan Blatnik iz Črmošnjic pri Stopičah se je 1. maja ob 23.10 peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti od Novega mesta proti Otočcu. Pri Lešnici je dohitel katroco in jo začel prhitevati, pri tem pa je zapeljal v levo na bankino ter čelno treščil v drevo, meter oddaljeno od ceste. Blatnika so ranjnjena odpeljali v novomeško bolnišnico, vozilo pa je utrpelo večjo škodo.

MLADOLETNA VLOMILCA

ČRNOMELJ — 14-letni K. J. in 15-letni M. D., oba iz Loke pri Črnomalji, sta osumljena, da sta v noči na 27. april vlomila v trgovino Mercator KZ Črnemelj. Iz blagajne sta vzela 400 din, iz bifeja cigarete in v trgovini nekaj prehrabnih izdelkov. V celoti sta Mercator KZ oskodovala za 5.000 din. V isti noči sta vlomila tudi v dva osebna avtomobila, eden je last KZ Črnemelj, drugi pa PTT Črnemelj. Pri tem sta naredila le za 200 din škodo.

OB PRIKOLICO ZA AVTO

TEŽKA VODA — 2. ali 3. maja je izpred nedograjene stanovanjske hiše na Težki Vodi zvonjalka enoosna prikolica za osebni avtomobil. Za storilec, ki je lastnika oskodoval za 3.000 din, poizvedujejo.

ŠTIRJE RANJENI PRI ČELNEM TRČENJU

KRŠKA VAS — 4. maja ob 12.10 se je 70-letni Stojan Letič iz Novega Sada peljal z osebnim avtomobilom po magistralni od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Krški vasi je začel prhitevati tovornjak, v tem trenutku pa je nasproti pripeljal z osebnim avtomobilom 33-letni Ivo Tutjič iz Maglaja, sicer na začasnem delu v Švici. Vozili sta trčili. Pri tem so bili poškodovani oba voznika, Letičeva sopotnica 58-letna Olga Letič in Tutjičeva sopotnica, 33-letni Pava Tutjič iz Maglaja. Zdravniško pomoč so jim nudili v brežiški bolnišnici. Na vozilih je nastalo za 200.000 din škodo.

KRONIKA NESREČ

OBRAČAL NA CESTI — 28. aprila ob 17. uri se je 27-letni Damir Gornik iz Luščiča pri Karlovcu peljal z osebnim avtomobilom po magistralni iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Karteljevem se je ustavil na parkirnem prostoru in potem zavil v levo na vozlišče, ker je hotel zapeljati preko vozlišča. V tem trenutku je iz smeri Zagreba pripeljal z osebnim avtom 29-letni Borislav Bajič iz Kraljeva in vozili sta trčili. Pri tem so se poškodovali: 29-letni Darko Drašković in 23-letna Dragica Jasnjič (oba iz Karlova), ki sta potovala v Gornikovem avtu, ter 29-letna Bajičeva sopotnica Vesna Bajič. Zdravniško pomoč so jim nudili v novomeški bolnišnici. Na vozilih je za 10.000 din škodo.

NEPREVIDNO NA LEVO — 1. maja ob 13.50 je 30-letni Radomir Jovanović iz Kosovske Kamenice peljal z osebnim avtomobilom od Ljubljane proti Zagrebu.

Pri Pripiljah je zavil na levo v trenutku, ko je za njim že prehitaval z osebnim avtom 30-letni Milorad Tadić iz Jesenice, in vozili sta trčili. Pri tem je bila poškodovana 57-letna Stanica Jovanović iz Bosanske Kamenice, sopotnica in Jovanovičevem avtu; prepeljali so jo v zagrebško bolnišnico. Na vozilih je bilo za 20.000 din škodo.

PREHITRO ZA KOLONO — 4. maja ob 12.20 se je 27-letni Davorin Pogačnik iz Nove Gorice peljal z osebnim avtomobilom po magistralni od Zagreba proti Ljubljani. Pri Biču je dohitel stoječo kolo vozil in kljub zaviranju trčil v avtomobil, ki ga je vozil 20-letni Hazim Dodić iz Cazina, sicer na začasnem delu v ZRN. Pri tem je bil poškodovan Dodićev sopotnik 38-letni Ibro Redžić iz Cazina, ki so mu nudili zdravniško pomoč v novomeški bolnišnici. Na vozilih je za 10.000 din škodo.

Pintar dovoj hiter za Miskolc

Na kvalifikacijskem tekmovanju v speedwayu za svetovno prvenstvo je v Krškem zmagal Furlanetto — O trojici je odločal žreb — 16. mesto domačinu

KRŠKO — Dve večji pririditvi, ki so ju spravili pod streho v minulih dneh slovenski organizatorji speedwayskih dirk, kažeta, da je tekmovalna sezona v tej športni zvrsti v polnem zamahu. Za Ljubljanci, ki so 1. maja na šišenskem stadionu Ilirije organizirali kvalifikacijsko tekmovanje za svetovno prvenstvo ekip v speedwayu, so krški motociklistični delavci pripravili prejšnjo nedeljo kvalifikacijsko tekmovanje za svetovno speedwaysko prvenstvo posameznikov.

15, 2. Kalina (ČFSR) 12, 4. Funk (Avstrija) 12 — po dodatni vožnji, 5. Salomon (It) 9, 6. Pintar (Jug) 9, 7. Bössner (Av) 9 — po žrebanju, 8. Jadek (ČFSR) 8, 16. R. Špitaler (Jug) 1 itd.

RAZBURLJIVI TRENUTKI — Najtežja ovira za tekmovalce v spustu po divji Kolpi je bila brzica pri vasi Ribjek. Na fotografiji je trenutek, ko je tekmovalček številka 8 zapeljal preveč v levo in nasedel na skalah, medtem pa ga prehiteva tekmovalček številka 9. To se je dogajalo 2. maja. (Foto: Primc)

Pet dni na divji Kolpi

Prvenstvo Jugoslavije v kajaku in kanuju na Kolpi pri Osilnici — Najboljši tekmovalci Slovenije

OSILNICA — Tekmovanje na divjih vodah Kolpe v kajaku in kanuju je trajalo 5 dni: od 28. aprila do 2. maja. Štiri dni so potekala tekmovanja za prvenstvo Jugoslavije v spustu in slalomu (odprl ga je predsednik občinske skupščine Kočevje Alojz Eržen), en dan pa je bilo tekmovalje (slalom) za memorial pokojnega pisatelja in osilniškega rojaka Toneta Ožbolta.

vsa najboljša mesta zasedli hrvaški tekmovalci. Pri ženskah je našim tekmovalkam krepko mešala štrene pri slalomu Sandra Berger (Nemčija), pri spustu pa je bila najboljša odlična Viktorija Mrdjenović iz hrvatske Kostajnice.

Tekmovanj se je udeležilo okoli 150 veslačev iz Jugoslavije, Avstrije in Nemčije. V tekmi za pokal narodov je bil vrstni red tekmovalcev ekip jugoslovanskih narodov tak: 1. Slovenija, 2. Hrvaška in 3. Srbija. Kot najboljši tekmovalce domačega KSD Tone Ožbolta iz Osilnice je že drugo leto zapored dobil pokal Anton Stumac, vendar je treba resnici na ljubo dodati, da so njegovi rezultati še daleč za rezultati drugih tekmovalcev, vsak začetek je vedno skromen.

Rezultatov v posameznih vrstah tekmovanja in skupinah ter disciplinah je toliko, da ne moremo naštetih vseh. Zapisati pa je treba, da so bili med najboljšimi v K-1 in C-1 znani slovenski tekmovalci svetovnega slovesa Abramčič, Čizman, Skok, in to v slalomu, v spustu pa se jim je pridružil še Arnautovič (Ada), v C-2 pa so

OREHOVICA — Na igrišču pri osnovni šoli v Orehoviči je bil 29. aprila letos že 12. tradicionalni turnir v malem nogometu za prehodni pokal KS Orehovica. Že drugič zapored je zmagal domači Camberk pred Mokrim Poljem in drugim mokrpoljskim klubom.

Mačehovska skrb za »otroke«

ČRNOMELJ — Črnomaljska prispevna stopnja za telesno kulturo je bila z 0,20 odst. doslej med najnižjimi v Sloveniji, in sicer na 54. mestu med 65 občinami. Ob zniževanju prispevnih stopenj zaradi razbremenjenosti gospodarstva pa znaša prispevna stopnja le še 0,17 odst., s čimer pa se ni strinjač črnomaljski odbor za šport, saj je prepričan, da je tako prispevna stopnja za telesno kulturo že najnižja v Sloveniji. Odbor je ponudil celo svoj odstop.

Razumljivo je, da bodo s tem, ko bo za telesno kulturo po sedanjih načrtih prišlo letos za 80 tisočakov manj denarja, prikrajšani vsi izvajalci športne dejavnosti pa tudi športna dvorana. Pred časom je bilo na skupščini izglasovano, da se del sredstev telesnokulturne skupnosti nameni tudi za vzdrževanje športne dvorane. Ta pomoč naj bi predstavljala 25 odst. stroškov dvorane, vendar je bil lani delež le še 5 odst., bojijo pa se, kakšen bo glede na zniževanje prispevne stopnje v letošnjem letu.

Za dvorano, s katero upravlja črnomaljska srednja šola, šola namreč od republike ne dobiva posebej denarja. Osnova za izračunavanje materialnih strokov v šoli so na republiški programi. Na osnovi teh izračunajo površino, za katero potem plačujejo stroške, ta pa je v črnomaljskem primeru dobrih 2.000 m² (sem je všeta seveda tudi telovadnica). Sama športna dvorana pa meri 2.200 m². Res, da na srednjo šolo kot uporabnika dvorane odplača četrtina stroškov v dvorani, vendar od izobraževalne skupnosti za telovadnico ne dobijo niti tega deleža. Tudi v šoli nimajo vira za pokritje teh 25 odst. stroškov, zato so prisiljeni dati celo zaslužek iz šolskih delavnic. Izgube si namreč ne morejo privoščiti, ker jim je ne bi nihče pokrtil.

Res je, da se srednja šola financira po republiških kriterijih, toda ostalo se rešuje v občini, torej tudi ostane (pre)velike športne dvorane. Toda v srednji šoli se marsikaj sprašujejo, kam pravzaprav sploh spadajo: občinska izobraževalna skupnost, izvršni svet in občinski proračun namreč nimajo do njih nobenih obveznosti. Toda vsaj občinska skupščina kot ustanoviteljica šole bi se morala kdaj vprašati, v kakšnih razmerah živijo njeni »otroci«. Že zaradi tega, da ne bi izgledalo vse tako mačehovsko in prepričano na milost in nemilost.

M. BEZEK-JAKŠE

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

roket

I. SRL, moški, 19. kolo: KRŠKO — INLES RIKO 26:32 (12:18) Krško: Božič, Bernardič 2, Cerovšek, Grmšek, Bogovič 3, Kozinc 2, Keše, Žagar 3, Kekič 8, Glaser 6, Voglar 2, Kuhar.

Inles Riko: Lapajne, Ambrožič, Šilc, Mikulin 1, Marolt, Djokič, Mihelič 9, Lear 8, Tomšič 1, Mate 12, Fajdiga 1, Škafer.

LESTVICA: 1. Slovenj Gradec 30, 2. IUV Usnjaj 25, 3. Ajdovščina 21, 4. Inles Riko 20, ..., 12. Krško 11.

I. SRL, ženske, 15. kolo: DRAVA — ITAS KOČEVIJE 18:26 (8:11), FUŽINAR — IMV NOVO MESTO 27:23 (14:11)

Itas Kočevje: Stefanišin, Klarič 1, Guštin 4, Klančnik, Vuk 3, Križman 2, Jerič 7, Lindič, Bojčević 6, Dragičević 3.

IMV Novo mesto: Butala, Popadič 3, Klobučar 1, Hvala 2, Derčar 4, Veselič 9, Ivaniš, Simončič 2, Pate 2, Bucalo.

LESTVICA: 1. Itas Kočevje 25, 2. F. Branik 24, 3. Burja Centrocoop 19, ..., 5. IMV Novo mesto 15 itd.

nogomet

SNL, 20. KOLO: POHORJE — ELAN 0:1 (0:0)

Elan: Rus, Princ, S. Mesojedec, Kamnar, Pavlin, Milanović, Koren, (Božovič), B. Mesojedec, Kostrevc, Dujakovič, Horvat (Klabič).

LESTVICA: 1. Izola 30, 2. Domžale 26, ..., 5. Elan 22 itd.

Pari prihodnjega kola 13. maja: Medved — Vozila, Rudar (TV) — Slovan, Elan — Mura itd.

METLIČANI NA KLEKU

METLIKA — Že 15 let metliško planinsko društvo prireja prvomajski izlet na Klek. Letos se je tega izleta udeležilo 50 planincev, med katerimi jih je bilo nekaj iz sosednjega Črnomlja. Najmlajši udeleženci je bil star komaj dve leti in pol, najstarejši pa okoli 60 let. Med izletniki je bilo več žensk, Rosaliničani pa za to priložnost vedno naredijo veliko metlo. Letos je bila dolga kar 3 metre.

IKARJEV NOV REKORD

DUNAJ — Ikar, ki je last Draga Lesa (Šentjerne) in na vajah Gustla Kajtna, je dosegel na kasaških dirkah na Dunaju svoj nov rekord 1:18,8/a na 1.800 m. S tem se je uvrstil v skupnem seštevku tekmovanja na 5. mesto, kar pomeni, preračunano v denar, 3.000 šilingov. Na kasaških dirkah v Komendi pa je bil Fabio (F. Antončič, Šentjerne) na 1.800 m drugi s časom 1:33,4.

GLIVAR PO ŠTIRIH ETAPAH PETI

ITALIJA — Srečko Glivar je zasedel 5. mesto v skupnem seštevku po štirih etapah 15. kolesarske dirke Giro delle Regioni v Italiji. Na mednarodnem članskem kolesarskem tekmovanju Henningertour pa je Jure Robič dosegel na 186 km dolgi progi med 321 tekmovalci iz 13 držav 26. mesto.

ZMAGA IN PORAZ NOVOTEHNE

NOVO MESTO — Ekipa novomeške Novotehne, ki igra v 1. A slovenski namiznotenški ligi, se je zadnje soboto doma pomerila z dvema štajerskima tekmečema. Mariborsko Strojno so Novomeščani premagali z rezultatom 6:3, s celjskim Ingradom pa so nesrečno izgubili s 4:5. Tudi najboljši novomeški igralec Jamšek si je s četrim porazom zapravl možnost, da bi bil po končanem tekmovanju proglašen za najboljšega igralca lige.

USPEH IVANETIČA

OSIJEK — Na državnem prvenstvu v streljanju s serijsko zračno puško, ki je bilo pred dnevi, je Ivanetič, član SD Iskra iz Semeča, dosegel imeniten uspeh. Zasedel je namreč peto mesto in le za 1 krog zgrešil bronasto odličje, to pa je hkrati njegova najboljša uvrstitev na državnih prvenstvih. Dobro je v Osijeku streljala tudi Smiljana Kos, članica novomeške strelske družine, ki je med 86 strelkami zasedla 24. mesto.

T. STONIČ

APRILSKI TURNIR POVŠETU

SEVNICA — Rednega mesečnega nitropoteznega šahovskega turnirja SK Milan Majcen iz Sevnice se je udeležilo 11 igralcev, zmagal pa je Martin Povše, ki je zbral 9 točk. Sledijo: Levčar 8, Kranjec 7, Smerdel 6,5, Šoper 5,5, Lazič 5, Štrbenšek 4,5 itd. V skupnem seštevku štirih turnirjev vodi Levčar s 37 točkami pred Lazičem 29, Povšetom 28, Smerdelom 26 itd.

J. B.

NA TENIS V OSILNICO

OSILNICA — V soboto, 12. in nedeljo, 13. maja, bo odprto teniško prvenstvo Osilnice, ki ga organizira Teniški klub Kočevje v sodelovanju z domačini. Štirje najbolje uvrščeni bodo prejeli denarne nagrade, bo pa tudi nekaj praktičnih nagrad. Prijave sprejemajo pred začetkom tekmovanja ali pa na telefon (061-801-508). Na lanskem takem tekmovanju je zmagal Mare Lovko iz Kočevja.

PREDSTAVA — V mestu ob Rinzi so bili na obisku športniki iz zahodnonemškega mesta Erckeshwika in pomerili moči z domačini. Kočevci so zmagali v nogometu in šahu, gostje pa so bili boljši strelci. Gostje so se predstavili tudi z vajami na obrokih (na fotografiji), ki veljajo v Nemčiji za zelo popularen šport. (Foto: M. Glavonjič)

Unitehna šesta

Kvalifikacije za 1. SKL

TREBNJE — Končalo se je tekmovanje v kvalifikacijah za vstop v 1. SKL. Uvrstili sta se ekipi šoštanjske Elektro in Slovenske Bistrice. Trebanjska Unitehna je zasedla 6. mesto z eno zmagovo, vendar je bil precejšen uspeh še sama uvrstitev v kvalifikacije. Pred sezono so namreč načrtovali obstanek v 2. SKL. V trebanjskem klubu že načrtujejo, kako naprej. Seveda je precej odvisno od rezultatov razgovorov s sponzorji, vsekakor pa so začeli delati na tem, da bi se v dveh letih uvrstili v 1. SKL. Zato poskušajo pridobiti kakovostnega igralca od drugod in dobro delati s svojo kadetsko in pionirsko vrsto, ki bosta ta mesec začeli tekmovali na republiški ravni. Letošnjo sezono so za KK Unitehno nastopali Matjaž Kotar, Matej Kamin, Alojz Rajar, Jože Kaferle, Roman Zarebec, Andrej Gričar, Bojan Vaupotič, Andrej Grandovec, Janez Erčulj, Alojz Skube, Ervin Bevc, Matjaž Bunc in Miro Huč, trener pa je bil Marko Grandovec. Obstojeci kader in morebitne okrepitve zagotavljajo Trebnjemu tudi v prihodnje dobro košarko. Košarkarji Unitehne se začnejo namreč že v prvih dneh maja pripravljati na naslednjo sezono. Udeležili se bodo več turnirjev in nastopali v Pokalu Republike Slovenije. Z dejavnostjo se želijo poistovetiti s krajem in občino in na svoj način obogatiti in izboljšati kakovost življenja v občini.

M. G.

POHORJE — ELAN 0:1 (0:0)

RUŠE — Bolj ko se prvenstvo bliža koncu, bolj prihajajo do izraza besede trenerja Klinčarovega, ki je že pred nadaljevanjem sezone zagotavljal, da bo Elan hit prvenstva. Trenerju Elana na roke tudi dejstvo, da Novomeščani mnogo bolje igrajo spomladi, kar se nekako potrjuje tudi to sezono. Novomeščani so tudi tokrat dokazali, da niso povsem naključno na 5. mestu in so že v začetku tekme dali vedeti, da bodo domačini zlasti v obrambi imeli z Elanom precej težav. Vse upe domačinov je pokopal nekaj minut pred koncem srečanja Kalabič, ki je ušel domači obrambi in premagal vratarja, s tem pa zagotovil novi dve točki za Elan. Po 20. kolu še naprej vodi Izola s 30 točkami, Elan pa je z 22 točkami na petem mestu. V nedeljo gosti na stadionu bratstva in enotnosti ekipo Mure iz Murske Sobotice.

M. GORENC

USPELI STRAŠKI TEKI

STRAŽA — Na letošnjem, že desetem prvomajskem teku je nastopilo 160 udeležencev, ki so se v 17 kategorijah pomerili na progi, dolgi od 400 metrov do 21 kilometrov. Med cicibani sta bila najboljša Boštjan Jerman in Urška Jakobovič, oba iz Vavte vasi, med pionirkami A je bila najhitrejša Jana Pugalj (Titovo Velenje), med pionirkami B pa domačinka Simona Kren. Med pionirji A je zmagal Boštjan Kovčič iz Loka pri Sevnici, med pionirji B pa Mitja Hren iz Vavte vasi. Domačinka Katja Klobučar je bila najhitrejša v kategoriji mladink, med mladinci pa Zlatko Beskorovajnik iz Loka pri Sevnici. V trimskem teku na 8 km je bila med dekletih najhitrejša Mateja Udovč, med fanti pa Robi Dragan, oba iz AK Novo mesto. V malem maratonu je pri mladincih zmagal Tone Vencelj iz Sevnice, med člani pa Uroš Velepec (V. P. Kranj). Med člani B je Jakob Kodrič iz Maribora dosegel najboljši čas proge, med članicami pa je bila najhitrejša Veronika Bohinjč iz Kopra.

J. P.

Sodelovanje planincev

Srečanje planinskih društev z območja Žumberak-Gorjanci v Sekuličih — Tesnejše sodelovanje

SEKULIČI — Na pobudo planinskega društva Monter iz Zagreba so se pred dnevi v domu tega društva v Sekuličih nad Radatoviči sestali predstavniki planinskih društev z območja Gorjancev in Žumberka oziroma tistih, ki so tako ali drugače vezani na spominsko območje Žumberak-Gorjanci. Že številni odzivi — med drugimi se je sestanka udeležil tudi predsednik Planinarskega saveza Hrvatske — na to v obeh republikah voljno nedeljo je pokazal, da je zanimanje slovenskih in hrvaških planincev za ta odmaknjeni, a lepi gorski del z obeh strani slovensko-hrvaške meje velik.

informacijami o objekih, poteh, akcijah itd. Vsako društvo naj bi vsaj enkrat na leto pripravilo izlete za propagiranje naravnih lepote in kulturno-zgodovinskih znamenitosti območja. O tem naj bi govorili tudi na predavanjih, v šolah in drugje. Izključno za to spominsko območje nameravajo pripraviti specializirane seminarje za vodnike, ki bi lahko delali tudi v turističnih organizacijah. Seveda sodi v ta okvir tudi tiskanje vodičev, planinskih kart, propagandnega in drugega materiala o tem območju ter tesnejše sodelovanje s turističnimi društvi in agencijami.

Ustanovili so koordinacijski odbor planinskih društev s širšega območja Žumberka in Gorjancev, ki naj bi po sebi spodbujal in usklajeval razne akcije na tem območju. Gre tako za vzdrževanje sedanjih in urejanje novih planinskih poti na tem območju, ki naj bi povezovala najbolj znane in obljubljene izletniške točke v Sloveniji in Hrvaški. Na tem območju naj bi osnovali skupno planinsko transverzalo pot, izdelali skupen koledar akcij, če se le da, izdajali občasen bilten z

Na pobudo predstavnikov Zelenih Novega mesta si bodo planinska društva s tega območja oziroma njihov koordinacijski odbor prizadevali za enotno obravnavanje Gorjancev in Žumberka v vseh občinah, ki sodijo v spominsko območje Žumberak-Gorjanci, in za učinkovito ekološko zaščito te prelepe gore, ki je med drugim na obeh straneh izredno pomemben in bogat r.zervoar najkvalitetnejše pitne vode.

A. B.

PLANINCI ZA GORJANCE IN ŽUMBERAK — Predstavniki planinskih društev z območja Žumberka in Gorjancev so se v nedeljo v žumberških Sekuličih dogovorili za tesnejše sodelovanje, skupno nastopanje in delovanje.

Kolikšne možnosti Krčanov?

Po porazu proti Inlesu Riku imajo krški rokometarji malo možnosti za obstanek v ligi — Zmaga Itasa

Krški rokometarji so si po srečanju v 19. kolu, ko so gostili ekipo Inlesa Rika, zelo verjetno že zapravlili vse možnosti, da bi tudi v naslednji sezoni igrali v 1. slovenski rokometni ligi. Po porazu proti Ribničanom so zdrsnili na lestvici na zadnje mesto. Srečanje je bilo po pričakovanih napeto, v njem pa so po poročilih s terena upravičeno zmagali gostje. Domačini so bili morda preveč pod vtisom svojega predzadnjega mesta na lestvici, s katerim so startali nad Inles Riko, in so zlasti v prvem polčasu igrali brez pravega člana.

niso dovolile presenečenja. Na Ptujju so bile v tekmi z Dravo vresktozi boljše, za njihovo prepričljivo zmago pa sta precej prispevali Jeričeva s 7 in Bojčovičeva s 6 zadetki. Ptujčanke so igrale brez prave obrambe, poleg tega pa so zapravile tudi precej žog v napadu, kar je sicer povprečno srečanje obrnilo v korist gostij, ki so bile ob koncu boljše kar za 8 točk. Slabše od Kočevk so se odrezale rokometarice novomeške ekipe, saj so v gosteh izgubile srečanje s Fužinarjem z dna razpredelnice. Ravenčanke so dobile oba polčasa, čeprav so jim gostje povzročile že precej skrbi z dobro igro na koncu prvega dela srečanja.

V slovenski ženski rokometni ligi igralke kočevskega Itasa tudi tokrat

Na Prilipah zmagal Janez Juhant

Nedelja, 29. aprila, je bila kot nalašč za 2. dirko motokrosistov za državno prvenstvo v razredu do 250 ccm — Ob progi nekaj tisoč ljudi

PRI LIPE PRI BREŽICAH — Druge dirke za državno prvenstvo v motokrosu v razredu do 250 ccm se je udeležilo 36 tekmovalcev. Že dopoldne so se pomerili v kvalifikacijski tekmah, najboljša trideserica pa je ob 14. uri startala tudi zares. Rezultati dirke so namreč veljali za uvrstitev na državnem prvenstvu za posameznike, za ekipe AMD, sponzorje in za republike. Tri vožnje po 15 minut (in dva kroga) so nudile obilo športnega užitka ljubiteljem motokrosa, ki se jih je ob stezi na Prilipah zbralo kar nekaj tisoč. K tako velikemu obisku sta gotovo pripomogla tudi izredno toplo vreme in praznična nedelja.

potrebni na strmini za startno rampo, ki so ji zaradi pravtinskih poletov z motorji že nadelo ime »Planica«. Za drugo presenečenje je poskrbel naš državljan, ki živi in dela v Švici. Že na začetku tekme je namreč napovedal, da bo za motogovalcu podaril 500 DEM. Glede na to, da nagrada za 1. mesto sicer znaša le borih 502,00 din, je bila to več kot očitno dodatna spodbuda za nekoliko bolj zagrižen boj.

leg Zdozca so barve Brežičanov zastopali še Simon Avbelj, Ivan Slopšek, Rok Gale in Miran Tojnk.

Med ekipami AMD je zmagalo AMD Ina Jaska (95), drugo je bilo AMD Samobor (79), tretje AMD Kompas Hertz (43). Največ točk med sponzorji je osvojila Ina Jaska, sledita pa ji Reiner Samobor in York Racing team Karlovac. Med republikami je močno zmagala Hrvaška (175 točk), ki se ponaša tudi s številnimi slovenskimi tekmovalci, 2. je bila Slovenija (99 točk). AMD Brežice je s 26 točkami doseglo ekipno 6. mesto, enako pa se je odrezal tudi njihov sponzor, Opekarna-Rudnik Brežice.

Med posamezniki vožnjami je prvo dobil Marjan Avbelj (AMD Samobor), medtem ko je v obeh preostalih vožnjah zmagal Janez Juhant (AMD Ina Jaska) in tako na koncu s 55 točkami osvojil 1. mesto tekme na Prilipah. Drugo mesto je zasedel Marjan Avbelj (48 točk) in tretje Bernard Urbanija (AMD Kompas Hertz) s 43 točkami. V AMD Brežice so največ pričakovali od Marjana Zdozca, ki pa se je uvrstival na 8. in na 10. mesto, na koncu moral zadovoljiti z 8. mestom. Po

Tudi po drugi tekmi v razredu do 250 ccm (prva je bila v Savskem Marofu sredi aprila) ostaja vrstni red tekmovalcev, ki so pri vrhu državnega prvenstva, nespremenjen: še naprej vodi Janez Juhant pred Marjanom Avbeljem in Bernardom Urbanijo. Tretja dirka za državno prvenstvo v motokrosu bo 10. junija v Karlovcu.

B. D.

PRIVLAČNO IN NAPORNO — Prilipska steza je med tekmovalci in privrženci motokrosa znana po atraktivnih skokih.

ZALOG ZMAGOVALEC

STRAŽA — Na tradicionalnem prvomajskem malonogometnem turnirju v Straži, ki ga organizira tukajšnji Partizan, je zmagala ekipa Zaloga, za njo so se zvrstili Srobotnik, Kregarjev hrib, Ljuben, Zeleni gaj, Paradiž, Praproče, Šviri panterji, Vavta vas, Partizan, Zeja, Šmarnice in Štrudelj. Ekshibicijska tekma med vino-grudniki Ljubna in Straške gore se je končala neodločeno. Izkupiček s turnirja bodo namenili za asfaltiranje vaške poti.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 11. V.

8.35 — 11.35 in 15.30 — 0.50
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
11.25 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
TEDNIK
17.45 IMPRESIJE, balet
18.15 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 BAJKE NA SLOVNSKEM
20.55 SMILEYJEVI LJUDJE, zadnji del
angl. nanizanke
21.50 DNEVNIK 3
22.10 OČI KRITIKE
22.50 HOTEL PARADIŽ, angl. film
0.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.50 Studio
Maribor — 19.00 Čez tri gore — 19.30
Dnevnik — 20.00 Koncert — 21.00
Vprašanje ZIS — 22.00 Odprto prvenstvo
Slovenije v tenisu (reportaža iz Doma-
žal) — 22.15 Video noč

TV ZAGREB

8.30 Mati Zemlja — 9.00 Kontaktni pro-
gram — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski
program — 12.35 Prezri ste, pogledite —
13.30 Kvizkoteka (ponovitev) — 14.50
Poročila — 15.00 Ponovitev nočnega
programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20
Izobraževalni program — 17.50 Oddaja
za otroke — 18.20 Številke in črke
— 18.40 Risanka — 18.45 Muppet show
— 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Senca na
soncu (zadnji del amer. nadalj.) — 20.55
Pogovor z dr. Janezom Drnovškom —
21.55 Dnevnik 3 — 22.15 Kulturni ma-
gazin — 23.15 Šport danes — 23.20 Noč
z vami — 1.20 Poročila

SOBOTA, 12. V.

8.05 — 1.00 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-
SKE TVORNOSTI
13.30 VIDEO STRANI
13.40 ROCK KOMPAŠ, ponovitev
14.25 PAST ZA STARŠE, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
16.55 ŠPORTNI DOGODEK
18.25 VAŠ ZELENJAVNI VRT, ponovi-
tev 5. dela
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KOLO SREČE
22.05 DNEVNIK 3
22.25 GREHI, amer. nadalj., 4/7
23.15 TAT OTROK, amer. film
0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

14.55 Odprto prvenstvo Slovenije v Teni-
su — 17.00 Satelitski programi — 19.00
Kako biti skupaj — 19.30 Dnevnik —
20.15 Alpski večer — 21.45 Filmske
uspešnice: Jetniški blues (ameriški film)
— 23.25 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz šolskega
programa — 10.30 Čebelica Maja —
11.00 Serijski film — 13.00 Družinski
magazin — 15.10 Ranfuzel (igrani film)
— 16.00 Kritična točka — 16.45 Dnev-
nik 1 — 17.00 Narodna glasba — 17.30
Horvati izbor (TV film) — 18.15 Sedmi
čut (oddaja o prometu) — 18.25 Doku-
mentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 —
20.15 Alf (humor. oddaja) — 20.50 Bru-
baker (amer. film) — 22.30 Dnevnik 3
— 22.45 Sportna sobota — 23.05 Poroči-
la v angleščini — 23.10 Noč z vami —
1.10 Poročila

NEDELJA, 13. V.

8.25 — 12.40 in 13.55 — 23.45
TELETEKST
8.40 VIDEO STRANI
8.50 OTROŠKA MATINEJA
10.15 GREHI, 2. del amer. nadalj.

11.00 ALO, ALO, humor, oddaja
11.30 VIDEO MEH
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEO STRANI
14.10 FORMULA 1, 5. del franc. nadalj.
14.55 IZBOR ZA PESEM EVROVIZI-
JE, posnetek
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
17.20 VOZLJO PONOČI, amer. film
(ČB)
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BALKAN EKSPRES, 8. del nadalj.
20.55 POMLADANSKI 3x3
22.25 DNEVNIK 3
22.45 SOVA
SHAKA ZULU, 1. del amer. nadalj.
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 14.00 Imola: F-1
10.00 Oddaje za JLA in igrani film —
13.00 Nedeljsko športno popoldne —
15.55 Odprto prvenstvo Slovenije v teni-
su — 18.00 Nedeljsko športno popoldne
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Drobno gos-
podarstvo — 20.30 Judje v Sloveniji (dok-
um. oddaja) — 21.10 Satelitski programi
— 21.50 Športni pregled

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Risana serija —
10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke —
11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna
glasba — 13.00 Serijski film za otroke —
14.05 Nedeljsko popoldne — 16.00 Znan-
stveno-popularni film — 17.00 Kraljevski
kolač (franc. film) — 18.45 Risana serija
— 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 —
20.00 Vikend za mrtvece (zadnji del seri-
je) — 21.00 Zabavna glasba — 21.30
Dnevnik 3 — 21.50 Športni pregled —
22.35 Poročila v angleščini — 22.40 Noč z
vami — 0.40 Poročila

PONEDELJEK, 14. V.

8.35 — 10.55 in 15.10 — 0.55
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.45 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SHAKA ZULU, 1. del amer.
nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 PREDVIDLJIV UMOR, nemška
drama
21.50 OSMI DAN
22.35 DNEVNIK 3
22.55 OPERNE ZGODBE, angl. serija,
6/10
23.55 SOVA
SHAKA ZULU, amer. nadalj., 2/6
0.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Gazi-
huserbegova knjižnica v Sarajevu (dok.
oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ža-
rišče — 20.30 Po sledih napredka —
21.00 Sedma steza (športna oddaja) —
21.15 Koncert za Nelsona Mandelo (2.
oddaja) — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Red mora biti — 9.00 Šolski pro-
gram — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski
program — 12.40 Prezri ste, pogledite —
15.00 Ponovitev nočnega programa —
17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Nečaj več —
17.50 Red mora biti — 18.20 Številke in
črke — 18.45 Dokumentarna oddaja —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Dramski pro-
gram — 21.05 Meridiani (zunanja politi-
ka) — 21.35 Dnevnik 3 — 22.00 Noč z
vami — 0.00 Poročila

TOREK, 15. V.

8.35 — 12.10 in 14.05 — 23.25
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
12.00 VIDEO STRANI
14.30 NEMŠČINA — ALLES GUTE,
10. lekcija
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SHAKA ZULU, 2. del amer.
nadalj.

16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV
17.45 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 MOJA POSLEDNJA SANJA,
franc. nadalj., 4/6
21.05 TRIBUTE TO
22.05 DNEVNIK 3
22.25 SOVA
SHAKA ZULU, 3. del amer. nadalj.
23.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.10 Svet
športa — 19.00 Naša pesem — 19.30
Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Žre-
banje lota — 20.35 Umetniški večer —
22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski pro-
gram — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski
program — 12.40 Prezri ste, pogledite —
13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev
nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1
— 17.20 Izobraževalni program — 17.50
Oddaja za otroke — 18.20 Številke in čr-
ke — 18.45 Znanost — 19.30 Dnevnik 2
— 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Otok
Alice (avstralska nadalj.) — 21.10 Kon-
taktivni magazin — 22.40 Dnevnik 3 —
23.00 Šport danes — 23.05 Noč z vami
— 1.05 Poročila

SREDA, 16. V.

8.35 — 12.05 in 14.35 — 23.40
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SHAKA ZULU, 3. del nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLA-
DE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA:
HLADNI MEDJI, ameriški film
21.45 DNEVNIK 3
22.05 ARENA — ZVEZDE LETA, za-
bavnoglasbena oddaja
22.40 SOVA
SHAKA ZULU, 4. del nadalj.
23.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.30 Mo-
stovi — 19.00 Vaš zelenjavni vrt — 19.30
Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30
Športna središča — 22.00 Svet poročja —
23.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Najlepša leta — 9.00 Šolski pro-
gram — 12.40 Prezri ste, pogledite — 13.45 Šol-
ski program — 15.00 Ponovitev nočnega
programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20
Izobraževalni program — 17.50 Najlepša
leta — 18.20 Številke in črke — 18.45 Po-
topis — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Film-
ski večer — 22.45 Dnevnik 3 — 23.10
Noč z vami — 1.10 Poročila

ČETRTEK, 17. V.

8.35 — 11.10 in 14.40 — 24.00
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SHAKA ZULU, 4. del nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 VNOVIČ V BRIDESHEADU,
angl. nadalj., 3/13
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3

STUDIO D ODDAJA 99 UR

NOVO MESTO — Dolenjski radio
Studio D ima od ponedeljka dalje tudi
najdaljši radijski program med lokal-
nimi radijskimi postajami v Sloveniji.
Od ponedeljka do petka bodo poslej v
»etru« od 4.30 ure zjutraj pa do 19.30
zvečer. V soboto in nedeljo bo program
že ob 7.30 do 19.30. V ta namen se je
precej spremenil tudi program. V jutraj-
njih urah bo precej novih informacij, od
vremena do prometnih razmer, sporo-
čali bodo novice iz vseh krajev, pro-
gram pa bodo popestrili tudi z veliko
dobre glasbe. Če odgovorni urednik
Sandi Pirš z voditelji in tehniki zjutraj
nikoli ne bo zamudil, bo Studio D te-
densko imel kar 99 ur programa.

»ZDAJ PA PO SLOVENSKO!«

SEVNICA — Televizija Slovenija
bo od 14. do 19. maja pripravljala 10.
del cikla oddaj o slovensčini pod skup-
nim naslovom »Zdaj pa po slovensko!«
Televiziji bodo snemali ta del oddaje z
delovnim naslovom »Za sočno sporo-
čanje« pretežno v Sevnici in okolici, na
gradu, deloma pa tudi drugod v spod-
njem Posavju. Moderator oddaje je
Sandi Čolnik, scenarij je pripravila Ka-
tarina Lavš, režiserka pa je Vesna
Arhar-Štih.

DRUGI PROGRAM

16.00 Satelitski programi — 17.00 Studio
Ljubljana — 19.00 Alo, alo — 19.30
Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Boj za
obstane (angl. poljudnoznan. serija,
1/12) — 21.00 Plesni nočno — 21.20
Puce na Kosovu: Posiljevalci in posiljeni

(dok. oddaja) — 22.05 Svet na zaslonu —
22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski pro-
gram — 12.40 Prezri ste, pogledite —
13.45 Srednji vek — 14.15 Nemščina, 25.

lekcija — 15.00 Ponovitev nočnega pro-
grama — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Iz-
obraževalni program — 17.50 Otroški
program — 18.20 Številke in črke —
18.45 Dokumentarni program — 19.30
Dnevnik 2 — 20.00 Politični magazin —
21.05 Kvizkoteka — 22.20 Dnevnik 3
— 22.45 Noč z vami — 0.45 Poročila

Z A V A R O V A N J E O S E B

MURPHYJEV ZAKON OSEBNE VARNOSTI

ČE OBSTAJA
MOŽNOST,
DA LAHKO GRE
KAJ NAROBE,
BO VABOBE
TUDI ŠLO.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

TOPLLOTNE ČRPALKE GORENJE

ZA OGREVANJE SANITARNE VODE IN PROSTOROV.

ODVZEMA TOPLOTO IZ ZRAKA,
JO ODDAJA VODI IN VAM TAKO PODARJA
2/3 ELEKTRIČNE ENERGIJE.

MOŽNOST OBROČNEGA ODPLAČEVANJA.

INFORMACIJE: GORENJE SERVIS, PARTIZANSKA 12, TITOVO VELENJE
TEL.: (063) 856-796

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš
kanal

v novomeškem Kableskem
razdelilnem omrežju
na kanalu 3

mali oglas, osmrtnico ali komercialni oglas lahko
naročite v programu VAŠ KANAL

cena komercialnega oglasa (14 objav) 470 din
cena malega oglasa (2 objavi) 45 din
cena osmrtnice (2 objavi) 110 din

Naslov: Glavni trg 24/1
68000 Novo mesto
Telefon: 068/23-611
Telefax: 068/21-696

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

vabi k sodelovanju podjetnega zasebnika za

PRODAJO ŠOLSKE LITERATURE in ŠOLSKIH IN PISARNIŠKIH POTREBŠČIN

v avgustu in septembru na področju Novega mesta in okolice.

Pogoji: lastno trgovsko podjetje ali obrt; lasten ali najet lokal na primernem kraju v mestu. Zaželeno je lastno tovorno ali poltovorno vozilo.

Pisne ponudbe pošljite na naslov:

Državna založba Slovenije, Marketing, Mestni trg 26, 61000 Ljubljana

ADRIA

IMV NOVO MESTO — ADRIA CARAVAN — Tovarna opreme MIRNA

razpisuje
po sklepu delavskega sveta z dne 22. 4. 1990

javno licitacijo

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

št. naziv	inv. št.	količina	izklicna cena
1. stroj za brizg. plastike Kuasy 16000/1600	102048	1	780.000
2. hidravlični izvlačilec jeder k stroju Kuasy 16000	102053	1	60.000
3. stroj za brizg. plastike Kuasy 16000/1600	102049	1	780.000
4. hidravlični izvlačilec jeder k stroju Kuasy 16000	102054	1	60.000
5. električ. sušilna omara za lak TIKI SP 25 KW	100790	1	45.000
6. avtomat za vrtnje in grezenje TRAUB	100808	1	250.000
7. ročni stroj ALFA	101184	1	5.000
8. ročni stroj ALFA	101185	1	5.000
9. letvasti transporter z reduktorjem za montažo sklopov	100794	1	35.000

Ogled je mogoč: od št. 1 do 4 v IMV-ADRIA obratu Šmarjeta 11. 5. od 8. do 10. ure; od št. 5 do 9 v IMV-ADRIA obratu Mirna 11. 5. od 8. do 10.30. ure. Licitacija bo v soboto, 12. 5., ob 8. uri v prostorih tovarne obrata Mirna. Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti kavcijo v višini 1% izklicne cene, kar lahko vnaprej vplačajo na žiro račun 52100-601-11667 pri SDK Novo mesto (dokaz kopija virmana) ali vplačajo gotovino pri blagajni obrata Mirna neposredno pred začetkom licitacije. Davki niso vračunani v izklicni ceni in jih plača kupec. Nakup osnovnih sredstev je po sistemu »videno-kupljeno«. Kupljeno je treba ob prevzemu plačati s čekom ali gotovino.

„METALGRAD“

68261 JESENICE NA DOLENJSKEM

Na temelju sklepa Zadružnega sveta

razpisujemo mesto

ANIMATORJA PROIZVODNJE (POTNIKA) za področje Slovenije in Hrvaške.

Dela in naloge sklepamo po pogodbi, plačilo po opravljeni realizaciji. Prošnje v zaprtih kuvertah sprejemamo zaključno do 20. 5. 1990, odgovore pa bomo kandidatom posredovali zaključno do 30. 5. 1990.

Republika Slovenija OBČINA NOVO MESTO SEKRETARIAT ZA URBANIZEM IN VARSTVO OKOLJA

OBVESTILO O SRPEJEMU DOKONČNE PREDNOSTNE LISTE UPRAVIČENCEV DO PRIDOBITVE SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter za dajanje mnenj in predlogov s področja stanovanjskega gospodarstva je na zadnji seji sprejel DOKONČNO PREDNOSTNO LISTO UPRAVIČENCEV DO PRIDOBITVE SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ.

Vse upravičence s prednostne liste obveščamo, da je bila objavljena oz. izobešana na oglasni deski občine Novo mesto — Sekretariata za urbanizem in varstvo okolja, Novo mesto, Novi trg 6/II.

Republika Slovenija OBČINA NOVO MESTO SEKRETARIAT ZA URBANIZEM IN VARSTVO OKOLJA

OBVESTILO O RAZPISU ZBIIRANJA VLOG PROSILCEV ZA PRIDOBITEV STANOVANJSKEGA POSOJILA ZA UPOKOJENCE

Komisija za področje stanovanjskega gospodarstva pri občini Novo mesto razpisuje zbiranje vlog prosilcev za pridobitev stanovanjskih posojil za upokojuje, ki imajo stalno prebivališče v občini Novo mesto. Informacije o pogojih razpisa in potrebne obrazce dobijo zainteresirani pri društvi upokojujev in v strokovni službi občine Novo mesto. Rok za oddajo dokumentacije je 25. maj 1990.

TOVARNA ČEVLJEV, DOLENJSKE TOPLICE, p.o. MOČILE 1, 68350 Dolenjske Toplice

DELAVSKI SVET in razpisna komisija

razpisuje
prosta dela in naloge

1. DIREKTORJA

ter dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

2. VODJE FINANČNO-RAČUNOVODSKE SLUŽBE

3. VODJE SPLOŠNE KADROVSKE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev po zakonu, statutu in drugih internih aktih podjetja morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1:

- visoka izobrazba usnjarsko predelovalne, ekonomske ali organizacijske smeri, tri leta delovnih izkušenj pri delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu
- višja izobrazba usnjarskopredelovalne, ekonomske ali organizacijske smeri, 5 let delovnih izkušenj pri delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu

pod 2:

- višja izobrazba ekonomske smeri in tri leta delovnih izkušenj pri finančno-računovoskih delih in nalogah v gospodarstvu.

pod 3:

- visoka izobrazba pravne ali organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah v gospodarstvu.

Kandidati bodo izbrani za štiri leta. Rok za sprejemanje prijav je 8 dni po dnevu objave razpisa.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov:

Tovarna čevljev BOR, Dolenjske Toplice, p. o. MOČILE 1, 68350 Dol. Toplice.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po prejemu sklepa o izbiri.

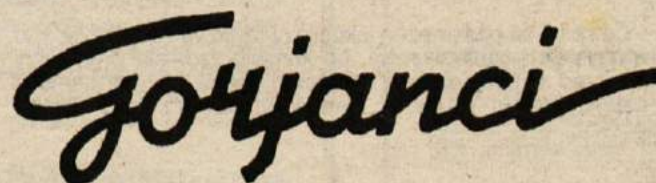
Komisija za delovna razmerja SREDNJE ŠOLE TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

razpisuje prosta dela in naloge:

- 4 učiteljev matematike — prof. matematike
- 2 učiteljev fizike — prof. fizike
- 1 učitelja računalništva — prof. računalništva
- 2 učiteljev elektro strokovnih predmetov — dipl. inž. elektrotehnike
- 1 učitelja strojno strokovnih predmetov — dipl. inž. strojništva
- 1 učitelja lesarskih strokovnih predmetov — dipl. inž. lesarstva
- 1 učitelja lesarskega praktičnega pouka — inž. lesarstva

Vsa dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Za enega učitelja fizike je na razpolago kadrovsko stanovanje. Učitelj praktičnega pouka mora imeti 3 leta delovnih izkušenj. Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za zbiranje prijav.

Avtopromet, gostinstvo in turizem GORJANCI p. o. Vavta vas — Straža- RAZPISNA KOMISIJA

Razpisna komisija Avtopromet, gostinstvo in turizem »GORJANCI«, Vavta vas 36, Straža, razpisuje po sklepu delavskega sveta prosta dela in naloge

GLAVNEGA DIREKTORJA PODJETJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev in pogojev iz 59. člena zakona o podjetjih izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoka izobrazba cestnoprometne, ekonomske, komercialne, strojne ali pravne smeri
- pet let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodilnih delih in nalogah
- aktivno znanje vsaj enega tujega jezika

Kandidati naj pisne ponudbe z vsemi dokazili pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Avtopromet, gostinstvo in turizem »GORJANCI«, Vavta vas 36, Straža, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po opravljeni izbiri.

JUMB d.o.o.
Kristanova 46
68000 Novo mesto
☎ 068/21-948, 28-150

FIRMA ZA POSREDOVANJE Z NEPREMIČNINAMI IN OSTALE USLUGE V TRGOVINI NA VELIKO IN MALO

Prevzamemo vse storitve pri prodaji, nakupu in zamenjavi nepremičnin

KUPCI!

Sporočite nam svoje želje in potrebe! Odpeljemo vas na ogled (ne)premičnine ali vam pošljemo vi-deoposnetek nepremičnine

PRODAJALCI!

Vaše podatke bomo računalniško evidentirali, vam nepremično prodali, zamenjali in uredili vso potrebno dokumentacijo!

LASTNIKI RAZLAŠČENEGA PREMOŽENJA!

Zaupajte nam svoje probleme! Pravno vam bomo uredili lastninska razmerja za razlaščeno premoženje!

PIŠITE NAM, SPOROČITE SVOJE POTREBE IN ZAhteVE!

ZDRAVSTVENI CENTER DOLENJSKE SPLOŠNA BOLNICA NOVO MESTO Delavski svet

RAZPISUJE

dela in naloge za mandatno dobo 4 let:

A. 1. DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v zakonu (484. čl. ZZD), izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba ene od naslednjih strok: medicinske, pravne, ekonomske ali organizacije dela
- ustvarjalen odnos do samoupravljanja
- odgovorno gospodarjenje z družbenimi sredstvi
- spoštovanje zakonitosti in pravičen odnos do ljudi

Kandidat z medicinsko izobrazbo mora imeti 5 let delovnih izkušenj in specialistični izpit.

Kandidat z nemedicinsko izobrazbo mora imeti 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili s pogojem, da je pred tem uspešno vodil delo.

B.

1. PREDSTOJNIKA KIRURŠKEGA ODDDELKA
2. PREDSTOJNIKA INTERNEGA ODDDELKA
3. PREDSTOJNIKA DERMATOVENEROLOŠKEGA ODDDELKA
4. PREDSTOJNIKA OTROŠKEGA ODDDELKA
5. PREDSTOJNIKA OTORINOLARINGOLOŠKEGA ODDDELKA
6. PREDSTOJNIKA OČESNEGA ODDDELKA
7. PREDSTOJNIKA NEVROLOŠKEGA ODDDELKA
8. PREDSTOJNIKA CENTRALNEGA LABORATORIJA
9. PREDSTOJNIKA TRANSFUZIJSKEGA ODDDELKA
10. PREDSTOJNIKA ANESTEZIOLOŠKEGA ODDDELKA
11. PREDSTOJNIKA PATO-ANATOMSKEGA ODDDELKA
12. GLAVNE SESTRE BOLNIŠNICE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje: od 1 do 11:

- da je specialist določene stroke
- da ima 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu
- da ima organizacijske sposobnosti

pod 12:

- da je višja medicinska sestra
- da ima 10 let delovnih izkušenj, od tega 5 let v bolnišnici
- da ima organizacijske sposobnosti

Kandidati naj v 15 dneh po objavi vložijo pisne prijave pod A na razpisno komisijo, pod B pa na tajništvo Splošne bolnišnice, Novo mesto, Šmihelska c. 1.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po prejemu sklepa o imenovanju.

ELITA »ŠŠ«, Novo mesto, d.o.o. Muzejska 3, tel. (068) 25-506 svetovanje, organizacija in posredovanje pri prometu z nepremičninami

NUDIMO VAM NASLEDNJE STORITVE:

- svetovanje, organizacija in posredovanje pri prometu z nepremičninami (hiše, lokali, stanovanja, zemlja itd.)
- svetovanje in posredovanje pri izbiri in izdelavi gradbenih projektov
- svetovanje in posredovanje pri pridobitvi gradbene dokumentacije

URADNE URE ZA STRANKE:

petek: 16.00 — 19.00
sobota: 9.00 — 12.00

PRIHRANITE ČAS IN DENAR —
PREPUŠTITE SKRBI ELITI »ŠŠ«!

UGODEN NAKUP KERAMIČNIH PLOŠČIC

Industrija keramičnih izdelkov, p. o.
65293 VOLČJA DRAGA
Volčja draga 43/b
(Nova Gorica)

vam nudi glazirane keramične ploščice »KERAMIX«

- v I. klasi od 86,00 din/m² dalje
- na kredit
- odporne do zmrzovanja, habanja — trošenja — pokanja glazure, naglih sprememb temperature, kemičnih vplivov.

Za vse informacije pokličite telefon (065) 53-411, int. št. 03, Anton Ostrogovič.

Poslovni sistem
Mercator, d.d.

Mercator — Kopitarna Sevnica, d.o.o.
Sevnica, Prvomajska 8

DELAJSKI SVET

razpisuje
prosta dela in naloge

DIREKTOR

Poleg splošnih pogojev po zakonu, statutu in drugih internih aktih podjetja morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

POD 1:

- visoka oziroma višja izobrazba lesno industrijske, strojne, ekonomske, pravne, organizacijske ali kemijske smeri in tri leta prakse na delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu.

Kandidat bo izbran za štiri leta. Rok za sprejemanje prijav je 8 dni od dneva objave razpisa.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih zaposlitev naj kandidati pošljejo na naslov:

MERCATOR KOPITARNA SEVNICA, Prvomajska 8, 68290 SEVNICA.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

društvo
ekonomistov
Dolenjske

**DRUŠTVO EKONOMISTOV DOLENJSKE
IN MEDOBCINSKA GOSPODARSKA ZBORNICA
ZA DOLENJSKO**

vabita

strokovnjake s področja razvoja, organizacije in ekonomike na

2. seminar o poslovnem napovedovanju in učinkovitem odločanju v zaostrenih gospodarskih pogojih, Otočec 16. in 17. maja 1990

Na seminarju bodo sodelovali:

- akademik Ciril Zlobec, slovenski pesnik, član predsedstva republike Slovenije
- prof. dr. Jože Mencinger, Ekonomski inštitut pravne fakultete v Ljubljani
- mag. Emil Milan Pintar, Republiški komite za raziskovalno dejavnost in tehnologijo
- prof. dr. Matjaž Mulej, Visoka ekonomska poslovna fakulteta Maribor
- mag. Ana Murn, Razvojno raziskovalni center, Novo mesto
- prof. dr. Štefan Ivanko, Visoka ekonomska poslovna fakulteta Maribor
- prof. dr. Viljem Nemec, ZOP Ljubljana
- dr. Ivo Banič, Inštitut za ekonomsko raziskovanje Ljubljana
- prof. dr. Stane Možina, Ekonomska fakulteta v Ljubljani
- prof. dr. Jože Gričar, Visoka šola za organizacijo dela
- prof. dr. Jan Meyer, Univerza v Minesoti, ZDA
- prof. dr. Milton Jenkins, Univerza v Baltimoru, ZDA
- dipl. psih. Vlasta Tomazin, GIP »PIONIR«, vodja oddelka za izobraževanje

Vabimo vse zainteresirane, da izpolnijo naslednjo prijavnico za 2. seminar o poslovnem napovedovanju in učinkovitem odločanju v zaostrenih pogojih gospodarjenja 16. in 17. maja 1990 na Otočcu

Naziv organizacije

Priimek in ime prijavitelca

Kotizacijo za vsakega udeleženca 900,00 din nakažite na žiro račun 52100-678-80534 Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine.

Dokazilo o vplačilu prinesite s seboj. Morebitne hotelske rezervacije uredite sami po telefonu št. 85-150.

Prijavnico pošljite na naslov: ALENKA KRAUS, GIP PIONIR, 68000 Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Datum:

Žig in podpis:

Kmetijska zadruga Krka,
Novo mesto

MERCATOR-KZ KRKA n.sub.o.
NOVO MESTO
TOZD KRMILA n.sub.o.
NOVO MESTO
Bršljin 16

Zbor delavcev TOZD Krmila razpisuje dela in naloge

**direktor TOZD — individualni poslovodni organ
(ni reelekcija)**

Poleg splošnih pogojev po zakonu morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo končano šolsko izobrazbo VII. ali VI. stopnje ekonomske ali kmetijske usmeritve in 3 oziroma 4 leta delovnih izkušenj v svoji stroki;
- da imajo sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pisne prijave v zaprti kuverti z oznako »za razpisno komisijo« z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Na podlagi 51. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84) ter 9. člena odloka o upravljanju in razpolaganju S STAVBNIM ZEMLJIŠČEM (Ur. list SRS, št. 37/86, 40/87)

objavlja

**Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice na
podlagi sklepa komisije za oddajanje
z dne 23. 4. 1990 naslednji**

JAVNI RAZPIS

1.

za oddajo pravice uporabe na stavbnem zemljišču za gradnjo trgovine v zazidalnem načrtu Šentlenart I. lok. št. 55 v približni izmeri 2230 m².

Cena stavbnega zemljišča je v obliki akontacije po 79,25 din za m². Dokončna cena bo določena po valorizaciji ob sklenitvi pogodbe. Stroški komunalne opreme znašajo 75,00 din na m², so tudi v obliki akontacije, izračunani do konca marca, dokončni znesek se bo določil po valorizaciji v času sklenitve pogodbe.

Pod komunalno opremo je šteta možnost priključka na cesto, vodovod, kanalizacijo in elektriko.

Vsak ponudnik bo moral še posebej plačati:

- spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča;
- soglasja za priključke na električno, vodovodno in kanalizacijsko omrežje;
- na svoje stroške zgraditi priključke na komunalne naprave, ceste, vodovod, elektriko in kanalizacijo;
- sofinancirati manjkajoče komunalne naprave, ki še niso zgrajene, kot npr. javna razsvetljava, telefonsko omrežje;
- stroške parcelacije zemljišča;
- stroške objave javnega natečaja in zemljiško knjižnega prenosa.

1.

Prijave se vložijo v roku 15 dni od objave v Dolenjskem listu. Prijave morajo biti zapečateni, na ovojnici pa oznaka »Javni razpis«. Naslovijo se na Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice, Cesta prvih borcev 18.

2.

Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% vrednosti akontacije zemljišča in komunalne opreme za eno lokacijo.

3.

Varščino je potrebno nakazati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč občine Brežice št. 51620-654-63 in potrdilo o vplačilu varščine priložiti prijavi. Varščina se uspelemu ponudniku računa brezobrestno v ceno stavbnega zemljišča, neuspelemu pa vrne brezobrestno najkasneje v 15 dneh po izbiri najugodnejšega ponudnika.

4.

O odpiranju ponudb bo komisija za oddajo stavbnih zemljišč zahtevala od ponudnika dodatno dokumentacijo, če bo potrebna za ugotovitev najugodnejšega ponudnika.

5.

Če se bo za posamezno lokacijo prijavilo več ponudnikov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala prednostni vrstni red na podlagi meril, določenih v odloku o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem na območju občine Brežice.

6.

Ponudnik, ki najbolj izpolnjuje razpisne pogoje, mora najkasneje v 15 dneh po pravnomočnosti postopka o ugotovitvi najugodnejšega ponudnika skleniti s Skladom stavbnih zemljišč občine Brežice pogodbo o oddaji zemljišča, ker bo sicer zemljišče oddano naslednjemu najugodnejšemu ponudniku, v pogodbo se vnese klavzula.

7.

Odškodnino za zemljišče in delno komunalno opremo je ponudnik dolžan plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča, po tem roku tečejo veljavne zamudne obresti.

8.

Ponudnik je dolžan začeti z gradnjo v enem letu po podpisu pogodbe in zgraditi objekt do III. gradbene faze v 5 letih po pridobitvi tega zemljišča.

9.

Obrazci za prijavo so ponudniku za razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Brežice, soba št. 35.

Sklad stavbnih zemljišč občine
Brežice

Prekopa obnavlja svoj dom

Gasilci so se izkazali s prostovoljnim delom

PREKOPA — Vsa leta doslej so bile volitve v gasilskem domu v Prekopi, samo letos ne, ker gasilci obnavljajo dom. Obnova se vleče že kar nekaj časa, ker gasilec manjka denarja, volje pa jim očitno še ne bo tako kmalu zmanjkalo in z deli ne bodo prenehali, dokler obnova ne bo končana.

Predsednik gasilskega društva Vlado Lenčič je povedal, da gasilsko društvo obstaja že od leta 1927, novi gasilski dom pa so zgradili leta 1963. Tedaj je bilo sicer med člani in vaščani veliko zagnanosti, vendar so v dom vgrajevali slabe materiale in zob časa je zaradi tega močno načel stavbo. Potem so se več let pogovarjali o tem, da bo treba dom obnoviti, končno pa so le začeli z deli.

»Delali smo tudi med prazniki, saj hočemo še letos obnoviti fasado in spodnjo etažo, za kaj več pa nam bo zmanjkalo denarja,« pripoveduje Lenčič. »Seveda vsega tega, kar smo naredili doslej, ne bi mogli opraviti, če ne bi prostovoljno delali člani društva. Vsak izmed njih mora prispevati po 25 ur na leto. Pa se tudi nam dogaja, da nekateri delajo po 100 in več ur, nekateri pa niti eno. Tisti, ki kaj dajo na našo gasilsko tradicijo, pa nimajo časa, prispevajo vsaj denar. Eden izmed članov je prispeval celo 2.000 konvertibilnih dinarjev. Krovček Abram nam je zastoj odstopil delavce, ko smo postavljali ostrešje, lani smo organizirali gostinsko ponudbo na Beneški noči v Kostanjevici in tako nekaj zaslužili. Seveda brez pomoči v hrani in pijanci, ki nam jo prispevajo vaščani, tudi ne bi šlo,« meni Lenčič.

Če bo šlo tudi poslej vse po sreči, bo

do prenovljeni gasilski dom odprli prihodnje leto. To bo seveda velik dan za gasilsko društvo iz Prekopa, ki šteje kar 170 članov. Iz vsake družine je v društvu po več članov, iz Lenčičeve pa jih je kar petero. Vendar pravi Lenčič, da je članov, ki stoje ob strani, kar preveč, kar se kaže v času, ko bi jih najbolj potrebovali.

J. S.

Vlado Lenčič

Samoborsko gorje vabi

Prijetno krožno planinsko pot je moč obhoditi v dveh dneh

Samoborsko gorje je del obsežnega spominskega območja Žumberak-Gorjanci. Pet planinskih domov je ob koncu tedna odprtih vse leto. Najvišji vrh Samoborskega gorja je Japetič (879 m). Zaradi bližine Zagreba je to gorje dobro obiskano. Domovi in vrhovi so povezani s številnimi markiranimi potmi. Najbolje pa je moč spoznati Samoborsko gorje, če prehodimo krožno planinsko pot. V dveh dneh planinca poti vodi prek treh najvišjih vrhov tega gorja, Plešivice (779 m), Ostrca (752 m) in Japetiča. Pred nedavnim je PD Japetič iz Samobora izdalo peto izdajo vodiča po krožni planinski poti po Samoborskem gorju s planinsko karto tega gorja in dnevnikom. Vodnik je moč naročiti na naslov: PD Japetič, p. p. 32, 41430 Samobor ali ga kupiti v samoborskem muzeju, ki je odprt vsak dan od 9. do 13. ure.

Transverzala po Samoborskem gorju sodi med najbolj obiskane v Jugoslaviji. Iz Slovenije prihajajo največ planinci iz Maribora, Ljubljane, Litije in Kranja, želijo pa, da bi v čim večjem številu prihajali v ta lepi konec tudi planinci iz Dolenjske in Zasavja.

DOM OBNAVLJAJO — Gasilski dom v Prekopi obnavljajo že dolgo, vendar bodo gasilci vztrajali do konca. Prihodnje leto bodo dom odprli. Na sliki: obnova fasade bo kmalu končana. (Foto: J. S.)

**PETROL TRGOVINA LJUBLJANA
TOE BREŽICE
Tovarniška 2**

razpisuje prosta dela in naloge

prodajalca
na bencinskem servisu ŽLEBIČ

Pogoji:

- zaključena IV. ali V. stopnja strokovne usposobljenosti
- odslužen vojaški rok

Dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja dva meseca.

Lastnoročno napisane vloge s kratkim življenjepisom in z dokazilom o izobrazbi naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave razpisa na naslov: PETROL TOE BREŽICE, Tovarniška 2, 68250 Brežice.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

**Mercator
Agrokombinat
Krško**

objavlja

javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. traktor TORPEDO TD 6206/C
2. traktor IMT tip 560-179
3. traktor URSUS tip C 355
4. tovorni avto za prevoz živine, zastava 650 BD
5. osebni avto zastava 750/850
6. kombi — kason IMV 1600 BR

Licitacija bo v soboto, 12. maja, ob 10. uri na dvorišču DE Servisi pri trgovini s kmetijskimi stroji, CKŽ 143 v Krškem. Ogled vozil je možen na omenjenem prostoru 2 uri pred začetkom licitacije. Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Prometni davek plača kupec. Navedena prometna sredstva bodo prodana po sistemu »videno — kupljeno« in kasnejše reklamacije ne bodo upoštevane.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je v trpljenju zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

TONČKA LEŠNJAK

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 85. letu starosti je za vedno zaspal naš dragi oče, stari oče, praded, brat in stric

FRANC ŠIMC

iz Plemberka 5

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala tudi kolektivu Krke, pevcem ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

Zlate so bile tvoje roke, iskreno je bilo tvoje srce.

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, brat, stric in stari oče

ANTON DEŽMAN

iz Strelaca 8 pri Šmarjeti

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter vsem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja kolektivu IMV Šmarjeta, Mercatorju Gradišče Trebnje, SSTZU Borisa Kidriča v Novem mestu, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

Niti zbogom nisi rekel, niti nam roke podal, smrt te vzela je prerano, a v srcih naših boš ostal.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je mnogo prezgodaj v 36. letu starosti zapustil naš dragi in skrbni mož, ati, brat in stric

IVAN ČRNAGOJ

iz Žužemberka

Iskreno se zahvaljujemo zdravniškemu osebju intenzivne nege na kirurškem oddelku, ki so mu lajšali bolečine, lovski družini Plešivica-Zužemberk in ostalim lovskim družinam, gasilskim društvom, godbi Novolesa, Varnosti Novo mesto, nosilcem praporov in govornikom za poslovljne besede, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred, trgovini Market Žužemberk, DO Dolenjka Novo mesto, družinam Penca, Miklič in Setničar, sosedom, vaščanom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrazili ustno ali pisno sožalje, podarili cvetje in pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Vsem ponovno iskrena hvala!

Žalujoci: žena Francka, hčerka Andreja, sin Matjaž, mama, brat Rajko in Slavko, sestri Micka in Anica z družinama in ostalo sorodstvo

A dan je črni moral priti, bridkosti dan, ož dan solzan, težko bilo se je ločiti a solze vse, ves jok zaman.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči smrti našega dragega

JOŽETA LAVRINA

iz Novega mesta, Ob Težki vodi 28

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako številno pospremili na prerani zadnji poti, nam izrazili sožalje, podarili cvetje in nam kakorkoli pomagali v naši veliki bolečini. Posebna zahvala družinama Piletič, družini Cigler in dr. Drenovcu, tovarni zdravil Krka, oddelkoma Inštitut in Zdravila, sodelavcem oddelka Marketinga za častno stražo, tov. Petančiču za poslovljni govor, pevcem Dolenjskega okteta, tov. Petru Dularju za poslovljne zvoke Tišine in gospodu Lapu za tople besede ob slovesu in za lep pogrebni obred. Še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Zinka, sin Sašo z družino

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, teta in svakinja

FRANČIŠKA RIHTER

iz Krškega

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, DS UO občine Brežice, tovarni Videm Krško, SGP Pionir Krško za izraze sočustvovanja, podarjeno cvetje in spremstvo na poslednji poti. Posebna zahvala zdravstvenim delavcem ZD Krško za večmesečno zdravljenje in nego na domu, zdravstvenim delavcem bolnišnice Brežice in Doma upokojencev Brežice za zdravljenje, lajšanje bolečin in nego. Iskrena zahvala godbenikom iz Loč in pevcem iz Pišec.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, ata, starega ata in tasta

JANEZA TURKA

iz Pristavice 18 pri Velikem Gabru

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, gasilskemu društvu, pevcem in vsem, ki so pokojnemu darovali cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala gospodu župniku in govorniku za poslovljne besede.

Žalujoci: žena Slavka, sin Jože z družino in hči Slavka z družino

Mirno spi v slovenski zemlji, ki si ljubil jo zvesto, kot si ljubil svoje drage, ki za tabo zdaj žalujejo.

V SPOMIN

15. maja minevajo tri žalostna leta, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi in skrbni mož in oče

IVAN KAMBIČ

iz Semiča 7 a

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Žalujoca žena Rozika in sin Dušan

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra, teta, sestrična, tašča in svakinja

IVANKA PAVKOVIČ

Tomšičeva ul. 4 c, Senovo

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjene vence in cvetje ter vnaprej plačane svete maše in izrečeno sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom ZD Senovo, dr. Janji Zorko in dr. Milanu Matiču in zdravstvenemu osebju ženskega internega oddelka bolnišnice Brežice za lajšanje bolečin v zadnjih dneh življenja. Najlepše se zahvaljujemo pevcem iz Koprivnice za ganljivo zapete žalostinke, govornici krajevne skupnosti Senovo za izrečene besede slovesa in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerki Kristina in Slavka z družinama ter ostalo sorodstvo

Trpljenje si prestala, sedaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in teta

ROZALIJA KUŽMA

iz Perudine pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo DO Novoteks Vinica, zlasti še ožjim sodelavcem, kolektivu OŠ Semič, zdravnikom zdravstvenega doma Črnomelj, organizaciji ZZB za podarjeni venec, govorniku Ostronihu za poslovljne besede, pevcem ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je po hudi in težki bolezni za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

JOŽE MRAVINEC

iz Podklanca 28 pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, rudniku rjavega premoga Kanizarica, ZB Vinica ter društvu upokojencev v Črnomlju za podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje ter za številno spremstvo na pokojnikovi zadnji poti. Prisrčna hvala Katji za poslovljne besede pred domačo hišo ter tov. Jaketiču ob odprtem grobu, sosedom in dobrim sosedam Katici, Miri, Katji in Nadi za vsestransko pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za nego in lajšanje bolečin, gospodu župniku pa za opravljeni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: žena Ana, sin Jože z družino, hčerka Anica z družino ter vnuka Klavdija in Damjan

tedenski koledar

Četrtek, 10. maja — Izidor Petek, 11. maja — Žiga Sobota, 12. maja — Pankracij Nedelja, 13. maja — Servacij Ponedeljek, 14. maja — Bonifacij Torek, 15. maja — Zofija Sreda, 16. maja — Janez

kino

BREŽICE: 11. in 12. 5. (ob 20. uri) ameriška komedija Ženskar. 13. (ob 18. in 20. uri) ter 14. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Priče nasilja. 15. in 16. 5. (ob 20. uri) italijanski erotični film Hudič v telesu. CRNOMELJ: 10. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Delta Force komanda. 11. 5. (ob 21. uri) ameriški erotični film Seks v delovnem času. 13. 5. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Knez teme. 15. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Mala mati.

KRŠKO: 10. 5. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Smrtonosno orožje — II. del. 10. in 11. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Oračun v Hongkongu — II. del. 11. 5. (ob 22. uri) ameriški erotični film Me nismo device. 13. 5. (ob 18. uri) ameriška komedija Letalska akademija. 15. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Policaj Manjak. 16. 5. (ob 18. uri) ameriška komedija Harlem ponoči. 12. 5. (ob 20. uri) kulturni večer z gosti iz Sarajeva.

NOVO MESTO — DOM JLA: Ob 11. do 13. 5. (ob 19. uri) ameriški film Petek, 13. — 7 del. Od 14. do 16. 5. (ob 19. uri) ameriški film Dekle iz kitajske četrti.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 10. (ob 18. in 20. uri) ter 12. in 13. 5. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Grde sanje. 11. 5. (ob 19.30) Revija pevskih zborov Novo mesto. 12. in 13. (ob 18. uri) ter 14. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški pravljnični spektakel Legenda.

službo dobi

DEKLE za delo v lokalu snack-trgovina iščem. Delo je redno. Tel. (068) 25-788 ali 26-389, Andrej. (1426-SD-19) KUKHARICO, dekleta za strežbo, sprejemno takoj. Hrana, stanovanje v hiši. Nedelja, ponedeljek prosta. Tel. (061) 666-067. (P19-36MO) AKVIZITERJA ali trgovskega potnika za prodajo nogavice iščem. Informacije na telefon (042) 841-032, Stjepan Palatinuš, vsak dan od 15. do 16. ure. (rač-OB-19) PRODAJALKO zaposlim. Tel. (068) 43-765, četrtek in petek od 20. do 21. ure. (1449-SD-19) OSEBO za čiščenje lokala iščem. Tel. (068) 22-242 int. 216. (P19-76MO) PROSTI VIKENDI, po možnosti lasten prevoz, in volja do dela, to so pogoji za dober zaslužek! Dobimo se v hotelu Metropol, v modri sobi, v petek, 11. maja, ob 17. uri. (P19-103MO) HOČETE HITRO ZASLUŽITI? Pogoj: lasten avto in prosti vikendi. Dobimo se v hotelu Kandija v petek ob 20. uri ali v motelu Putnik v Trebnjem v ponedeljek ob 19. uri. (1475-SD-19) AKVIZITERJI, POZOR! Super zaslužek. Telefon 26-330. (1464-SD-19) DEKLE za delo v bifeju zaposlim začasno ali stalno. Možnost stanovanja, sobote in nedelje proste. Tel. (0608) 69-138. (P19-65MO) DEKLE v gostinstvu (okolica Novoga mesta), za popoldanski čas, zaposlim. Tel. (068) 43-748, popoldne. (1483-SD-19)

stanovanja

STANOVANJE (soba s kopalnico) išče mlad par. Naslov v upravi lista. (1402-ST-19) STANOVANJE ali STAREJŠO HIŠO z možnostjo odkupa v Kočevju ali okolici najame mlada družina. Lada Babo, Trg zbora odposlancev 10, 61330 Kočevje. (P19-14MO) NUJNO najem apartma z dvema sobama in kopalnico v Novem mestu ali okolici. Tel. 23-311 int. 523 popoldne (Toni). (ček-ST-19) STANOVANJE v Novem mestu išče dekleta. Ponudbe na tel. 27-466. (P19-74MO) GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Novem mestu (vzajem v najem. Šifra: »SLOVENEC«). (P19-105MO) ENO-ALI DVOSOBNO opremljeno stanovanje najemem v Novem mestu ali bližnji okolici (do 5 km). Ponudbe na naslov: g. Rogez, IMV REVOZ SCP, Novo mesto. (P19-35MO) GARSONJERO ali soba s sanitarijami v Novem mestu išče profesorica francošine od 1. junija dalje. Tel. (061) 555-156 ali (063) 29-297. (P19-28MO) PRODRAM v središču mesta ob glavni cesti Sevnice garsonjero (soba, kuhinja) z opremljeno kopalnico, takoj vseljivo, ugodno za poslovne prostore, za upokojevalce občanov, možna udeležba najemnice. Niko Fric, Kvedrova 1, Sevnica. (P19-34MO)

motorna vozila

Z 750 LE, letnik 1985, prevoženih 13000 km, dobro ohranjen, prodam. Tel. (0608) 62-875, zvečer. (P19-56MO) LADO 1300 S, letnik 1984, registrirano do maja 1991, prodam. Ivan Fabjančič, Anže 11, Brestanica, tel. (0608) 70-437. (P19-57MO) BT 50 kot nov, 300 km, zelo ugodno prodam. Tel. (068) 84-647. (1451-MV-19) Z 128 SKALA, staro dve leti, ugodno prodam. Tel. (068) 42-814. (1454-MV-19)

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozod Dolenjski list, Novo mesto. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vođa tozoda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartel, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milani Markelj, Pavel Perc, Jože Primo, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. TEKUČI RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posamezne številke 7 din, naročnina za 2. trimesečje 80 din; za dolovne in družbene organizacije 160 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLAŠI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomska oglašila 100 din, na prvi ali zadnji strani 200 din; za razpise, licitacije ipd. 120 din. Mali oglasi do deset besed 80 din, vsaka nadaljnja beseda 8 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-806, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenasročeni roklopišev in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komisija za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, preloim in filmi: DIC, tozod Grafika, Novo mesto. Tisak: Ljudska pravica, Ljubljana.

TOMOS AVTOMATIK A3S, star leto in pol, prodam. Cena po dogovoru. Tel. (0608) 32-947. (P19-9MO)

TOMOS AVTOMATIK, star 5 let, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel. 51-354. (1465-MV-19)

APN 6 S, letnik 1988, kot nov, poceni prodam. Tel. (0608) 32-092. (1466-MV-19)

Z 128, letnik 1987, prodam ali zamenjam za manjši avto. Tel. 43-568. (P19-88MO)

FIAT 126 PGL, letnik (julij) 1987, poceni prodam. Tel. (0608) 68-123. (P19-87MO)

PRODRAM TOMOS AVTOMATIK, dobro ohranjen, za 400 DEM in Tomosov pony express, obnovljen, za samo 200 DEM. Mitja Avenik, Resa 17, 68351 Straža. (1468-MV-19)

R 4, letnik 1988, ugodno prodam. Tel. 23-735. (P19-113MO)

JUGO 45, letnik 1989, registriran do februarja 1991, prodam. Janko Bregar, Ostrog 30, Šentjernej, tel. 42-424. (P19-112MO)

VISO SUPER E, letnik 1981, ugodno prodam. Tel. 76-009. (P19-111MO)

GOLF JXD, letnik 1986, prodam. Tel. 24-374. (P19-110MO)

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Ivan Gerjevič, Zg. Obrež 8/a, Artiče, tel. 62-793. (P19-11MO)

ZASTAVO 850, letnik 1983, prodam. Tel. 25-819. (1480-MV-19)

FIAT 128, prevoženih 19000 km, ugodno prodam. Tel. (068) 20-459. (1479-MV-19)

ZASTAVO 101 GTL, november 1985, rumeno, prodam za 40000 din. Tel. (0608) 31-888. (1477-MV-19)

ATX 50 C prodam. Tel. 85-127. (1482-MV-19)

GOLF JL, letnik 1979, prodam. Tel. 21-174, popoldne. (P19-106MO)

FIAT 126 P 650 E, letnik 1985, prodam. Tel. (0608) 34-954. (P19-107MO)

126 P, letnik 1987, prodam. Tel. (068) 42-086. (P19-99MO)

R 4, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 44-500. (P19-100MO)

GOLF DIESEL, star 26 mesecev, prodam. Tel. 65-737. (P19-101MO)

Z 850, letnik 1982, registriran do decembra 1990, ugodno prodam. Tel. 24-557, popoldne. (P19-102MO)

R 18, letnik 1987, tovornjak IMV 2200 D, letnik 1978, prodam ali zamenjam za osebni avto; kompresor 50 L in šotor za 4 osebe pa prodam. Tel. 27-265. (ček-MV-19)

FIAT 126 PGL, letnik 1986, registriran do decembra, prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Tomaž Prah, Blanca. (P19-89MO)

TOVORNO ZASTAVO 635, nosilnost 3,5 t, prodam. Tel. 28-460. (P19-91MO)

Z 128, stara dve leti, prodam. Tel. 84-190. (P19-92MO)

GOLF JXD, letnik 1988, rdeče barve, kot nov, prodam ali zamenjam za cenejši avto. Jenškovec, Male Vodenice 13, Kostanjevica. (P19-94MO)

R 5 KAMPUS, letnik 1990, prodam. Tel. 28-808. (P19-96MO)

Z 850, letnik 1982, prodam. Kerma, Nad mlini 41, Novo mesto, tel. dopoldne 24-541 int. 77 (P19-97MO)

MOTO GUZI V 35, letnik 1981, in APN 6, letnik 1985, prodam. Renuša, Črmošnjice 42, Novo mesto. (P19-71MO)

R 9 DIESEL, star dve leti in pol, ugodno prodam. Tel. 21-608. (1472-MV-19)

CORSA 1,5 DIESEL, stara 6 mesecev, kovinske sive barve, z dodatno opremo, prodam. Tel. (0608) 61-020, dopoldne ali (0608) 61-592 do 20. ure. (1470-MV-19)

APN 6, malo rabljen, ugodno prodam. Tel. (0608) 81-126. (P19-59MO)

Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam. Milan Stolič, Dol. Ponikve 22, Trebnje. (P19-61MO)

128, letnik 1987, registriran do februarja 1991, prodam. Tel. (0608) 60-136. (P19-62MO)

Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam. Tel. (068) 56-618. (P19-64MO)

KOMBI IMV 1600, letnik 1980, generalno obnovljen, prodam po zelo ugodni ceni. Prodram tudi 2 m² hrastovih plohov 5 cm. Tel. (0608) 75-761. (P19-67MO)

Z 101 mediteran, letnik 1981, in VW 1300 po delih prodam. Tel. 76-387. (P19-70MO)

GILERO 200 RX, letnik 1986, prodam. Tel. 24-070. (P19-76MO)

Z 1300, starejši letnik, registriran celo leto, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Tel. 27-987. (P19-81MO)

BT 50, letnik 1987, bele barve, z dodatno opremo, prodam. Tel. 21-083. (P19-84MO)

JUGO KORAL 55, letnik 1989, malo vožen, prodam. Tel. (0608) 32-366. (P19-86MO)

GOLF X 88 prodam. Tel. (0608) 67-478, od 14. ure dalje. (1456-MV-19)

AVTO FORD ORION, prvič registriran 1987, prodam. Tel. (068) 25-065. (1457-MV-19)

ZASTAVO 101, letnik 1985, dobro ohranjena, registracija velja eno leto, prodam. Sašo Laušević, Na žago 2, Šentjernej. (1458-MV-19)

126 P, letnik 1986, prodam ali menjam za Z 101, staro dve leti. Turk, Partizanska 29/8, Novo mesto. Informacije popoldne. (1459-MV-19)

GOLF, letnik 1980 in BMW prodam. Nadu Škocjan 66. (1460-MV-19)

ZASTAVO 101, letnik 1988, prodam. Kastelic, Mali Vrh 8, Mirna Peč. (1463-MV-19)

126 P, letnik 1978, ugodno prodam. Silvo Kastelic, Pot na Laze 6, Mirna. (P19-124MO)

GOLF DIESEL, september 1987, prodam. Gubčeva 2 (na Grmu), Novo mesto. (P19-108MO)

ZASTAVO 750, letnik 1985, prodam. Tel. dopoldne 21-570, popoldne 21-716. (P19-90MO)

prodam

VAKUMIRKO, orodja, avtomat za obrez in folijo prodam. Tel. (068) 25-788, 26-389, Andrej. (1426-PR-19)

HARMONIKO ŽELEZNIK (ha, a, e, duri) prodam ali zamenjam za CO₂ aparat. Tel. 45-049. (1361-PR-17)

SUPER COLOR Grundig in videorekorder hi-fi stereo, vse novo, prodam. Čoralič, Cesta herojev 38, Novo mesto. (1355-PR-17)

PEVSKO OZVOČENJE MONTAR-BO 741, bas kitaro in mikrofon SENHAISSER prodam. Tel. 28-446. (P19-10MO)

PRODRAM leseno garažo v Brsljuno 43, 4 gume s platišči za golfa. Tel. 28-446. (P19-11MO)

DOBERMANA, starega 6 mesecev, prodam. Tel. 22-650, zvečer. (P19-37MO)

KOBILO z žrebetom prodam. Alojz Červan, Gorška vas 5, Mirna Peč. (1446-PR-19)

ČEBELE, 7 AŽ panjev, prodam. Jože Šljakovec, Groblje 6, Novo mesto. (1445-PR-19)

KAVČ trosed — ležišče prodam. Informacije po telefonu 23-398, popoldne. (P19-58MO)

OTROŠKI VOZIČEK prodam. Tel. 27-943. (1441-PR-19)

REGAL OMARO za dnevno sobo poceni prodam. Tel. 24-071. (P19-50MO)

KOZLA srnatega, starega dve leti, prodam. Tel. 22-464. (1439-PR-19)

KOZO za mladičarje in dve ovci prodam. Avenik, Drganja sela 39. (1438-PR-19)

ČOLN MAESTRAL 9, še zapakiran, z garancijo, prodam 10% ceneje. Tel. (0608) 70-423. (P19-30MO)

PRODRAM nov skobeljnik (hobelpag), harmoniko Hohner (klavirsko, 120 basov), VERDI III. Anton Čermelič, Mali Vrh 13, 68254 Globoko. (P19-31MO)

PRODRAM grušt, malo rabljen (8 x 12 m) ter ličnikali. Groblje 15, Šentjernej. Ogled popoldne. (1434-PR-19)

ČRNO-BELI TV na daljinsko upravljanje prodam. Tel. 25-000. (P19-125MO)

ŠTIRIDELNO OMARO za predso-bodno po zelo ugodni ceni. Informacije po telefonu (068) 21-216. (P19-69MO)

TELETA, starega en teden, prodam. Anton Kukenberger, Gor. Ponikve 20, Trebnje. (P19-63MO)

ZELO ugodno prodam nov videorekorder (6300 din) in nov glasbeni stolp 2 x 30 W (6.100 din), oboje novo in na daljinsko upravljanje, z garancijo. Tel. (0608) 70-465, Bojan. (P19-60MO)

ZELO UGODNO prodam dobro ohranjen predso-bodno omaro, barvni in črno-beli TV znamke Gorenje, štedilnik (plin-elektrika), hladilnik, skrinja-hladilnik in bojler (80 l). Nad mlini 15, a, tel. 21-246. (1467-PR-19)

PRODRAM gradbeni les od večjega objekta dimenzije 20 x 20 do 3 do 12 metrov. Martin Šavorn, Bušinja vas 25, Metlika, ogled v nedeljo. Tel. (061) 50-683. (P19-98MO)

MODELE in vibrator za umetni kamen prodam. Perko, Gornji Križ 12, Žužemberk. (1474-PR-19)

PRODRAM videorekorder, cisterno za kurilno olje (2700 l) in novo rotacijsko kosilnico. Tel. 43-568. (P19-88MO)

AVTOPRIKOLICO za prevoz konja ali goveda prodam. Tel. 73-443. (1473-PR-19)

UMETNI KAMEN prodam. Cena je 70,00 din za m². Prodram tudi kalupe, vibracijsko mizo in sekačico za silažo »Tri-umf«. Tel. 26-480, Kuletič. (1462-PR-19)

ŽENSKO KOLO, novo, prodam. Informacije na tel. 24-529, od 9. do 12. ure. (1461-PR-19)

KOSNJO prodam. Telefon (068) 84-790. (1459-PR-19)

UGODNO prodam CO₂ varilni aparat GORENJE. Tel. 25-065. (1457-PR-19)

VIDEOKAMERA prodam. Vinko Paracin, Zagrebška 11, Novo mesto, tel. 28-601. (P19-83MO)

HRASTOVE STEBBE za kozolec in prečnike prodam. Tel. 25-148. (P19-80MO)

PRODRAM kamp prikolico adria 310, plinsko peč in hladilnik na plin ter štedilnik, z baldahinom in prenosno streho. Ogled 12. in 13. maja v Dol. Toplicah nasproti Gostilne Rog — preko potoka, ali na tel. (041) 441-998. (P19-79MO)

PASTIRJE VNP 50 prodam. Tel. (061) 852-077 do 11. ure ali po 20. uri. (P19-77MO)

PRODRAM rabljeno tridelno okno z roletno 180 x 140, kletno z rešetko 100 x 60, navadno okno 130 x 100, vse zastekljeno. Cena 1400 din. Tel. 73-214. (P19-72MO)

kupim

ZASTAVO, golfa ali renault, starega od 3 do 9 let, lahko tudi malo poškodovanega, kupim. Tel. 25-235. (1465-KU-19)

KORUZU v zrnju ali storžih kupim. Tel. 73-119. (P19-95MO)

KUPIM zamrzovalnik do 50 litrov. Poceni prodam manjšo kamp prikolico, dober pralni stroj ter bivanje v prikolici v Fiesi. Tel. (068) 25-087. (1430-KU-19)

KUPIM ali najemam staro hišo v okolici Brežic. Tel. (063) 32-626, popoldne. (P19-32MO)

posest

UGODNO PRODRAM PARCELO pri Puli (rt Kamenjak). Tel. 25-706. (1330-PO-17)

PARCELO v Lisicu, star vinograd, travnik v izmeri 1500 m², primerno za gradnjo vikenda, prodam. Tel. 84-190. (19-93MO)

PRODRAM 2 ha gozda na Lomnem, kombiniran boiler za kopalnico in traktorske verige — gozdne. Tel. 89-149, zvečer. (P19-82MO)

ZAZIDLJIVO PARCELO v Novem mestu — Brod (780 m²) prodam. Tel. (061) 349-682. (P19-73MO)

VINOGRAD z zidanico (15 a) v okolici Škocjana prodam. Prodram tudi motorno škropilnico. Tel. 76-309. (P19-109MO)

MANJŠE POSESTVO pri Sevnici (Slovenija) prodam. Tel. (041) 155-205. (1478-PO-19)

VIKEND v vinogradu na Raki prodam. Tel. 22-667. (P19-123MO)

HIŠO pri Čateških Toplicah prodam ali menjam za morje-Beograd. Tel. (011) 507-615. (1422-PO-19)

PARCELI na Straži pri Raki, 1400 m², primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam za 13.000 din, slabši gozd (3600 m²) pa za 16.000 din. Vili Kopina, Predoslje 148, 64000 Kranj. (1410-PO-18)

POČITNIŠKO HIŠO ob gozdičku pri Motelu Čatež prodam. Tel. (0608) 67-180, zvečer. (P19-3MO)

NA PIRŠENBREGU pri Brežicah prodam klet (3 x 4 m) z vodovodom in zemljiško parcelo (25 arov), primerno za vikend ali gradnjo hiše. Oglasite se na naslov: Anton Hotko, Globoko 21 pri Brežicah. (P19-5MO)

MANJŠE POSESTVO na Druščah pri Sevnici prodam: hiša (obnovljena), hlev in zidanica, vse komunalno urejeno. Razpogled, primeren dostop. Prodram še dva vinograda in gozd. Ogled popoldne. Alojz Vrtičič, Drušče 21, Trzišče. (P19-8MO)

DVOSTANOVANJSKO HIŠO v Kočevju, z vrtom in telefonom, prodam. Hiša je za vse dejavnosti. Ponudbe po dogovoru. Tel. (061) 852-540. (P19-15MO)

NJIVE, TRAVNIKE, GOZDOVE, vse skupaj

SPOŠTOVANI!

Se vam zdi, da vaš oljni gorilnik saj in nima pravega izgorevanja? **POKLIČITE NAS, SERVIS OLJNIH GORILNIKOV!**
 Želite posodobiti in sočasno poceniti vaše dosedanje centralno ogrevanje? **MONTIRAMO VSE VRSTE GORILNIKOV, PO ŽELJI NUJIMO VES POTREBEN MATERIAL ZA MONTAŽO.**
SERVIS IN REZERVNI DELI SO NAŠA SKRBI!
 Zaupajte svoje želje in probleme strokovnjaku z dolgoletno tradicijo na naslov
MIRAN PREDANIČ
SERVIS IN MONTAŽA OLJNIH GORILNIKOV
68290 SEVNICA, KIDRIČEVA 6, tel. 0608-81-002

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 16. do 25. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Nataša Ban iz Brezic — Neja, Milena Špec iz Ledin — Dejana, Dragica Gramč iz Loč — Katarino, Zdenka Gros s Strita — Mitja, Anita Teodorovič iz Pišec — Danijela, Zvezdana Kovačič iz Gorice — Zvezdana, Irena Žičkar iz Veniš — Sašo, Cvetka Bohorč iz Stranj — Karmen, Marija Kukovič z Drnovega — Tino, Irena Žibert iz Dovškega — Klaro, Fatima Semenič iz Obreva — Jasmina, Alojzija Grlic iz Dobrave — Jurija, Marija Cirkovski s Cirkovskimi — Adrijano, Verica Veblje iz Nimnika — Nataša, Višnja Šoban iz Senkoveca — Barbaro, Alenka Žmavc iz Krškega — Andreja, Sunčana Andrič iz Samobora — Ivana, Višnja Vlahovič iz Samobora — Ivano, Ilda Rodman iz Krškega — Majo, Marica Majcenovič iz Domaslovca — Nikolo in Marjanca Prstačič iz gor. Pušče — dečka. Čestitamo!

TOBAČNA LJUBLJANA KOMISIJSKA PRODAJALNA KRŠKO

Obveščamo cenjene kupce, da smo uvedli nov delovni čas prodajalne:
 — ob delavnikih od 6. do 19. ure
 — ob sobotah od 6. do 13. ure
 Za komisijsko prodajo tehnične blaga se priporoča Komisijska prodajalna Tobačne, Ljubljana, Cesta krških žrtev 59 — pri Pizzeriji.

DOBRODOŠLI

IZ KS OSILNICA

CVETLIČARNA Vrtnica
SONJA GRIL STRAŽA
 Po konkurenčnih cenah nudim:
 — rezano cvetje, lončnice, vence, ikebane, poročne šopke
 — sadike, sveče in različne pripomočke
 Naročeno dostavljam na željen naslov. Aranžmaja za poroke na domu ne računam.
 Telefon: 84-547
 doma: 27-691

IZOLACIJE — SERVIS ZAMRZOVALNIKOV! VIKTOR PAJEK
 Ptujška cesta 89, Maribor
 tel. (062) 305-150 ali 413-606 non-stop

Popravljamo vse vrste zamrzovalnikov, ki točijo, rosijo, od zunaj ledenijo. Delamo z uvoženimi materiali po vsej Dolenjski, kamor seže Dolenjski list, in to že četrto leto. Za opravljena dela dobite garancijo, kakor za nova izdelke.

Ugodnost:
 V maju 20% popusta na cene storitev.
 Se priporočamo! (P19-116MO)

ITALJANI PRIHAJAJO — Za velikončne praznike je prišlo v Osilnico precej italijanskih gostov. Ker je bilo lepo vreme, so se odločili za taborjenje. Tu pa v bližnji in daljnji okolici še ni prostora za taborjenje (kampa). Ker so na slovenski strani strožji predpisi, so taborili na hrvaškem bregu Kolpe, pri vasi Hrvatsko.
RAZGLEDNE TOČKE — Kmalu bo zaključeno markiranje peš poti do izvira Kolpe, urejene pa bodo tudi sprehajalne steze, steze za jahanje in steze za vožnjo z gorskimi kolesi do vasi Čačič. Na razglednih točkah bodo postavili klopi za počivanje.
OSILNIŠKA NOŠA — Turistično društvo Osilnica si prizadeva, da bi strokovnjaki raziskali staro ljudsko nošo teh krajev, ki bi jo zdaj obnovili in jo uporabljali vsaj ob raznih kulturnih, športnih in drugih prireditvah. Zvedeli smo tudi, da obiskujejo te kraje odgovorni iz kočevskega Muzeja pa tudi dr. Marija Makarovič, ki je že opisala zgodovino in etnografske posebnosti Predgrada in Predgrajcev ter nošo in običaje Kostelske.
ZABETONIRATI MOŽA — Domačini iz Ribjeka vedo povedati, da je v nevarnosti njihov »Mož« pod Loško steno. Gre za naravno oblikovano pokončno steno, o kateri kroži pravljica, da je to okameneli lovec iz Ribjeka, ki je streljal proti Sveti gori. Ta skala (Mož) je spodaj močno poškodovana, zato predlagajo domačini, da bi jo okrepili z betonom in tako preprečili, da se ne bi podrla v dolino, saj bi tako izgubili tudi svojo prirodno zanimivost.

JOŽITU V SPOMIN

7. maja je minilo žalostno leto, odkar te ni več med nami. Nikoli te ne bomo pozabili!
 Tvoji najdražji
 Merbach v ZRN, Gradac v Beli krajini

Kako bi dihal rad, poslušal, gledal, sedel med vami, katero vmes povedal, pa me tiščijo teptan — nad mano grob prerani.
 (O. Župancič)

ZAHVALA

Ob nenadni in mnogo prerani smrti brata, strica in svaka

JOŽETA PIŽMA

iz Luže

se najiskrenejše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja ter številno spremstvo na zadnji poti. Hvala GD Velika Loka, Dobrnič, posebno pa GD Občine za vso organizacijo, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem in govorniku. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Če premagamo solze, ko hočejo na obraz, se nam v očeh ne posuše, temveč se izlijejo spet v nas, nazaj v srce, se umirijo ter v njem zmeraj obležijo.

V SPOMIN

5. maj, ko je minilo leto dni, kar nas je tragično in v cvetu mladosti zapustil

STANE PUST

iz Trebnjega

Vsem, ki ste ohranili spomin nanj in ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani, iskrena hvala. Ni je večje bolečine, kot v dnevih bede nositi v srcu srečnih dni spomine. Dragi ati, spomin nate bo ostal vedno živ.

Žalujoci: žena Cvetka, hčerki Tereza in mala Tjaša
 5. 5. 1990

Življenje je pot v smrt, smrt je pot v življenje.

ZAHVALA

V 95. letu starosti je prenehalo biti plemenito srce naše ljubljene mame, stare mame, prababice in tete

MARIJE ŠVALJ

iz Šentjerneja

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za vso duhovno pomoč, tolažbo in lepo opravljen obred ter vsem duhovnikom za udeležbo na pogrebu. Posebna zahvala dr. Slavici Vizec za nesebično pomoč v dolgoletni bolezni, enako njeni mami Mariji Žibert. Najlepša hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč, cvetje in darove v druge dobre namene. Lepa hvala kolektivu Iskra tozdr Hipot, Šentjernejskemu oktetu in cerkvenemu pevskemu zboru Šentjerneja.

Žalujoci: vsi njeni

Tako boš ležal, kot ležiš, le malo globlje, in z zemljo živel, kot živiš, le malo globlje. Le malo globlje, a vendar dovolj globoko, da ne dosežeš več teh trav s to svojo roko.

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ate in stari ate

STANKO ZAVRŠNIK

upokojeni pečar in lončar iz Gradca

Prisrčna hvala vsem, ki ste nam stali v teh težkih trenutkih ob strani, darovali cvetje in vence, govornikom in sovaščanom, ki so pomagali pri organizaciji pogreba, upokojenskemu PZ iz Črnomlja, gospodu župniku za opravljen obred in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot.

Žalujoci: žena Slava, hčerka Nada, hčerki Mimica in Stanka z družinami in ostalo sorodstvo

Ti dotrpela si, v spominih naših boš živela po srcu dobrem, ki si ga imela, daj Bog ti srečo večnosti.

ZAHVALA

19. aprila smo se poslovili od naše drage

MARIJE PREŠEREN

Lokarjeve Mimi iz Dolnjega Karteljevega

V tihi bolečini globoka zahvala gospodu župniku za opravljeni obred, vsem vaščanom in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti.

Vsi njeni

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Bolečine si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal.

ZAHVALA

V 55. letu starosti je dotrpel naš dragi mož, oče, stari oče in brat

LADO MALEŠEVAC

iz Ivanje vasi

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, Avguštinčičevim in Tomšičevim, prijateljem Stanetu Sajetu, Stanetu Brinjevcu in Silvu Kastelcu ter teti Gorenci za vso pomoč. Hvala za pozornost delovnim organizacijama Novoteks in Iskra. Posebno zahvalo za vso skrb in nego pa smo dolžni intenzivnemu in travmatološkemu oddelku splošne bolnice Novo mesto ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je po kratki in hudi bolezni zapustila naša draga mama, babica in prababica

SLAVKA PAJNIČ

iz Trave 21

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so nam pomagali, nam v težkih trenutkih stali ob strani ter jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Hvala sodelavcem LIK-a Kočevje PE ŽAGA za izkazano pozornost in sožalje, prav tako pevcem iz Loškega Potoka, Nadi Vreček za poslovljene besede ob odprtem grobu in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: hčerka Slavka z možem Jožetom, sin Tone z ženo Ivanko in Milan z ženo Ljubico, vnuki, pravnuki in ostalo sorodstvo

Kako zelo nam manjkaš ti, povsod te iščejo oči. V domovih naših je praznina, spomin na tebe še živi, čeprav te več med nami ni.

V SPOMIN**ANTONU KOSTANJŠKU**

Križe 25

6. maja je minilo 10 let, odkar nas je zapustil. Vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate svečke, iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 38. letu starosti nas je mnogo prezgodaj in ne pričakovano zapustila naša draga žena, mami, hčerka, sestra, snaha, teta in botra

MILKA SLAPŠAK

roj. Vovk

Koludrje 13

Ob boleči izgubi naše dobre mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izraženo sožalje, podarjeno cvetje in darovanje za sv. maše. Še posebej se zahvaljujemo dr. Slapšakovi za zdravljenje in trud v zadnjih trenutkih življenja. Zahvaljujemo se tudi kolektivu IZLETNIKA Celje-PE Sevnica, Jutranjki, OS Šentjanž in šentjanjskim šoferjem. Vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, cerkvenim pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred in ganljive besede še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: mož Jože, hči Marta, sin Jože, ata, mama, tašča, sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, teta in prababica

MARIJA KASTELIC

iz Pristave 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi delovni organizaciji Pionir Novo mesto za venco, skrb in razumevanje, internemu oddelku bolnišnice v Novem mestu za skrb in nego, ZZB Podgrad za podarjeni venci, Alojzu Murmu za govor ob odprtem grobu in Francki Tisov za govor ob domači hiši ter pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ALENKA KNEZ

Alenka Knez uči I. b razred na mirenski osnovni šoli in tega si hodijo ogledovat, dobesedno ogledovat, odrasli ljudje, da bi videli nekaj novega. Kar počne pri pouku, je inovacija, za katero so nekateri že poiskali vzdevek »pmlad v našem šolstvu«.

Če velja osnovnošolski pouk za nekako mučno zadevo, je Knezovi z izrazito svojim poukom uspelo narediti iz pustih šolskih ur prijetno predstavo igramo se učenje. Prepričana je namreč, da je največja napaka naše šole, da v njej otroke podčujemo in da je polna tabujev ter da vse razkriva otroku kot presenečenje. Jezna je »na te učne načrte, ki so grozni za otroke«. Prvo nasprotje taki šoli je njena zamisel pouka. »Danes je težko povedati otroku kakšno reč, ki je ne bi vedel. Zato mora imeti vse informacije, med njimi pa mora znati poiskati potrebne. Učitelj mora biti pri tem mentor, pomočnik in svetovalec, dati mu mora metodo za učenje. Pri otroku mora iskati znanje, ne neznanje, otroku mora dati vedeti, da učitelj ni vse in da ni vseved. Zato je pomembno, da sta učitelj in učenec prijatelja,« pravi Knezova in dodaja, da je bistvo njene inovacije zamisliti omogočiti otroku, da pride do cilja kar najbolj samostojno. Za razvijanje prvčkovega samostojnega, ustvarjalnega in neobremenjenega mišljenja si je omislila posebne učne pripomočke, kot so lastna učenčeva stavniča in bralne table. Pokazalo se je, da šolarji te pripomočke že s pridom uporabljajo, da se bodo otroci rajši in bolje naučili črk, če bodo ob njih narisali svoje značilne

predmete. Tudi se ji je izpolnilo pričakovanje, da se bodo mlade glavičke bolj naučile brati stavke in daljša besedila, če bodo videli na bralnih tablah zraven besed zanimive risbe. Navsezadnje pa tudi matematika postane prijetna, če v računih nastopajo tri vrane, dva požrešna vrabca itd.; hkrati z računanjem pa učenci mimogrede dojamajo še pojem požrešnosti. Če dodamo še, da Knezova sama piše berila, v katerih, mimogrede povedano, nastopajo kot junaki živali in ljudje iz Alenkinega otroštva in domačega kraja, ter da poleg beril sestavlja za vsakega učenca posebej zanimiva vprašanja, na katera bo šolarček zanesljivo rad napisal odgovore, dobimo vsaj približno predstavo o novatorskem zastavljenem pouku v mirenskem I. b. Končni vtis o tem razredu in njegovi učiteljici je ne-nehno iskanje novega, drugačnega in verjetno boljšega: mize so zdaj šolske klopi, že v naslednji uri pa so lahko zložene v improvizirani studio, v katerem pravkar teče kontaktna oddaja s poslušalci, kdaj pozneje služijo kot gledališki rekviziti. Pogosto pa so obložene s slovarji, leksikoni, pravopisi in enciklopedijami. — »Heresizija« bi o pouku dobilnice Golieve plakete 1987 nemara vzklitnil kak pedagog starejšega datuma.

Karkoli že je njen pristop, prežet s težnjo po samostojnosti in samobitnosti, zanj obstaja stvarno izhodišče. Na prvobitni osnovi, ki jo je vsrkala z otroštvom in mladostjo v prečudoviti rojstni Trati pri Tržišču, je namizala nadgradnjo novomeškega učiteljsišča. S »te perfektno šole za življenje« se z iskrenim veseljem spominja izjemnih ljudi in izvrstnih pedagogov profesorjev Dobovška, Kolenca, Bačerja, Dobovške, čudovitega psihologa Trohe. Kajpak se ji je težnja oblikovala tudi v dveh letih službovanja v Mokronogu in, jasno, v 20 letih učenja na Mirni. Ker se ne more z bogati z nobeno diktaturo, Knezova veliko bere; ali pa je res obratno? V ta okvir njene osebnosti sodi potem še nered, ki ga ima rajši od reda, ter njena naklonjenost samostojnemu govarjenju. Eno z drugim jo dela zanimivo, strpno in širokohlodno. In nič čudnega ni, če so njeni prvotni zaljubljeni vanjo — v svojo Alenko.

M. LUZAR

»Cvičkarija '90« potolkla vse rekorde

V štirih dneh je bilo na trgu 20.000 obiskovalcev — Vola pojedli v štirih urah — V zidanicah manjka 14000 litrov vina, društvu vinogradnikov pa 4000 kozarcev in 1000 steklenic

NOVO MESTO — Teden cvička '90 in 1. slovenski vinogradniški sejem, ki so ga letos po dolgem času spet organizirali člani Društva vinogradnikov Dolenjske, je na novomeškem Glavnem trgu od 2. do 6. maja privabil več kot 20.000 obiskovalcev. Za obisk te doslej največje dolenjske prireditve, ki je s 1. vinogradniškim sejmom dobila tudi slovensko razsežnost, se imajo organizatorji v veliki meri zahvaliti tudi lepemu vremenu.

Čeprav je prireditev imela poudarek na kulturno-etnološkem in sejemskem delu, je bila za obiskovalce zanimivejša severna polovica trga, kjer so vinogradniki iz podružnic ŠentruPERT, Trška gora, Škocjan, Podgorje, Šentjernej in Malkovec ponujali svoja najbolje ocenjena vina, ki so po grlu pokuševalcev stekla ob pomoči krač, klobas, potic in doma pečene kruha, kaj hitro pa so zmanjkali tudi janjčki in odojki, same kosti in rogove skoraj 400-kg kislave vola pa so samevale na trgu že po nekaj urah, od takrat ko je mesar Emone odrezal prvo porcijo.

Kljub temu da je bilo na trgu postavljeno 150 otmizj za 3000 ljudi, je vsak večer zmanjkalo prostora, še posebej tesno pa je bilo v soboto zvečer, ko Dolenjcev in gostov od drugod ni doma zadržal niti televizijski prenos pesmi Evrovizije. Okoli desete ure zvečer je bil trg napolnjen z več kot 8000 obiskovalci. Polovica teh pa vinogradnikov in njihovih vina ter hrane sploh ni videla, saj jih je bilo nemogoče postreči. Zado-

voljiti so se morali s tem, da so po več letih na Dolenjskem spet videli in slišali Slaka in njegove fante s Praprotnega, nekateri pa je ogrela modna revija Laboda. Tudi potem, ko je bilo na trgu že vse konačno in je v dveh hramih zmanjkalo tudi vina, se ljudje še niso razšli, saj jih je ob dveh ponoči vztrajala vsaj še polovica. Počasi so se razhajali šele tedaj, ko so vinogradniki prijeli za metle, najztrajnejše pa so s trga spodili šele gasilci iz Smihela, ko so se lotili pranja.

VINOGRADNIKI TUDI KOMUNALCI — Vsak večer so se vinogradniki v jutranjih urah lotili temeljitega čiščenja trga. Trikrat so ga smihelski gasilci tudi prali. In če pomislimo, da so sami pridelali vino, pripravili hrano in jo postregli, sami naredili hrame in pospravili vse na trgu, jim gre vse priznanje. (Foto: J. P.)

Na Tednu cvička je padlo še nekaj rekordov iz osemnajstletne zgodovine te prireditve. Prvi je ta, da so obiskovalci za 1000 litrov izboljšali pivski rekord iz športne dvorane. Takrat je po grlu steklo 13.000 litrov. Drugi rekord je manj slaven in je bil potolčen v škodo vinogradnikov. V štirih dneh prireditve so obiskovalci s trga odnesli natančno 4000 kozarcev in dobrih tisoč polilitrskih, litrskih in dvolitriških steklenih bokalov z odtisnim znakom prireditve. Kljub vsemu so jih redarji nekaj le potegnili izza srajc in sukajev.

Pravijo, da na Dolenjskem ni veselice, če ni vsaj malo krvi, zato »cvičkarija« ni bila veselica, saj ni bilo nobenega pravega pretepa, le nekaj ravsanja. Miličniški avto je v vseh dneh odpeljal le dva upornika, rešilec pa je bil v vseh

dneh dvakrat na trgu in pomagal dveh, ki sta padla pod bremenom cvička. Presušen sodi in utrujeni vinogradniki so že v soboto ponoči pospravili svoje hrame in v nedeljo s prireditvijo niso nadaljevali. Raje so se lotili temeljitega čiščenja trga, ki je v ponedeljek jutraj kazal kaj malo sledi štiridnevnega veseljačenja. Trg je dobro prestal največji dolenjski praznik, stanivalci na njem pa tudi, razen redkih nergačev.

JANEZ PAVLIN

FRAJTONARJI, POZOR

METLIKA — Organizatorji velike turistične — vinarske prireditve Vinska vigred v Beli krajini bi radi, da bi se zbralo 20. maja ob 10. uri čimveč muzikantov, ki igrajo na frajtonarice, v Metliki. Na Trgu svobode bodo imeli na razpolago oder, ožročev in napovedovalca samo zato, da bodo igrali, peli in še kako drugače zabavali zbrano občinstvo. Storitni je treba zelo malo: poslati je treba le prijavo z imenom in priimkom na naslov: Marjan Končar, Kmetijska zadruga, 68330 Metlika. Društvo belokranjskih vinogradov bo poskrbelo, da se boste počutili v Metliki nad vse prijetno.

JUTRI Z. DOBRIČ, V NEDELJO ŽIVŽAV

OTOČEC — V otoški diskoteki bo jutri zvečer nastopil Zlatko Dobrič, ki je trenutno eden najbolj popularnih mladih slovenskih pevcev, na gostovanjih pa zelo »vžge« njegova Ne joči, Ančica. Na Otočcu pa tudi na otroke ne pozabljajo, v nedeljo bo v tamkajšnji metelski restavraciji od 15. do 18. ure spet zanimiv živžav: slatniški šolarji bodo uprizorili krajšo lutkovno igrice, igral bo Stane Gorenc, poskrbljeno bo za razne slaščice, tri ure pa bo vloglo vzgojtelja prevzel Jani Mislej. Z otroki bo risal, plesal, pel, telovadil, tekmoval in še kaj.

JAJCE V JAJCU — Narava je poskrbela za novo presenečenje: tokrat se je skrivalo za jajčno lupino. Kot ponavadi se je tam nahajal beljak, v sredini pa se je namesto rumenjaka razkrilo še eno, nekoliko drobnejše jajce s čisto pravo lupino. Kdo ve, kaj se dogaja s kokošjo, ki je znesla takole jajce? Navzven je bilo videti povsem običajno, toda ko se je skuhalo, se je namesto na praznični mizi znašlo pred fotografavo kamero. (Foto: B. Dušič)

V Metliki že deveta Vinska vigred 18., 19. in 20. maja

Zabavna vinski-turistična prireditev Vinska vigred, ki bo letos v Metliki že devetih zapored, je postala pravi praznik vseh, ki ljubijo sproščenost, dobro kapljico, glasbo, folkloro, petje, odojke in janjce na raznju, priljubljen za nova poznanstva in utrjevanje starih. Tudi letos bo fešta na vseh treh trgih, kramarje, ki so vsa prejšnja leta motili belokranjsko obarvanost prireditve z balončki in drugo navlaklo, bodo izrinili ob Cesto bratstva in enotnosti, na trgih bodo smeli prodajati svoje izdelke le ljudje, ki se ukvarjajo z domačo obrtjo.

Za ples in dobro razpoloženje bo igralo kar osem ansamblov, predvsem narodnozabavnih: Kres, Spomin, Agropop, Ivan Pugej, Toni Verderber, Toni Hervol, Fantje z vseh vetrov in Otmizje, plesna skupina ARRUBA iz Ljubljane bo prikazala na modni reviji najnovejše modele Beti, pevka Romana Kranjčan bo zabavala najmlajše z zanje primernimi pesmicami, peli bodo oktet Vitis, pevski zbor metliške folklorne skupine Ivan Navratil, metliška mestna godba bo imela promenaadni koncert, manjkale ne bodo tudi folklorne skupine. Na Vinsko vigred 90 so lepo vabljene frajtonarji, ki bodo lahko raztegovali svoje mehove na Trgu svobode, in sicer v nedeljo, 20. maja, ob 10. uri. V soboto, 19. maja, bodo prikolesarili v Metliko kolesarji ljubljanskega kolesarskega društva Franek Rog. Objublja, da jih bo preko tristo.

Najbolje ocenjena belokranjska vina bo moč dobiti na stojnicah, ki bodo postavljene od cerkve do stare šole na Partizanskem trgu, pravi sladokusci pa bodo zavili v grajsko klet Belokranjskega muzeja, kjer bodo za pokušajo domala vsa vina, ki so bila dana v oceno. Poleg domačih vin bodo na voljo tudi italijanska in avstrijska vina z območij, ki so pobratena z metliško občino. Metličani objublja, da cen ne bodo navijali. Tako bo veljal liter belokranjskega belega vina tri nemške marke, sorta in zlata vina pa bodo po štiri, seveda preračunano v dinarje. Prireditelji, Društvo belokranjskih vinogradnikov z izdatno podporo skupščine občine Metlika, delovnih organizacij in posameznikov, upajo, da bo letos razbitih manj kot pet tisoč kozarcev, kar je sicer neslavno poprečje prejšnjih Vinskih vigredov.

T. G.

S »CVIČKARIJE« DVA NA TREZNJENJU

NOVO MESTO — Čeprav je v Tednu dolenjskega cvička teklo vino skoraj v potokih, po podatkih miličniškov sodeč, le ni preveč razgrelo posebnost veliko glav, pa tudi za volanom alkohol ni povzročal nesreč. V celem tednu »cvičkarije« so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve le dva, ki sta sredi noči postala preglasna. 3. maja je preostanek noči preživel v prostorih za pridržanje 27-letni Mitja T. z Mestnih njiv. Brezplačno prenočevanje na PM si je prislužil z razbijanjem steklenice. 5. maja pa so z Glavnega trga v prostore za pridržanje odpeljali 22-letnega Aleša M. iz Ulice Majde Šilc, ki se je pred točilnim belokranjsko obarvanost pripeljal z gosti. V Metliki pa so 3. maja pridržali do iztreznitve 50-letnega Tomaža H. iz Križevske vasi pri Metliki. Možakar je v hotelu Bela krajina v Metliki pregledno pogledal v kozarec in se potem stebel z drugim hotelskim gostom. Ko opozorila miličnikov niso zalegla, so ga odpeljali s sabo na treznjenje.

ZANIMIV NASTOP V OSILNICI

OSILNICA — 15. julija bo v Osilnici zabavno nastopila bo zmagovalna skupina »Lojtrce domačih« z »Video mehom«. Program bodo popestrili še domači harmonikarji in tudi nastop folklorne skupine KSD Kostel. Vse te prireditve bodo v sklopu turistične veselice.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjska«

Neurejene ceste, prometni znaki, nemarno parkiranje in kritičen pogled na neizpolnjene obljube iz programa za samoprispevek

NOVO MESTO — Tokrat so se na telefon dežurnega novinarja oglasili predvsem tisti občani, ki se jim je zamerila naša cestna (ne)urejenost. Pograjali so to in ono in se malo pojezili. Svoji imen ne želijo videti natisnjeni. Strah pred »maščevanjem in zbadanjem« je, kot je videti, globoko zakoreninjen v naših ljudeh. No, najbrž ga brez slabih izkušenj ne bi bilo. Tako so v tem zapisu javno razgrnjeni predvsem problemi, kritiki pa ne.

Z Drnovega se je oglasila N. R. in pograjala stanje na cesti Drnovo — Česnjice — Cerklje. Vsak dan se vozi po nji, na vozniki pa odkriva, da občinske meje niso narisane samo na zemljevidih. Na cesti je jasno razpoznavno, kje se konča brežiška in se začenja krška občina. Konec je namreč asfalta in začenja se dobri, stari makadam. Saj bi se niti ne pritoževala, če bi makadamski del uredili, kot se spodobi, pa ga ne. Nasujejo debelega gramoz, da se še traktor po njem komaj kobaca. Velike luže, ki se po vsakem deževju nabere v kota-

njem delu ceste, pešec ne prebrodi brez mokrote v čevljih. Za cesto skrbi Cestno podjetje Novo mesto, sektor Krško. Matjaž Resnik iz krškega sektorja je povedal, da bi se dala luža v podvozu odstraniti le z ogromno denarja. Luža nastane po deževju, ker se dvigne podtalnica, problemu pa bi bile kos le drage črpalke. Denarja za takšno rešitev preprosto ni. Makadamski del ceste pa vzdržujejo, kakor jim pač omejena sredstva dopuščajo.

Iz Koritnega je klical F. Š., ki je povezal neurejenost ceste Vid — Koritno s krajevnim samoprispevkom. Del ceste pred odcepom za Laze so razkopali, potem pa pol leta nič. Razkopanine niso niti označili s prometnimi opozorili. Šele v začetku aprila je bil položen asfalt, vendar brez vrhnjega zapornega solja. Ureditev ceste je bila v prvem programu.

● Bralec iz Šentjerneja tisto, kar je dežurni novinar zvedel v TZO Polje glede komasacije na šentjernejskem polju, ni zadovoljilo in je spet poklical. Rekel je, da v TZO lažejo, da ni dobil zemlje nihče, ki je v zlozbo ni prispeval. Posebno pa se jezi zaradi poti, ki jo je komisija prodala, ne da bi jo naredili; tisto, ki so jo, pa da je dobil sosed. Kaj, če se sprem z njim, se sprašuje bralec, potem ne bom mogel do svoje parcele? Rekel je tudi, da so se iz TZO na poravnalnem svetu obnašali zelo nezainteresirano, a on ne misli odnehati.

mu samoprispevka, ki se ta čas izteka. Razpisan je nov samoprispevek, a kako se bodo ljudje odločali, je vprašljivo. Program iz prejšnjega ni bil v celoti uresničen in to je po mnenju našega braleca nepošteno.

Iz Mirne Peči se je oglasil natančen krajan, ki ga jezi, ker na odcepih, ki s ceste Mirna Peč — Trebnje vodijo do Malenske vasi in Malega Vrha, ni ustreznih prometnih oznak oziroma kazipota. Na drugih odcepih je to urejeno, zato ni razloga, da tudi za omenjeni vasi ne bi mogli postaviti smerokazov.

Novomeščan je opozoril na nered ob cesti v Zablji vasi. Na pločniku pred trgovino vozniki puščajo svoje avtomobi-

le, pešci pa nimajo kje hoditi, kar je še posebej nevarno za šolarje in otroke, saj je cesta precej prometna. Najbrž bodo morali miličniki stopiti z Glavnega trga tudi nekoliko na mestno obrobje in napisati nekaj listkov za opozorilo. Za prometni znak STOP, ki spada med zelo pomembna prometna opozorila, pa se bo moral pobrigati nekdo drug in ga postaviti tja, kamor spada — pa prikliče Lobetove ulice. Zdaj leži znak povsem pozabljen ob cesti.

Na obe zadnji vprašanji smo poiskali odgovor pri Cestnem podjetju Novo mesto, in sicer je direktor Vzdrževanja in varstva cest Miro Keber povedal, da kazipote postavljajo po programu in v okviru sredstev, ki pa jih ni dovolj, da bi lahko naenkrat postavili vse table. Smerokazi za Malensko vas in Mali Vrh bodo postavljeni prihodnje leto. Kaj je z znakom na Lobetovi ulici, pa si bodo ogledali in bodo znak ponovno postavili, če ga je kdo namerno porušil ali odvigel. Tudi to se namreč dogaja, da nekateri uničujejo prometne znake iz gole objestnosti.

MiM

● Kleveta so kot jajca pod kokošjo, ko se odprejo, dobijo perutke. (Torkar)

Kozerljiva

HUDIČEVO MOČNA JE TA JUGOVINA

— Ate, kajne, da so spodkopavali temelje nove Jugoslavije trboveljski rudarji, ki so štrajkali pred mnogimi leti?
— Da, bral sem o tem.
— Pa tudi teroristične skupine, ki so vdirale k nam iz Avstrije, so spodkopavale Jugovino, kajne?
— Če ti tako praviš, bo že držalo.
— Jugoviške temelje so spodkopavali tudi nasprotniki socializma.
— Dobro si podkovan, ni kaj.
— Ate, samo na Kosovu so

odkrili tristo ilegalnih skupin, ki so hotele zrušiti Jugovino.
— Ne vem, če je podatek čisto točen.
— Je, je. Bral sem v časopisih.
— Nimam razloga, da bi dvomil.
— Na Kosovu je bilo tudi deset ilegalnih organizacij, ki so spodkopavale Jugovino.
— Spet nekaj novega.
— Zate, ja, zame pa ne. Slišal sem večraj po televiziji.
— V redu.
— Nič ni v redu, temelje Jugo-

vine so spodkopavali tudi starotški rudarji.
— O tem bi se dalo razpravljati.
— Pa slovenski separatisti.
— Lepo te prosim, da utihneš.
— Pa Ranković.
— Prosim?
— Pa Azem Vllasi.
— Kdo?
— Azem Vlasi. Pa hrvaški nacionalisti. Pa makedonski revanšisti.
— Tam imaš žvečilne gumije — pa žveči!
— Temelje Jugovine so spod-

kopavali poleg notranjih sovražnikov tudi zunanji.
— Razpolagaš s kakšnim podatkom?
— Ja, če že hočeš: nam sovražna emigracija.
— Pa?
— Nič pa.
— Si lahko bolj konkretni?
— Hudičevo močna je ta Jugovina. Tolikšna množica nam sovražnih elementov jo je spodkopavala, pa je ni mogla spodkopati!

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj Doienjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.